

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PROVEDBI NACIONALNE
RAZVOJNE STRATEGIJE REPUBLIKE HRVATSKE DO 2030.
GODINE ZA 2021. GODINU**

SADRŽAJ

Uvod	3
Izješće o provedbi strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije.....	6
1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	6
2. Obrazovani i zaposleni ljudi	15
3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom.....	21
4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske ..	28
5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život.....	32
6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	41
7. Sigurnost za stabilan razvoj	44
8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost.....	49
9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva	55
10. Održiva mobilnost	58
11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	67
12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima	73
13. Jačanje regionalne konkurentnosti	76
Napredak u provedbi horizontalnih prioriteta Nacionalne razvojne strategije	78
Zaključak o ostvarenom napretku u prvoj godini provedbe Nacionalne razvojne strategije.	80
Prilog 1 Zakonodavni okvir Izješća i primjena načela transparentnosti.....	82
Prilog 2 Pregled pokazatelja uspješnosti NRS-a 2030.	83
Prilog 3 – Popis važećih akata strateškog planiranja koji izravno podupiru provedbu strateškog okvira NRS-a 2030.....	85
Prilog 4 – Popis akata strateškog planiranja u izradi, koji izravno podupiru provedbu strateškog okvira NRS-a 2030.....	88
Prilog 5 – Doprinos provedbi ciljeva održivog razvoja Programa UN-a za održiv razvoj 2030 (UN Agenda 2030)	91
Prilog 6 Sažetak godišnjeg izješća o provedbi Nacionalne razvojne strategije za 2021. godinu	92

Uvod

Pandemija COVID-19 u Hrvatskoj ostavila je snažne negativne posljedice na gospodarstvo te, uz najveći zabilježeni pad BDP-a, dodatno ugrozila zdravlje i život ljudi, posebice onih slabijeg zdravstvenog stanja i poznije životne dobi. Negativan utjecaj na razvoj mogao bi potrajati godinama, no za razliku od ostalih europskih država, Hrvatska se u vrijeme epidemije našla u neusporedivo teškoj gospodarskoj situaciji. Štete izazvane potresima u središnjoj Hrvatskoj, s posljedicama u Zagrebu i okolici te na Banovini, u 2020. procijenjene su na 129 milijarde kuna, što je više od 80% godišnjeg državnog proračuna, odnosno oko četiri puta više od ukupno procijenjenog financijskog učinka krize izazvane pandemijom COVID-19 na proračun.

Jasno je da su te višestruke i istodobne krize pozornost građana i intervenciju javnih politika usmjerile na kratkoročne prioritete i rješavanje problema koji prijete usporiti ili čak i ugroziti održivost provedbe srednjoročnih i dugoročnih nacionalnih i međunarodnih planova. Međutim, kako bi učinkovito odgovorila na velike izazove našeg vremena, svjesna društvenih, okolišnih i gospodarskih potreba, Hrvatska je vođena načelima održivog razvoja, izradila okvir za oblikovanje i provedbu javnih politika za iduće desetljeće, te na 6. sjednici 10. saziva Hrvatskoga sabora, 5. veljače 2021., donijela prvu Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NRS 2030). NRS-om 2030 su, u skladu s međunarodno preuzetim obvezama, definirani razvojni smjerovi te utvrđeni strateški ciljevi i prioritete za održivi razvoj Hrvatske za sljedećih 10 godina. Radi praćenja provedbe strateških ciljeva, NRS-om 2030 definirani su i pokazatelji učinka koji omogućavaju transparentno praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenih strateških ciljeva i donošenje odluka tijekom provedbe javnih politika.

Ovo Izvješće predstavlja napredak postignut u prvoj godini provedbe NRS-a 2030 i obuhvaća razdoblje od 5. veljače do 31. prosinca 2021. godine. Izvješće je izrađeno u suradnji koordinatora za strateško planiranje odnosno 24 tijela državne uprave, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao Koordinacijskog tijela u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ureda za ravnopravnost spolova, Ureda za udruge i Ureda za zakonodavstvo. Izvješće je pripremljeno temeljem podataka dostupnih do 1. kolovoza 2022.

Prvi dio Izvješća sadrži opis i podatke o makroekonomskom okruženju tijekom izvještajnog razdoblja, dok je u drugom dijelu Izvješća prikazan napredak u provedbi strateških ciljeva i ostvarivanju postavljenih ciljnih vrijednosti pripadajućih pokazatelja uspješnosti.

Svako pojedino poglavlje drugog dijela Izvješća sadrži:

- podatke o posljednjim dostupnim vrijednostima svakog pojedinog pokazatelja uspješnosti strateškog cilja te referentne godine navedenih podataka
- podatke o napretku u izradi akata strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja (podatke o važećim aktima i aktima u izradi)
- opis napretka u provedbi strateškog cilja
- opis napretka u provedbi pripadajućih prioritetnih područja javnih politika.

Prilozi Izvješću sadrže opis zakonodavnog okvira koji uređuje izvješćivanje o provedbi NRS-a 2030, skupni pregled ostvarenih vrijednosti pokazatelja uspješnosti, skupni pregled podataka o

aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateških ciljeva NRS-a 2030 te opis doprinosa provedbi ciljeva održivog razvoja Programa UN-a za održiv razvoj 2030 (UN Agenda 2030).

Pregled makroekonomskog okruženja u prvoj godini provedbe Nacionalne razvojne strategije

Prije izbijanja pandemije COVID-19, fiskalna je politika Vlade Republike Hrvatske, u funkciji gospodarskog rasta, bila usmjerena na daljnje jačanje fiskalne održivosti koja se ogleda u ostvarenju proračunskih viškova i snažnom smanjenju udjela javnog duga u BDP-u. Uvidjevši kako će pandemija COVID-19 dovesti do značajnih negativnih socijalno-gospodarskih posljedica, Vlada Republike Hrvatske je iskoristila stvoreni fiskalni prostor za fiskalnu potporu u svrhu održavanja zaposlenosti i cjelokupne gospodarske aktivnosti.

Tijekom 2021. domaće gospodarstvo uspješno se prilagodilo uvjetima koje donosi suživot s pandemijom COVID-19, što je vidljivo iz snažnog oporavka gospodarske aktivnosti. Odgovorno i učinkovito upravljanje krizom postavilo je osnove za oporavak gospodarske aktivnosti koji je nadmašio očekivanja.

Nakon snažnog pada BDP-a u 2020. od 8,1%, u 2021. zabilježen je snažan rast BDP-a od 10,2%, čime je već u 2021. premašena razina realnog BDP-a iz 2019. godine. U srednjoročnom razdoblju u domaćem gospodarstvu predviđa se rast BDP-a od 3% u 2022., 4,4% u 2023., 2,7% u 2024. te 2,5% u 2025. godini. Ovakva dinamika rasta BDP-a uključuje i znatne pozitivne učinke korištenja EU sredstava uključujući i onih iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026. godine (u daljnjem tekstu: NPOO). Promatrajući pojedinačne komponente s rashodne strane, najveći doprinos rastu realnog BDP-a u 2021. stigao je od rasta izvoza roba i usluga od 33,3%. Povećanju realnog BDP-a snažno je pridonio i međugodišnji rast potrošnje kućanstava od 10% te međugodišnje povećanje bruto investicija u fiksni kapital od 7,6%.

Izrazito povoljna epidemiološka situacija tijekom ljetnih mjeseci, u kombinaciji s kvalitetnom pripremom turističke sezone, dovela je do turističkih rezultata iznad svih očekivanja. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2021. ostvaren je rast turističkih noćenja u komercijalnom smještaju od 72,1% na međugodišnjoj razini, što predstavlja 76,9% komercijalnih noćenja u odnosu na rekordnu 2019. godinu. Podaci iz platne bilance za 2021. pokazuju da su prihodi od turizma iznosili 9,1 milijarde eura, čime su za 90% nadmašili razine iz istog razdoblja u 2020., dok su u odnosu na rekordnu 2019. manji za 13%.

U 2021. međugodišnji rast realnog prometa u trgovini na malo iznosio je 12,1%. Na rast prometa pozitivno su utjecala povoljna kretanja na tržištu rada, oporavak pouzdanja potrošača te rast turističkih noćenja. Industrijska proizvodnja je tijekom 2021. zabilježila realni rast od 6,7% u odnosu na isto razdoblje u 2020. godini. Rast obujma građevinskih radova nastavljen je i tijekom šeste uzastopne godine, pri čemu je tijekom 2021. ostvaren snažan rast od 9,4% na međugodišnjoj razini. Prema prvim rezultatima robne razmjene s inozemstvom, u 2021. robni izvoz veći je za 28,2% u odnosu na isto razdoblje u 2020., dok je robni uvoz zabilježio međugodišnji rast od 23,5%, što je rezultiralo znatnim povećanjem pokrivenosti uvoza robnim izvozom te je on iznosio 67,5% dok je u 2020. iznosio 65%.

Podaci upućuju i na daljnji oporavak na tržištu rada u 2021. Broj osiguranika mirovinskog

osiguranja se u 2021. povećao za 2,2% u odnosu na 2020., pri čemu je za 1,1% nadmašio predkrizne razine iz istog razdoblja u 2019.

Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena tijekom 2021. iznosila je 2,6%. Međutim, značajno ubrzavanje stope inflacije bilježi se od ožujka, te je krajem 2021. zabilježena stopa inflacije od 5,5% na godišnjoj razini. Najveći doprinos rastu indeksa potrošačkih cijena stigao je od rasta cijena energije, uslijed snažnog rasta cijena nafte na svjetskom tržištu. U narednom razdoblju, fiskalna politika podupirat će sposobnost gospodarstva za brz oporavak i tako omogućiti smanjivanje trenutnih fiskalnih neravnoteža te stvaranje stabilnog makroekonomskog okruženja za poticanje održivog gospodarskog rasta i nastavak pozitivnih trendova na tržištu rada.

Nakon što su u ožujku i lipnju 2019. rejting agencije S&P i Fitch podigle kreditni rejting Republike Hrvatske na razinu investicijskog, uz stabilne odnosno pozitivne izglede, prvenstveno zahvaljujući poboljšanoj fiskalnoj poziciji uslijed snažnog ograničenja rashoda, manjih troškova za kamate, povećanih prihoda te povoljnih makroekonomskih uvjeta, isti je od strane S&P-a tijekom 2020. i 2021. zadržan dok je Fitch u studenom 2021. dodatno podigao investicijski rejting uz pozitivne izglede.

Kreditne agencije kao pozitivne efekte ističu i političku stabilnost institucija, rekordno kratko zadržavanje u tečajnom mehanizmu ERM II te eliminaciju valutnog i likvidonosnog rizika u smislu javnog duga koji je dominantno denominiran u eurima.

Zahvaljujući uravnoteženom gospodarskom rastu i ostvarenoj fiskalnoj prilagodbi, Hrvatska je ispunila sve formalne kriterije za uvođenje eura, osim kriterija koji se odnosi na dvogodišnje sudjelovanje u Europskom tečajnom mehanizmu, a koji će biti ispunjen u srpnju 2022. godine.

Hrvatska je ispunila kriterije konvergencije čime su ostvareni preduvjeti za ulazak u europodručje 1. siječnja 2023. godine.

Izvešće o provedbi strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije

1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

Nakon značajnog pada gospodarske aktivnosti uzrokovane zatvaranjem ekonomije uslijed pandemije COVID-19, Hrvatska je osigurala snažan oporavak gospodarske aktivnosti koji je nadmašio sva očekivanja te premašio razinu realnog BDP-a iz 2019. godine. Snažan oporavak i ostvareni gospodarski rezultati u 2021. doprinijeli su porastu vrijednosti BDP-a po stanovniku na 14.718 eura, odnosno na razinu od 70% prosjeka EU-a.

Ostvaren je napredak i na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju (eng. European Innovation Scoreboard 2021, EIS). Hrvatska je dostigla 21. mjesto te se nalazi u skupini inovatora u nastajanju (eng. *emerging innovators*), a u narednom će razdoblju daljnjim ulaganjima u istraživanje i razvoj osigurati pozitivne učinke na gospodarski rast i poboljšanje konkurentnosti gospodarstva.

Hrvatska nastavlja raditi na gospodarskom oporavku i svoj razvojni iskorak zasniva na gospodarskim granama u kojima ima konkurentske prednosti, uz naglašen razvoj sektora sa značajnijim potencijalom rasta. Nastavljen je pozitivan trend kontinuiranog rasta izdvajanja za istraživanje i razvoj od 2017. (0,86% u 2017., 0,97% u 2018., 1,11% u 2019.). Ukupna izdvajanja za istraživanje i razvoj u Hrvatskoj su u 2020. povećana na 1,25% BDP-a, uz udio državnih proračunskih sredstava za istraživanje i razvoj od 0,80% BDP-a.

Robni izvoz je snažno porastao za 32 milijarde kuna, na ukupno 144 milijarde kuna, te je iznosio 52,5% BDP-a.

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU-a	65% (2019.)	75%	70% (2021.)
Indeks globalne konkurentnosti (GCI) ¹	63. mjesto (2019.)	< 45. mjesta	nema novijih podataka
Europska ljestvica uspjeha u inoviranju	25. mjesto u EU-u (2020.)	<18. mjesta	21. mjesto u EU-u (2021.)
Udio ukupnih izdataka za istraživanje i razvoj (GERD) u BDP-u	0,97% (2018.)	3%	1,25% (2020.)
Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP-a	52,3% (2019.)	70%	52,5% (2021)

¹ U 2020. godini World Economic Forum (WEF) nije izradio godišnje izvješće o globalnoj konkurentnosti „Global Competitiveness Report“. Za praćenje napretka kao zamjenski pokazatelj uzeto je izvješće International Institute for Management Development (IMD) koje je izdalo svoje izvješće „World Competitiveness Ranking 2021.“ gdje je Hrvatska zauzela 59. mjesto od 64 svjetske ekonomije što je napredak za jedno mjesto u odnosu na 2020. godinu.

1.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Akti strateškog planiranja u izradi ²	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo turizma i sporta	Strategija razvoja održivog turizma do 2030.
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine
Ministarstvo znanosti i obrazovanja / Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	Strategija pametne specijalizacije do 2029. godine
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	Nacionalni plan industrijskog razvoja i poduzetništva za razdoblje 2021. – 2027.
Ministarstvo kulture i medija	Nacionalni plan razvoja kulture i medija od 2022. do 2027. godine

1.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

1.3.1. Razvoj globalno konkurentne, zelene i digitalne industrije

Hrvatsko se gospodarstvo u 2021. uspješno prilagodilo uvjetima koje donosi suživot s pandemijom COVID-19 i osiguralo snažan oporavak gospodarske aktivnosti koji je nadmašio sva očekivanja te premašio razinu realnog BDP-a iz 2019. godine. Oporavku gospodarstva u 2021., osim uspješne turističke sezone, najviše je doprinijela industrija, koja je BDP-u doprinijela s 15,6%, uz udio prerađivačke industrije u BDP-u od 11,9% te uz zadržavanje udjela od 17,7% u ukupnom broju zaposlenih. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2021., robni izvoz je snažno porastao za 32 milijarde kuna na ukupno 144 milijarde kuna te je iznosio 52,5% BDP-a, uz udio izvoza prerađivačke industrije u ukupnom robnom izvozu Hrvatske od 81% (porast izvoza prerađivačke industrije od 21% u odnosu na 2020. godinu). Također, poboljšala se pokrivenost uvoza izvozom, koja je u 2021. iznosila 67%. Snažan oporavak i ostvareni gospodarski rezultati u 2021. doprinijeli su porastu vrijednosti BDP-a po stanovniku prema paritetu kupovne moći na 14.718 eura, odnosno na razinu od 70% prosjeka EU-a.

Hrvatska nastavlja raditi na gospodarskom oporavku i svoj razvojni iskorak zasniva na gospodarskim granama u kojima ima konkurentne prednosti, uz naglašen razvoj sektora sa značajnijim potencijalom rasta. Također, značajna briga se posvećuje očuvanju radnih mjesta u sektorima od strateške važnosti za gospodarstvo.

Nastavljen je pozitivan trend kontinuiranog rasta izdvajanja za istraživanje i razvoj od 2017. (0,86% u 2017., 0,97% u 2018., 1,11% u 2019.). Ukupna izdvajanja za istraživanje i razvoj u

² Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

Hrvatskoj u 2020. iznosila su 1,25% BDP-a, uz udio državnih proračunskih sredstava za istraživanje i razvoj od 0,80% BDP-a. Povećana ulaganja u istraživanje i razvoj osigurat će pozitivne učinke na gospodarski rast i poboljšanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva tijekom narednog razdoblja.

Prema Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju za 2021. (eng. European Innovation Scoreboard 2021, EIS), Hrvatska je dostigla 21. mjesto te se nalazi u skupini inovatora u nastajanju (eng. *emerging innovators*), koji zaostaju za prosjekom EU. Ipak, ostvaren je napredak vidljiv u pomaku za 4 mjesta na ljestvici uspjeha u inoviranju u odnosu na 2020. (25. mjesto). U skladu s ocjenom EIS-a, snage Hrvatske su u područjima koja se odnose na inovatore, korištenje informacijskih tehnologija i povezanost. Tri pokazatelja u kojima je Hrvatska ostvarila najbolje rezultate uključuju „inovatore proizvoda“, „inovatore poslovnih procesa“ i „poduzeća koja pružaju obuku za IKT“ dok je ispodprosječne rezultate ostvarila za pokazatelje „inovatori „in-house“ poslovnih procesa“, „inovatori koji sami ne razvijaju inovacije“ te kod pokazatelja povezanih s klimatskim promjenama.

Usvojen je NPOO u kojem je, s ciljem poticanja inovacija i digitalizacije gospodarstva Hrvatske, planirana provedba cjelovite reforme sustava poticaja za istraživanje i razvoj (C1.1.2.R.1). U okviru reforme bit će pokrenute aktivnosti na izradi analize sustava poreznih poticaja za istraživanje i razvoj, uređenih važećim Zakonom o državnim potporama za istraživačko-razvojne projekte, a kojom će se dati konkretne preporuke za prilagodbu načina provedbe programa poreznih poticaja za istraživanje i razvoj, radi pojednostavljenja i ubrzavanja procedura dodjele potpora te utvrditi prijedlog okvira za praćenje i ocjenjivanje njihove učinkovitosti.

S ciljem poticanja ulaganja u istraživanje i inovacije, nastavljena je provedba aktivnosti usmjerenih na povezivanje dionika znanstveno-istraživačkog i poslovnog sektora te aktivnosti za učinkovitije funkcioniranje nacionalnog inovacijskog sustava (NIS) uz poboljšavanje njegove dugoročne održivosti. Proveden je postupak srednjoročnog vrednovanja Strategije pametne specijalizacije 2016. – 2020. (S3), a dobiveni nalazi su iskorišteni u procesu izrade S3, kojom će se osigurati smjernice za ulaganja u istraživanje i razvoj u Hrvatskoj u novom financijskom razdoblju EU.

U 2021. je pokrenuta izrada Strategije pametne specijalizacije za novo financijsko razdoblje EU, kojom će se prevladati rascjepkanost sustava i usmjeriti ulaganja u područja koja najbolje odgovaraju potencijalu hrvatskog gospodarstva za inovacije, a na temelju identificiranih resursa i sposobnosti te osigurati financiranje iz fondova EU za provedbu aktivnosti istraživanja i razvoja.

S ciljem poticanja akceleracije i komercijalizacije inovacija te digitalne transformacije gospodarstva primjenom digitalnih tehnologija, proveden je javni natječaj za odabir hrvatskih kandidata za projekte Europskih digitalnih centara za inovacije (EDIH). Odabrani kandidati će se moći prijaviti na pozive u okviru Programa digitalna Europa, kojima se podupire zelena tranzicija te digitalna transformacija uz jačanje otpornosti i strateške autonomije EU. U razdoblju od 2021. do 2027., za hrvatske je prijavitelje osigurana financijska potpora u iznosu od 12,4 milijuna eura.

U okviru Poziva „Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja – II“, tijekom 2021. je osigurano sufinanciranje za 107 projekata u ukupnoj vrijednosti većoj od 1,5 milijardi kuna. Sufinanciranje je osigurano za potporu razvoju novih proizvoda (dobara i usluga), tehnologija i poslovnih procesa uz usmjeravanje privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj te u jačanje kapaciteta poduzeća za istraživanje, razvoj i inovacije u suradnji sa znanstvenim organizacijama.

Tijekom 2021., u okviru instrumenta REACT-EU, proveden je Poziv „*Jačanje konkurentnosti poduzeća ulaganjima u digitalnu i zelenu tranziciju*“. Pozivom je osigurano sufinanciranje bespovratnim sredstvima u ukupnoj vrijednosti od 998,8 milijuna kuna, za provedbu ulaganja malih i srednjih poduzeća u zelene i/ili digitalne tehnologije s ciljem poticanja rasta i jačanja konkurentnosti te povećanja sposobnosti za odgovor na izazove uzrokovane pandemijom. Tijekom 2021. su donesene 274 Odluke o financiranju, od čega je potpisano 259 Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, a provedba većeg dijela ugovorenih projekata je i započela.

Provedena je reforma sustava plaćanja obveza za postupke zaštite i održavanja prava intelektualnog vlasništva u Hrvatskoj, s ciljem unaprjeđenja hrvatskog inovacijskog sustava i olakšavanja internacionalizacije poslovanja malih i srednjih poduzeća. Reformom je pojednostavljeno plaćanje obveza u postupcima zaštite intelektualnog vlasništva i ukinuto plaćanje upravnih pristojbi u postupcima priznanja intelektualnog vlasništva. Također, proširena je suradnja s Europskim patentnim uredom u području pretraživanja stanja tehnike kao sastavnog dijela postupka priznanja patenta te je uveden sustav upravljanja kvalitetom u postupcima zaštite industrijskog vlasništva, čime je osigurana visoka kvaliteta postupaka zaštite nacionalnog patenta. U suradnji s Uredom EU za intelektualno vlasništvo, malim i srednjim poduzećima je omogućeno korištenje financijske potpore iz Fonda za mala i srednja poduzeća (*SME Fund*), za sufinanciranje troškova zaštite žiga i industrijskog dizajna. Dodatno, izrađen je i donesen novi Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, s ciljem modernizacije u skladu s potrebama digitalnog društva i usklađivanja pravnog okvira za zaštitu prava intelektualnog vlasništva s pravnim okvirom EU-a.

U 2021. je, u skladu s preporukom Vijeća EU, osnovan Hrvatski odbor za produktivnost i konkurentnost. Odbor je nadležan za izradu analiza i ocjenjivanje konkurentnosti i sposobnosti hrvatskog gospodarstva za privlačenje investicija, kao i za pripremu preporuka za provedbu reformi usmjerenih na poboljšanje konkurentnosti i održivi gospodarski razvoj.

1.3.2. Razvoj poduzetništva i obrta

Hrvatsku karakterizira složeno administrativno okruženje za pokretanje i obavljanje poslovanja, stoga je NPOO-om predviđen nastavak reforme poslovnog i regulatornog okruženja kojom će se pojednostavniti uvjeti i smanjiti troškovi poslovanja za gospodarstvenike i poboljšati poslovno okruženje u cjelini. U tom kontekstu, nastavljena je provedba mjera smanjenja administrativnog opterećenja gospodarstva te pojednostavljenja uvjeta poslovanja. Provedbom mjera iz Akcijskih planova za administrativno rasterećenje gospodarstva, ostvareno je izravno rasterećenje gospodarstva u financijskom iznosu od 1,7 milijardi kuna, dok je provedbom mjera iz Akcijskog plana za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja opterećenje smanjeno za 532 milijuna kuna. Od važnijih mjera administrativnog rasterećenja gospodarstva koje su provedene tijekom 2021. ističe se donošenje novog Zakona o Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Zakonom se stimulira modernizacija i transformacija Hrvatske gospodarske komore u učinkovit i efikasan servis za poduzetnike, a najvećem dijelu poduzetnika (96%) se uvodi mogućnost članstva bez obveze plaćanja komorskog doprinosa. Novim (petim) Akcijskim planom za administrativno rasterećenje predviđeno je smanjenje opterećenja gospodarstva za 1 milijardu kuna do kraja 2024. te dodatnih 1 milijardu kuna do kraja 2025. godine. Također, provedbom novog (drugog) Akcijskog plana za umanjene neporeznih i parafiskalnih davanja, izravno troškovno rasterećenje gospodarstva iznosit će ukupno 1 milijardu kuna do kraja 2023. godine.

Usljed pojave pandemije COVID-19, tradicionalne financijske institucije su značajno smanjile svoje kreditne aktivnosti na tržištu, stoga je dostupnost financijskih sredstava poduzetnicima dodatno otežana. S ciljem pružanja podrške likvidnosti poduzetnicima, ali i kako bi se potaknuo brži oporavak i razvoj gospodarstva, u okviru NPOO-a je predviđena provedba kreditnih i jamstvenih instrumenata HBOR-a, ukupne vrijednosti 1,925 milijardi kuna. Sredstva financijskih instrumenata će biti usmjerena na potporu jačanja investicijskih ulaganja nužnih za poboljšanje konkurentnosti, ali i zelene i digitalne tranzicije gospodarstva. Potpore su omogućene mikro, malim i srednjim poslovnim subjektima, subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim subjektima, ali i poslovnim subjektima u javnom vlasništvu. Također, u okviru NPOO-a predviđen je nastavak provedbe programa pružanja pojedinačnih i portfeljnih jamstava HAMAG-BICRO-a u suradnji s komercijalnim bankama i HBOR-om, povoljnije kreditiranje gospodarskih subjekata kreditima HAMAG BICRO-a (do 100.000 eura) i HBOR-a (iznad 100.000 eura) kao i subvencioniranje kamatnih stopa za investicijske kredite u ukupnom iznosu od 100 milijuna kuna.

Nastavljene su aktivnosti stipendiranja učenika kroz sustav stipendija s ciljem poticanja stjecanja znanja i vještina u obrtničkim zanimanjima koja su tražena i deficitarna na tržištu rada. Do sada su u okviru projekta „*Stipendiranje učenika u obrtničkim zanimanjima*“ dodijeljene 4562 stipendije učenicima strukovnih škola u ukupnom iznosu od 82,1 milijuna kuna. Također, u okviru programa „*Naukovanje za obrtnička zanimanja*“ nastavljeno je poticanje gospodarskih subjekata na provedbu naukovanja učenika strukovnih škola za samostalan rad u zanimanju te razvoja socijalnih i poduzetničkih kompetencija kod učenika. U okviru navedenog programa do sada je dodijeljena 571 potpora za gospodarske subjekte koji primaju učenike na naukovanje u ukupnom iznosu od 41,2 milijuna kuna.

Nastavljeno je poticanje proizvodnih ulaganja privatnog sektora te je tijekom 2021. odobreno korištenje državnih potpora za 114 projekata ulaganja malih, srednjih i velikih poduzetnika. Ukupna vrijednosti ulaganja planiranih u okviru projekata kojima je odobrena potpora je gotovo 5 milijardi kuna, uz planirano otvaranje više od 5.000 novih radnih mjesta. Rezultati poticanja ulaganja u 2021. potvrda su uspješnosti i učinkovitosti provedbe zakonodavnog okvira za poticanje ulaganja čiji se nastavak očekuje i u narednom razdoblju.

U 2021. je, temeljem usvojenog „Programa dodjele potpora male vrijednosti mikro subjektima malog gospodarstva za saniranje posljedica potresa na području Sisačko-moslavačke županije za 2021. godinu“, proveden Otvoreni javni poziv za sufinanciranje troškova sanacije poslovnih prostora, najam i opremanje interijera poslovnih prostora, nabavu strojeva i opreme te nabavu obrtnih sredstava za obavljanje poslovne djelatnosti mikro poduzetnicima vrijednosti 10 milijuna kuna. Potporom će se omogućiti nastavak obavljanja gospodarskih aktivnosti mikro

poduzetnicima koji su pretrpjeli štete uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke županije.

1.3.3. Razvoj znanosti i tehnologije

Hrvatska je povećala proračunska izdvajanja za istraživanje i razvoj, ali nedovoljno da dosegne EU razinu te ona i dalje iznose manje od polovice prosjeka EU-a po stanovniku. Ukupna ulaganja u istraživanje i razvoj su se povećala s 0,86% BDP-a u 2017., na 1,25% BDP-a u 2020. godini. Kako bi se povećala znanstvena produktivnost i učinkovitost, nužno je povećati ulaganja za istraživanje i razvoj, posebno ulaganja poslovnog sektora, koja zadnjih nekoliko godina stagniraju na oko 0,49% BDP-a. Prepoznat je prostor za napredak u kvaliteti znanstvenih istraživanja, osobito kada se uzme u obzir broj utjecajnih znanstvenih publikacija, ostvarena suradnja istraživačkih institucija i poslovnog sektora te broj patenata i učinkovitih prijenosa tehnologija u poslovni sektor. Sa samo 4,8 patentnih prijava na milijun stanovnika, Hrvatska je među zemljama s nižim brojem patentnih prijava Europskom patentnom zavodu (prosjeak EU je 106,8 prijava). Mjereno brojem publikacija Hrvatska je među državama s najvišim prosjekom necitiranih publikacija po znanstveniku u Europi (Svjetska banka, 2019.) i među državama s najnižim prosjekom citiranosti u odnosu na ulaganje u istraživanje i razvoj. Istodobno, udio publikacija u prvih 10% najcitiranijih publikacija u svijetu iznosi 4,2% u usporedbi s prosjekom EU-a od 11,1%.

S ciljem poboljšanja uvjeta za rad i jačanje nacionalnog inovacijskog sustava, u okviru NPOO-a je planirana provedba komponente C3.2. „*Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta*“. U okviru navedene komponente pokrenute su aktivnosti modernizacije zakonodavnog okvira kojim se uređuje znanstveno-istraživački sektor u Hrvatskoj. U 2021. izrađen je Nacrt prijedloga zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, obzirom da je važeći Zakon o Hrvatskoj zakladi za znanost donesen još 2001. te je bila nužna primjerena uskladba s odredbama relevantnih nacionalnih i međunarodnih propisa. Izrađen je i Nacrt prijedloga Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti kojim će se uspostaviti temelj za bolje povezivanje potreba tržišta rada, gospodarstva i društva u cjelini sa sustavom visokog obrazovanja te omogućiti bolje povezivanje akademskog, istraživačkog i poslovnog sektora. U 2021. je pokrenuta i izrada Plana razvoja istraživačke infrastrukture (Roadmap) i Smjernica za rad ureda za transfer tehnologije na hrvatskim sveučilištima (Smjernice), s ciljem poboljšanja kvalitete i usmjerenosti rezultata istraživačkog rada na razvoj gospodarstva i društva.

S ciljem provođenja digitalne transformacije u sustavu znanosti, u sklopu strateškog projekta Znanstveno i tehnologijsko predviđanje, pokrenute su aktivnosti na uspostavi Informacijskog sustava znanosti – *Croatian Research Information System* – CroRIS. Predviđeno je da CroRIS bude središnje mjesto koje će osiguravati sveobuhvatne, cjelovite i pouzdane informacije o svim elementima sustava znanosti u Hrvatskoj te djelovati kao spona za povezivanje sustava znanosti s gospodarstvom i promovirati otvorenu znanost.

S ciljem poboljšanja kvalitete i broja prijava na natječaje u okviru programa Europske unije, povećanja znanstvene izvrsnosti, osnaživanja ljudskih i operativnih kapaciteta organizacijskih jedinica u znanstvenim organizacijama te poticanja sudjelovanja u inicijativama u području istraživanja i inovacija vezanim uz svemir, donesena je Odluka o mjerama za jačanje nacionalnog sudjelovanja u programima Europske unije u području istraživanja, inovacija i svemira.

1.3.4. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Hrvatska je, s udjelom turizma u BDP-u od 16,9%, jedna od zemalja članica EU-a čije je gospodarstvo ovisno o prihodima ostvarenima od turističke aktivnosti. U odnosu na druge zemlje članice EU-a, Hrvatska je zemlja s najvećim udjelom turizma u gospodarstvu.

S ciljem poticanja zelene tranzicije i jačanja održivosti turizma u Hrvatskoj, tijekom 2021. je započela provedba reformske mjere u okviru NPOO-a, komponente C1.6. „Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma“. Razvoj održivog turizma će se definirati izradom cjelovitog strateškog okvira za održivi razvoj turizma do 2030., kojeg čine Strategija razvoja održivog turizma do 2030. i Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine. Postupak izrade strateškog okvira je započeo tijekom 2021., a provodi se uz uvažavanje potreba za socioekonomskom, okolišnom i prostornom te teritorijalnom održivosti turizma u Hrvatskoj.

Kako bi se osigurali preduvjeti za provedbu uspješne turističke sezone osmišljen je i proveden projekt *Safe Stay in Croatia*. Projektom je, uz poštivanje smjernica Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, osiguran niz odgovarajućih protokola vezanih za sigurnost u svim kategorijama turizma. Provedene su mjere s ciljem očuvanja radnih mjesta u sektoru te je omogućeno prioritetno cijepljenje protiv virusa COVID-19 svih turističkih djelatnika. Subvencionirana je nabava više od milijun brzih antigenskih testova koje su turisti mogli koristiti na 350 uspostavljenih punktova za testiranje. Uspješnost provedenih mjera vidljiva je u ostvarivanju dobrih rezultata turističke sezone 2021., što dokazuju podaci o 67% dolazaka, 77% ostvarenih noćenja te 89% fiskaliziranih računa u turizmu, u usporedbi s podacima iz 2019. godine.

Tijekom 2021. nastavljena je provedba paketa mjera usmjerenih na osnaživanje i jačanje otpornosti sektora turizma i ugostiteljstva u suočavanju s posljedicama krize uzrokovane pandemijom COVID-19. S ciljem osiguravanja pristupa financiranju likvidnosti malih, srednjih i velikih poduzeća u sektoru turizma i sporta izdavanjem državnih jamstava proveden je „Program dodjele državnih potpora u turizmu i sportu u aktualnoj pandemiji COVID-19“ u ukupnoj vrijednosti od 1,5 milijardi kuna. S ciljem pokretanja i normalizacije tekućeg poslovanja putničkih agencija i organizatora putovanja, proveden je „Program potpora male vrijednosti za pomoć pogođenim djelatnostima iz prometnog sektora, turističkog sektora te industrije kulturnih i umjetničkih događanja“, ukupne vrijednosti 16,54 milijuna kuna. Također, proveden je javni poziv za ulaganja u kontinentalnu turističku infrastrukturu, s ciljem razvoja turističke infrastrukture i cikloturizma te unaprjeđenja kvalitete i sadržaja turističkog proizvoda na kontinentu, u okviru kojeg je financirano 14 projekata ukupne vrijednosti 3,37 milijuna kuna.

Radi unaprjeđenja i jačanja kapaciteta i stručnosti ljudskih resursa u sektoru turizma, u okviru šest Regionalnih centara kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva, tijekom 2021. nastavljena je provedba aktivnosti usmjerenih na formalno i neformalno obrazovanje odraslih te razvoja novih formalnih i neformalnih obrazovnih programa. Provedbom novih obrazovnih programa znatno će se unaprijediti kvaliteta obrazovanja za turizam i ugostiteljstvo te se bolje uskladiti s potrebama na tržištu rada.

S ciljem socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada te jačanja ljudskih kapaciteta u sektoru turizma i ugostiteljstva, proveden je Javni poziv „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II“, a početak provedbe 14

odabranih projekata, ukupne vrijednosti bespovratnih sredstava od 27,24 milijuna kuna, očekuje se tijekom 2022. godine.

Proveden je javni poziv za sudjelovanje u Programu poticanja obrazovanja kadrova u ugostiteljstvu i turizmu u školskoj godini 2021./22. - „Stipendije 2021.“ te je donesena odluka o sufinanciranju stipendija za 306 učenika i studenata koji se obrazuju za rad u turizmu i ugostiteljstvu. Programom stipendiranja učenika i studenata, do sada je osigurano sufinanciranje za više od 2.000 stipendista, za što je isplaćeno više od 14 milijuna kuna.

U suradnji s hrvatskim gospodarstvenicima organizirano je i provedeno sudjelovanje Hrvatske na Svjetskoj izložbi EXPO 2020 Dubai. Svjetska izložba bila je jedan od najvećih globalnih događanja od početka pandemije, a na izložbi su se predstavile ukupno 192 države svijeta. Sudjelovanjem na Svjetskoj izložbi EXPO 2020 Dubai, Hrvatska je iskoristila jedinstvenu priliku za predstavljanje sveukupne ponude zemlje višemilijunskom auditoriju, uključujući brojne gospodarstvenike, investitore, međunarodne institucije i druge.

1.3.5. Poticanje razvoja kulture i medija

Zbog izvanrednih okolnosti prouzrokovanih pandemijom COVID-19 i posljedicama razornih potresa u ožujku i prosincu 2020. sektor kulture i medija bio je posebno teško pogođen. U 2021. osigurana je provedba redovnih programskih i administrativnih aktivnosti te je u sklopu „Programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2021. godinu“ isplaćeno 225,1 milijuna kuna za redovni javni poziv i 33,3 milijuna kuna za posebne pozive.

Kako bi se ublažile posljedice pandemije COVID-19 na sektor u 2021. dodatno je osigurano 20,5 milijuna kuna za posebne pozive za programe digitalne prilagodbe i kreiranje novih kulturnih i edukativnih sadržaja, potpore male vrijednosti za pomoć pogođenoj industriji kulturnih i umjetničkih događanja i potpore samostalnim umjetnicima. Nastavljena je i provedba programa dodjele državnih potpora poduzetnicima u kulturi i kreativnim industrijama kojima je osigurano 300 milijuna kuna kredita uz jamstvo u iznosu 100% glavnice kredita.

Za pozive za programe audiovizualne djelatnosti Hrvatskog audiovizualnog centra osigurano je 45 milijuna kuna, a dodatno je osigurano 30 milijuna kuna za program poticanja ulaganja u proizvodnju audiovizualnih djela, dok je za pozive za programe Agencije za elektroničke medije osigurano 43 milijuna kuna, a programi Hrvatskog restauratorskog zavoda i Međunarodnog centra za podvodnu arheologiju financirani su s 21,3 milijuna kuna.

Također, osigurano je 1,5 milijuna kuna za sufinanciranje projekata u programu Kreativna Europa – potprogram Kultura te 14 milijuna kuna za pozive putem Zaklade „Kultura nova“. U 2021. je, kroz pozive „Umjetnost i kultura online“ i „Čitanjem do uključivog društva“, ugovoreno 65 projekata ukupne vrijednosti 59,4 milijuna kuna, a nastavljene su i redovne isplate te praćenje projekata ugovorenih kroz prethodne provedene pozive.

Za sanaciju šteta na kulturnoj baštini uzrokovanih serijom potresa osigurano je više od 870 milijuna kuna iz Fonda solidarnosti EU putem poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za provedbu mjera zaštite kulturne baštine, a zasebno je iz državnog proračuna osigurano 4,4 milijuna kuna za provođenje hitnih mjera zaštite na pojedinačno zaštićenim nepokretnim

kulturnim dobrima na području Grada Požege oštećenima tučom. Kroz NPOO je osigurano više od 900 milijuna kuna za provedbu planiranih investicija u području kulture i medija u narednom razdoblju.

2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Ulaganje središnje države u rani i predškolski odgoj i obrazovanje proteklih se godina znatno povećalo, međutim, pandemija COVID-19 omela je i usporila napredak u sudjelovanju u programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja pa je stopa ostala znatno ispod prosjeka EU-a od 93%. Hrvatska ima najkraće trajanje obveznog obrazovanja među svim europskim obrazovnim sustavima, ali i nizak broj nastavnih sati promatran po razinama, ali i godinama obrazovanja. Jedan od ključnih preduvjeta za povećanje broja nastavnih sati odnosi se na infrastrukturne kapacitete škola.

Provedbom Nacionalnog plana razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. i NPOO-a će se:

- povećati broj sati u predškolskim ustanovama u posljednjoj godini prije kretanja u školu
- osposobiti dodatne odgojitelje
- država će se uključiti u financiranje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u općinama sa slabijim financijskim mogućnostima.

Ukupno su za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje predškolskih ustanova (vrtića) te infrastrukture potrebne za prelazak školskih ustanova u rad u jednoj smjeni, osigurana sredstva u iznosu od 3,9 milijarde kuna.

Tijekom 2021., Hrvatska je ostvarila napredak u stopi stjecanja tercijarnog obrazovanja, a udio visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30 - 34 godine povećan je na 33,7%. Stopa sudjelovanja u obrazovanju odraslih povećana je s 3,5% na 5,1%, ali i dalje su prisutne poteškoće povezane s kvalitetom i pristupom obrazovanju odraslih.

Usprkos negativnom utjecaju pandemije COVID-19 na gospodarstvo, pokazatelji tržišta rada su pozitivni, stopa zaposlenosti dobne skupine 20 - 64 godine povećana je na 68,2%, a udio privremeno zaposlenih u broju ukupno zaposlenih smanjen na 15,5% i približava se prosjeku EU-a od 13,1%.

U 2021., u mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 31.401 osoba za što je izdvojeno više od 1,2 milijardi kuna. Prosječan broj nezaposlenih se smanjio za 14.008 osoba, a zaposleno je i ukupno 2.740 osoba s invaliditetom, što je 10,7% više u odnosu na 2020. godinu.

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
PISA - Program međunarodne procjene znanja i vještina učenika	479 bodova (čitalačka pismenost) (2018.)	Dostići prosjek zemalja OECD-a	nisu dostupni noviji podatci
Obuhvat djece od 4 godine do početka obveznog obrazovanja (predškolski odgoj)	81,8% (2019.)	> 97%	83,2% (2020)

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Duljina vremena kojeg učenici provode u nastavnom procesu (primarno i sekundarno obrazovanje)	Primarno obrazovanje: 1890 sati Niže sekundarno obrazovanje: 2651 sat (2019.)	Dostići prosjek EU-a	Primarno obrazovanje: 1890 sati Niže sekundarno obrazovanje: 2651 sat (2021.)
Postotak visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30 - 34	33,1% (2019.)	Dostići prosjek EU-a	33,7% (2021.)
Stopa sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom obrazovanju (dobna skupina 25 - 64)	3,5% (2019.)	Dostići prosjek EU-a	5,1% (2021.)
Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 - 64 godine)	66,7% (2019.)	75%	68,2% (2021.)
Udio privremeno zaposlenih u ukupno zaposlenima (ugovori na određeno vrijeme)	18,1% (2019.)	15%	15,5% (2021.)

2.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine	10,84 milijardi kuna
	Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027.	1,17 milijardi kuna
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine	14,96 milijuna kuna

Akt strateškog planiranja u izradi ³	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine

2.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

2.3.1. Pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

Iako se broj ustanova za rani predškolski odgoj i obrazovanje u posljednjih deset godina sustavno povećava, udio djece u Hrvatskoj u dobi od treće godine do polaska u osnovnu školu među nižima je u EU. Tijekom 2021., provedbom mjera usmjerenih na osiguranje potrebne infrastrukture vrijednosti veće od 120 milijuna kuna, osiguranjem odgovarajućeg broja i kvalitete odgojitelja, stručnih suradnika i rukovoditelja te izmjenama zakonodavnog okvira, ostvarivani su preduvjeti za povećanje pristupačnosti sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (RPOO).

U 2021. pripremljen je i u proceduru usvajanja upućen Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju kojim će se urediti mogućnost dužeg trajanja programa predškole. U svrhu osiguravanja infrastrukturnih i materijalnih kapaciteta za povećanje dostupnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj, u 2021., pripremljena je provedba mjera izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije i opremanje predškolskih ustanova.

Provedbom mjere do 2026., omogućit će se dodatnih 22.500 mjesta u predškolskim ustanovama čime se stvaraju preduvjeti za povećani udio djece koja sudjeluju u RPOO u dobi od 3 godine do polaska u školu, sa 76,3% na 90%. Ukupan raspoloživ iznos bespovratnih sredstava za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje predškolskih ustanova (vrtića) u iznosu od 1,62 milijardi kuna osiguran je u okviru provedbe NPOO-a. Također, iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.-2027. planirano je osigurati 343,5 milijuna kuna za dodatnih 3.780 korisnika.

2.3.2. Stjecanje i razvoj temeljnih i strukovnih kompetencija

Obvezno obrazovanje u Hrvatskoj traje osam godina, što je najkraće trajanje obveznog obrazovanja među svim europskim obrazovnim sustavima, a i broj nastavnih sati je vrlo nizak, promatrano po razinama, ali i godinama obrazovanja. Gotovo 60% učenika osnovnih škola pohađa školu u dvije smjene, dok oko 3% učenika pohađa školu u čak tri smjene. Produženi boravak organiziran je u oko 20% škola, a pohađa ga tek oko 12% učenika razredne nastave.

Od 406 srednjih škola dvosmjenska nastava organizirana je u 218 škola (u 177 škola nastava se izvodi u dvije smjene koje se rotiraju, a u 41 školi nastava je organizirana u dvije smjene koje se ne rotiraju). Od 924 matične osnovne škole, u 482 organizirana je jednosmjenska nastava, u 418 u dvije smjene, u 9 osnovnih škola u tri smjene, a 13 osnovnih škole ne radi u smjenama

³ Tablica sadrži akt strateškog planiranja koji je bio u fazi izrade 31. prosinca 2021. .

nego u kontinuitetu tijekom cijelog dana. Rad u smjenama onemogućava učinkovito povećanje prevladavajućeg dvosmjenskog modela nastave, što rezultira manjim mogućnostima učenja za sve, osobito za najugroženije učenike.

Modelom cjelodnevne škole, koji čini integralni dio i nastavak kurikularne reforme, želi se povećati kvaliteta poučavanja i stjecanja ishoda učenja u osnovnoj školi, osobito učenika nižeg socioekonomskog statusa. Cjelodnevna škola podrazumijeva produljenje obveznog dijela nastave i obogaćivanje obrazovne ponude i potpore učenicima (sistematizacija dopunske i dodatne nastave). Model je u završnoj fazi pripreme, a pilot-projekt uvođenja cjelodnevne nastave, u koji će biti uključeno 50 škola, započet će s provedbom u narednoj godini.

Jedan od ključnih preduvjeta za povećanje broja nastavnih sati odnosi se na infrastrukturne kapacitete škola. Ovim se infrastrukturnim ulaganjem osiguravaju bolji uvjeti za učenje i poučavanje te time posljedično rješava problem niske razine temeljnih pismenosti, posebice učenika slabijeg socioekonomskog statusa. Izgradnja, do/ nadgradnja i adaptacija infrastrukture za potrebe prelaska škola u rad u jednoj smjeni planirana je i u okviru provedbe NPOO-a za što je osiguran iznos od 2,28 milijarde kuna.

2.3.3. Unaprjeđenje visokog obrazovanja

Hrvatska ostvaruje napredak u stopi visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30 - 34 godine, a vrijednost je pripadajućeg pokazatelja uspješnosti, prema podacima iz 2021., povećana na 33,7%.

Tijekom 2021. pripremljen je Nacrt prijedloga zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti kojim se propisuju temeljna načela obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja i znanosti. Njegovim donošenjem osigurat će se preduvjeti za reformu sustava visokog obrazovanja, daljnje unaprjeđenje njegove kvalitete i relevantnosti za sve dionike sustava. Novim normativnim okvirom stvorit će se uvjeti za organizacijsku i funkcionalnu reformu visokih učilišta te financiranje usmjereno k ostvarenju institucijskih razvojnih ciljeva i prema prioritetnim područjima.

U svrhu privlačenja većeg broja stranih studenata i nastavnika, tijekom 2021. dovršena je provedba 30 projekata u sklopu Poziva „Internacionalizacija visokoga obrazovanja“ čija ukupna ugovorena vrijednost iznosi 50 milijuna kuna. Provedbom Poziva povećan je broj studijskih programa i kolegija na stranim jezicima te unaprjeđena promidžba visokih učilišta iz Hrvatske u inozemstvu. U sklopu programa Erasmus+, četiri hrvatska sveučilišta nastavila su sudjelovanje u alijansama europskih sveučilišta koje predstavljaju jedan od ključnih elemenata europskog prostora obrazovanja. Studentima je omogućen odabir kolegija sa svih visokih učilišta iz alijanse. Inovativni koncepti koje pilotiraju alijanse europskih sveučilišta predstavljaju elemente dugoročnog strateškog okvira dublje suradnje visokih učilišta u Europskoj uniji.

Povećanju stope stjecanja tercijarnog obrazovanja pridonose državne stipendije za studente nižeg socioekonomskog statusa i posebne skupine studenta kojima se povećavaju pristup, jednakost i završnost u visokom obrazovanju te državne stipendije u STEM područjima znanosti i deficitarnim zanimanjima kojima se povećava završnost i osigurava usklađivanja obrazovanja s potrebama tržišta rada, odnosno smanjenja strukturne neusklađenosti između

ponude rada i potražnje za radom. Ukupno se na godišnjoj razini dodjeljuje 13.800 izravnih potpora s ciljem povećanja broja osoba s kvalifikacijom u visokom obrazovanju u Hrvatskoj.

Tijekom 2021. nastavljena je provedba 28 projekata u sklopu Poziva „Razvoj, unaprjeđenje i provedba stručne prakse u visokom obrazovanju“, za koje je iz ESF-a dodijeljeno gotovo 100 milijuna kuna, a kojima će se zapošljivost studenata povećati stjecanjem praktičnih vještina za rad.

U 2021. 26 projekata, za koje je u okviru poziva „Provedba Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira na razini visokog obrazovanja“ dodijeljeno 100 milijuna kuna, nalazi se u završnoj fazi provedbe. Primjena Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira ključna je za funkcioniranje modela za stjecanje vještina zaposlenih i nezaposlenih osoba.

Praćenje zapošljivosti provodi se u skladu s Preporukom Vijeća EU-a o praćenju osoba s kvalifikacijom iz koje proizlazi „Anketa o praćenju osoba s kvalifikacijom u Europi“ / „European Graduate Survey“. Hrvatska je 2021. sudjelovala u inicijativi Europske komisije za izgradnju nacionalnih kapaciteta za provedbu europskoga sustava praćenja zapošljivosti osoba s diplomom, čime se visokim učilištima pomaže u definiranju upisnih kvota i usklađivanjem s potrebama tržišta rada.

2.3.4. Usklađeno i perspektivno tržište rada

Usprkos izvanrednoj situaciji te posljedicama pandemije COVID-19 na gospodarstvo, pokazatelji tržišta rada su pozitivni. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, u razdoblju od 2020. do 2021. prosječan broj nezaposlenih se smanjio za 14.008 osoba. Također, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, broj zaposlenih u prosincu 2021. se povećao za 45.955 osoba u usporedbi s prosincem 2020. godine.

Iz evidencije nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2021. zaposleno je ukupno 2.740 osoba s invaliditetom, što je 10,7% više u odnosu na 2020. (kada je zaposleno 2.475 osoba s invaliditetom). Također, u Očevidniku zaposlenih osoba s invaliditetom na dan 31. prosinca 2021. evidentirano je 11.694 zaposlenih osoba s invaliditetom, što je povećanje za 269 osoba s invaliditetom u odnosu na 31. prosinca 2020. kada je bilo evidentirano 11.425 zaposlenih osoba s invaliditetom.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i Hrvatski zavod za zapošljavanje su tijekom 2021. nastavili s aktivnom politikom zapošljavanja i kontinuiranog poticanja uključivanja svih nezaposlenih osoba na tržište rada. U okviru provedbe aktivne politike zapošljavanja posebna pozornost posvećuje se osobama koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada, poput mladih, hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, osoba s invaliditetom te dugotrajno nezaposlenih osoba.

U 2021., u mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 31.401 osoba za što je izdvojeno više od 1,2 milijarde kuna. Mjere aktivne politike zapošljavanja uključuju 9 programa, a kojima je cilj poticanje zapošljavanja, samozapošljavanja i dodatnog/cjeloživotnog obrazovanja. Provedbom mjera aktivne politike zapošljavanja kontinuirano se potiče gospodarski razvoj te utječe na povećanje stope zaposlenosti, odnosno na otvaranje novih i kvalitetnih radnih mjesta, korisnicima se omogućava stjecanje kompetencija za novo zapošljavanje ili zadržavanje radnog

mjesta, a poslodavcima se omogućava zapošljavanje radnika s kompetencijama potrebnim na tržištu rada.

U mjere aktivne politike zapošljavanja osoba s invaliditetom uključeno je 1.560 osoba s invaliditetom, za što je izdvojeno više od 28 milijuna kuna. Poticaje Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom koristilo je 630 poslodavaca, odnosno 2.155 zaposlenih osoba s invaliditetom te je izdvojeno više od 125 milijuna kuna. Nacionalnim planom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine za unaprjeđenje sustava zapošljavanja osoba s invaliditetom planiran je iznos veći od milijardu kuna.

Tijekom 2021. započela je provedba reformske mjere u okviru NPOO-a, komponente C4.1 R.4 „Unaprjeđenje radnog zakonodavstva“ i to pokrenutim normativnim postupkom izmjena Zakona o radu. Navedeno proizlazi iz Programa Vlade Republike Hrvatske, a odnosi se na cilj „Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost“ koji se provodi redefiniranjem radnog zakonodavstva u dogovoru sa socijalnim partnerima. Rezultat provedbe bit će zakonske izmjene koje će dovesti do smanjenja udjela privremeno zaposlenih u ukupno zaposlenima, odnosno do smanjenja sklapanja ugovora o radu na određeno vrijeme. U svrhu poticanja otvaranja novih radnih mjesta, u okviru provedbe NPOO-a, predviđena je i provedba komponente pod nazivom „Tržište rada i socijalna zaštita“ ukupne vrijednosti više od 2 milijarde kuna.

Vlada Republike Hrvatske je s ciljem povećanja stope zaposlenosti, osiguranja veće stabilnosti i podizanja kvalitete radnih mjesta te osiguranjem učinkovite zaštite i sigurnosti radnika na mjestima rada, u 2021. donijela Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Za provedbu Nacionalnog plana, za razdoblje do 2027. planiran je iznos od veći od 10 milijardi kuna. Tijekom 2021. poduzete su i mjere za očuvanje radnih mjesta i likvidnosti poduzeća, a kontinuirano se razvijao socijalni dijalog uz uključivanje poslodavaca i sindikata kod donošenja odluka.

3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

Tijekom 2021. nastavljena je provedba ciljeva usmjerenih na učinkovitije, djelotvornije i brže pravosuđe te visoko profesionaliziranu, učinkovitu i transparentu javnu upravu. Podupirući oporavak i ublažavanje posljedica pandemije, u okviru provedbe NPOO-a, u području pravosuđa i javne uprave predviđene su reforme i ulaganja u vrijednosti većoj od 4,8 milijarde kuna. Zakonodavnim aktivnostima nastoji se unaprijediti postupke i procese, organizacijskim aktivnostima uspostaviti kvalitetnije upravljanje ljudskim potencijalima, a razvojnim aktivnostima omogućiti uvođenje novih, digitalnih alata i tehnologija kako bi se optimizirali procesi i poboljšale javne usluge. Osim toga, povećano je ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela te ubrzana digitalna transformacija javne uprave i pravosuđa.

Tijekom 2020. i 2021. zabilježen je povećani priljev prvostupajskih građanskih i trgovačkih predmeta odnosno značajan priljev predmeta povodom tužbi protiv banaka zbog kredita u švicarskoj valuti (CHF) te kolektivnih tužbi u radnim sporovima radi isplate. U odnosu na druge države članice EU-a i Vijeća Europe kojima se tijekom istog razdoblja također smanjio broj riješenih predmeta i kao posljedica pandemije COVID-19, u Hrvatskoj zabilježen je isti trend, odnosno pandemija je i u Hrvatskoj negativno utjecala na smanjenje broja riješenih predmeta.

U 2021. donesena je Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, a za donošenje su pripremljeni Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava i Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje do 2027. te pripadajući akcijski planovi za razdoblje provedbe 2022.-2024. godine, čime je u području pravosuđa i javne uprave stvoren strateški, normativni i organizacijski okvir za ostvarenje strateškog cilja i učinkovitu srednjoročnu provedbu javnih politika. Također, tijekom 2021. nastavljena je i provedba u Strategiji upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025. postavljenog cilja usmjerenog na održivo, ekonomično i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske.

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Pokazatelj vremena rješavanja prvostupajskih parničnih i trgovačkih predmeta	374 dana (2018.)	250 dana	559 (2021.) ⁴
Indeks globalne konkurentnosti (GCI) - Stup 1. „Institucije”	77. mjesto (2019.)	< 60. mjesta	nisu dostupni noviji podaci

⁴ Pokazatelj vremena rješavanja prvostupajskih parničnih i trgovačkih predmeta (engl. „Disposition time, DT“) predstavlja procijenjeno vrijeme trajanja rješavanja predmeta, a izračunava se temeljem broja riješenih i broja neriješenih sudskih predmeta, te kao takav izrazito ovisi o povećanju i smanjenju priljeva predmeta.

3.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu cilja
Ministarstvo pravosuđa i uprave	Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine	70,46 milijuna kuna
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	Strategija upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025.	16,6 milijuna kuna
Akti strateškog planiranja u izradi ⁵		
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja	
Ministarstvo pravosuđa i uprave	Nacionalni plan za razvoj pravosudnog sustava za razdoblje 2022.-2027.	
	Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje 2022.-2027.	
	Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine	
Državni zavod za statistiku	Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021.-2027.	
	Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021.-2030.	

⁵ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

3.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

3.3.1. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe

Optimizacija procesa i digitalna tranzicija pravosudnog sustava provodi se kontinuirano. Radi ubrzanja sudskih postupaka, elektronička komunikacija uvedena je na svim trgovačkim, županijskim, općinskim i upravnim sudovima te na Visokom trgovačkom sudu, Visokom upravnom sudu i Vrhovnom sudu u predmetima za koje postoji pravni okvir.

U svrhu nastavka smanjivanja broja neriješenih predmeta i skraćivanja trajanja sudskih postupaka poboljšanjem učinkovitosti tijekom 2021. uvedene su brojne normativne i organizacijske promjene. Za svako pravosudno područje (županijski sud i općinske sudove na njegovom području) izrađen je plan usmjeren na povećanje broja riješenih predmeta, intenzivnije rješavanje predmeta koji se u sudovima vode preko sedam godina i posebno praćenje i rješavanje kaznenih predmeta u kojima u narednom razdoblju od tri godine prijeti zastara.

Ostvareni rezultati akcijskih planova u 2021. u županijskim i općinskim sudovima:

- županijski i općinski sudovi su od ciljanih 555.895 predmeta riješili 88% odnosno 487.263 predmeta
- ukupno je smanjen broj starih predmeta u kojima postupak traje duže od sedam godina za 34% (s 25.867 na 17.603)
- ukupno je riješeno 47% (308 od 653) predmeta u kojima je prijetio nastup zastare u roku tri godine i 55% (100 od 182) predmeta u kojima zastara nastupa tijekom 2021. godine.

U svrhu poboljšanja produktivnosti rada sudaca, novim Okvirnim mjerilima propisat će se povećanje broja predmeta koje suci trebaju riješiti, posebno na općinskim sudovima.

Tijekom 2021. pripremljene su izmjene Zakona o parničnom postupku kojima se ubrzava, pojednostavnjuje i modernizira parnični postupak.

Izmjenama Stečajnog zakona i Zakona o stečaju potrošača u hrvatsko zakonodavstvo su implementirane odredbe Direktive (EU) 2019/1023 čime se osigurava kvalitetnija provedba predstečajnih postupaka i veća zaštita prava radnika u stečaju, osnažuje pravni okvir za efikasni sustav ranog upozoravanja te potrošačima omogućuje brže rješavanje dugovanja.

Izmjenama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru implementirana je Direktiva iz 2019. čime je omogućeno osnivanje svih vrsta trgovačkih društava i podružnica elektroničkim putem, a postupak osnivanja trgovačkih društava i upis u Sudski registar dodatno digitaliziran i pojednostavnjen.

U odnosu na organizaciju pravosuđa, pripremljen je paket zakona kojima se osnivaju obiteljski odjeli, uvode periodične sigurnosne provjere i redefiniiraju odredbe o stručnom usavršavanju sudaca.

Izmjenama Zakona o sudovima revidiran je normativni okvir stalnih sudskih vještaka i tumača o čijim će statusnim pitanjima od 1. siječnja 2023. odlučivati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, radi utvrđenih pravnih praznina preciziran je postupak izbora predsjednika Vrhovnog suda, propisano je osnivanje specijaliziranih sudskih odjela u općinskim sudovima

za postupanje u obiteljskim predmetima i provedba periodične sigurnosne provjere svih sudaca svakih pet godina. Uvedena je obveza polaganja posebnog stručnog ispita za službenike u sudovima, precizirane su ovlasti Visokog kaznenog suda te su revidirani uvjeti za obavljanje poslova pravosudne inspekcije. Posebnom ovlašću uređenja podzakonskim aktom nastoji se unaprijediti sustav obveznog stručnog usavršavanja sudaca.

Izmjenama Zakona o državnom odvjetništvu precizirane su odredbe o imenovanju Glavnog državnog odvjetnika, propisana je provedba postupka obnavljanja sigurnosne provjere državnoodvjetničkih dužnosnika svakih pet godina, posebnim pravilnikom nastoji se unaprijediti sustav obveznog stručnog usavršavanja državnoodvjetničkih dužnosnika, a uvedena je i obveza polaganja posebnog stručnog ispita za službenike u državnim odvjetništvima.

Izmjenama Zakona o područjima i sjedištima sudova osigurava se učinkovitija obiteljsko-pravna zaštita, naročito zaštita djece, propisivanjem nadležnosti pojedinih općinskih sudova za postupanje u ovim predmetima, izmijenjena je nadležnost županijskih sudova za odlučivanje o žalbama protiv odluka svih općinskih sudova u građanskim predmetima radi ujednačavanja radne opterećenosti svih županijskih sudova te je proširena stvarna nadležnost Trgovačkog suda u Dubrovniku na sporove iz područja plovidbenog prava.

Izmjenama Zakona o područjima i sjedištima državnih odvjetništava reorganizirat će se općinska državna odvjetništva na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, odnosno razdvojeno je Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu na Općinsko građansko državno odvjetništvo u Zagrebu i Općinsko kazneno državno odvjetništvo u Zagrebu, a s obzirom da ustroj državnih odvjetništava na određenom području redovno prati ustroj sudova pred kojima državna odvjetništva postupaju te s obzirom na specijalizaciju sudova na području Grada Zagreba.

Radi unaprjeđenja kompetencija i upravljačkih vještina u pravosudnom sustavu tijekom 2021. Pravosudna akademija provela je Program stručnog usavršavanja za predsjednike sudova i državne odvjetnike. U okviru navedenog programa se usavršavaju novoimenovani čelnici pravosudnih tijela koji su dužni nakon prvog stupanja na dužnost u roku od godine dana od dana stupanja na dužnost pohađati osnovnu edukaciju za obavljanje poslova sudske odnosno državno odvjetničke uprave.

U unaprjeđenje infrastrukturnih uvjeta u pravosudnim tijelima radi poboljšanja radnih uvjeta za osoblje pravosudnog sektora te veće zadovoljstvo građana kontinuirano se ulažu veliki naponi i sredstva. U 2021. završeni su projekti energetske obnove zgrade Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, zgrade Zatvora u Gospiću, zgrade Općinskog suda u Virovitici, zgrade kaznionice u Požegi i zgrade Općinskog suda u Slavonskom Brodu ukupne vrijednosti veće od 28 milijuna kuna.

U okviru provedbe NPOO-a otpočele su aktivnosti projektiranja i izgradnje Trga Pravde u Zagrebu te više desetaka projekata koji uključuju energetska obnova, rekonstrukciju i/ili opremanje zgrada pravosudnih i kaznenih tijela, osobito na potresom stradalim područjima.

3.3.2. Borba protiv korupcije

U svrhu jačanja institucionalnog i zakonodavnog okvira za borbu protiv korupcije u 2021. donesena je Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. Strategijom je utvrđeno pet posebnih ciljeva: 1. Jačanje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije, 2. Jačanje transparentnosti i otvorenosti rada tijela javne vlasti 3. Jačanje sustava integriteta i upravljanja sukobom interesa, 4. Jačanje antikorupcijskih potencijala u sustavu javne nabave i 5. Podizanje javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti prijavljivanja nepravilnosti i jačanja transparentnosti. Planirano je da se Strategija provodi kroz tri trogodišnja provedbena dokumenta (akcijska plana) i to za razdoblje od 2022. do 2024., zatim za razdoblje od 2025. do 2027. te za razdoblje od 2028. do 2030. godine. Za provedbu Strategije u razdoblju od 2022. do 2024. su planirana sredstva u iznosu od 70 milijuna kuna.

Novim Zakonom o sprečavanju sukoba interesa usklađuje se postojeća regulativa s međunarodnim standardima i preporukama GRECO-a i Europske komisije u Izvješću o vladavini prava. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa ostaje neovisno i samostalno tijelo osnaženo širenjem nadležnosti na nove obveznike, jačanjem njihovih kapaciteta i unaprjeđenjem postupka. Znatno se proširuje i krug obveznika zakona i nadležnost Povjerenstva, ubrzava postupak pred Povjerenstvom, pooštravaju kazne za kršenje odredbi te produljuje razdoblje „hlađenja“ nakon obnašanja dužnosti.

U kontekstu zaštite prijavitelja nepravilnosti (tzv. zviždači), u postupku donošenja je novi Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u svrhu usklađivanja s Direktivom (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije.

3.3.3. Kompetentna, dostupna i učinkovita javna uprava

Preduvjeti optimizacije i digitalizacija usluga i procesa javne uprave ostvareni su kroz izmjene Zakona o općem upravnom postupku i donošenje nove Uredbe o uredskom poslovanju u 2021., čime su stvoreni svi zakonski preduvjeti za omogućavanje i poticanje elektroničke komunikacije, kao i za digitalizaciju upravnih i drugih postupaka. Izmjenama Zakona o općem upravnom postupku potiče se uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, kako bi se provođenje upravnih postupaka ubrzalo i pojednostavnilo. Tim izmjenama osigurava se pravni okvir za pouzdanu i sigurnu elektroničku komunikaciju sa strankama u upravnom postupku, identifikacijom putem OIB-a te se uređuje ovjeravanje upravnih akata elektroničkim potpisom i dostava elektroničkim putem.

Unaprjeđenje upravljanja ljudskim resursima na načelima profesionalizma i kompetentnosti te kvalitete javne uprave planirano provedbom reformi i ulaganja u okviru NPOO-a, uključujući reformu sustava plaća u državnoj i javnim službama i uvođenje novih metoda rada, razvoj sustava za upravljanje ljudskim potencijalima, centralizirani sustav selekcije, digitalizaciju polaganja državnoga ispita te razvoj programa e-učenja. Također, započelo se s uvođenjem kompetencijskog modela u javnu upravu kao alata za upravljanje ljudskim potencijalima, kojim se definiraju osobne karakteristike te očekivana znanja i vještine zaposlenih u javnoj upravi, čime je napravljen važan iskorak prema većem stupnju profesionalizacije javne uprave.

Unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti lokalne i područne (regionalne) samouprave također je podržano kroz NPOO. Stupanjem na snagu Zakona o izvršenju Državnog proračuna za 2022.

godinu osigurati će se pomoć jedinicama lokalne samouprave za dobrovoljno funkcionalno spajanje. Izmjenama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi smanjen je broj lokalnih dužnosnika. Na lokalnim izborima održanim u svibnju 2021. izabrano je 568 zamjenika manje (umjesto dotadašnjih 671 zamjenika biralo se 103 zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana), a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezuju se na javnu objavu potrošenog novca. Ujedno, smanjen je i broj članova predstavničkih tijela, biralo se 870 vijećnika manje (umjesto 8.254 biralo se 7.384 članova općinskih i gradskih vijeća te županijskih skupština).

Podizanje kvalitete i pojednostavljivanje pisane i elektroničke komunikacije javnih institucija unaprjeđeno je izradom Metodologije upravljanja kvalitetom u javnoj upravi i provedbenom pilota u devet tijela (na državnoj razini te u općinama, gradovima i županijama). Uvođenjem sustava kvalitete tijela javne uprave povećavaju učinkovitosti i djelotvornosti procesa, a time i kvalitetu javnih usluga koje pružaju građanima i poslovnim subjektima, čime se povećava zadovoljstvo korisnika javnim uslugama.

Otvorenost prema savjetovanju i sudjelovanju građana i organizacija civilnoga društva u oblikovanju i provedbi javnih politika potiče se objavom podataka iz javnih registara i baza koje posjeduju tijela javne vlasti, a sukladno odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, a koji su pogodni za ponovnu uporabu.

U 2021. je radi unaprjeđenja sustava zemljišne administracije donesen Višegodišnji program katastarskih izmjera građevinskih područja za razdoblje 2021.-2030. čiji nositelj je Državna geodetska uprava. Sredstva za provedbu ovoga Programa za razdoblje do 2030. procijenjena su na ukupno 3,025 milijardi kuna. Od navedenog iznosa, iz državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje do 2023. će se osigurati 156 milijuna kuna, dok se iz drugih izvora financiranja planira osigurati 2,869 milijardi kuna. Novim katastarskim izmjerama i obnovom zemljišnih knjiga povećat će se ulaganja u infrastrukturu jedinica lokalne samouprave, što će rezultirati većom aktivnošću u izgradnji, a posebno u izgradnji poslovnih zona, jednom od bitnih preduvjeta za razvoj lokalnog gospodarstva.

U 2021. tehnološki je unaprjeđen sustav implementacije novih funkcionalnosti i servisa te digitalno postupanje u poslovnim procesima koji se odnose na pregled i potvrđivanje i provedbu digitalnih geodetskih elaborata. Potpunim digitalnim postupanjem se osigurava značajno ubrzanje procesa provedbe elaborata u katastarskom uredu i zemljišnoj knjizi. U razdoblju od veljače 2021. do kraja prosinca 2021. broj digitalno predanih geodetskih elaborata kontinuirano se povećavao od početnih 79% do 85%.

Digitalna transformacija je jedan je od prioriteta Državnog zavoda za statistiku te se prožima u svim poslovnim procesima. Državni zavod za statistiku je tijekom 2021. proveo Popis stanovništva, kućanstava i stanova, uključujući i digitalno putem sustava e-Građani.

Uvođenjem modernih informacijsko-komunikacijskih rješenja u sustav prikupljanja, obrade i diseminacije službene statistike postiže se povećana učinkovitost cjelokupnog sustava proizvodnje službene statistike. Tijekom izvještajnog razdoblja provodilo se više od 30 razvojnih projekata ukupne vrijednosti 40,4 milijuna kuna, usmjerenih, u prvom redu, na uvođenje novih informacijsko-komunikacijskih rješenja, ali i unaprjeđenje postojećih alata i

digitalnih rješenja.

U 2021. Državni zavod za statistiku razvio je i implementirao model Potpunog upravljanja kvalitetom, temeljen na Kodeksu prakse europske statistike. Riječ je o autonomnom instrumentu usklađenom sa 16 načela koja obuhvaćaju institucijsko okruženje, statističke proizvodne procese i statističke rezultate. Za svako od načela definiran je skup pokazatelja dobre prakse i standarda koji pružaju smjernice za ocjenu primjene Kodeksa prakse, čime Hrvatska pridonosi ukupnoj transparentnosti Europskog statističkog sustava.

3.3.4. Poboljšanje upravljanja državnom imovinom

Poduzeća u državnom vlasništvu imaju značajnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu. Procjenjuje se da samo poduzeća u većinskom državnom vlasništvu stvaraju oko 5% dodane vrijednosti cjelokupnog gospodarstva i čine oko 4% ukupne zaposlenosti. Ako se pridodaju i poduzeća u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, onda je to 7% cjelokupnog gospodarstva, što je više nego u većini drugih zemalja zapadne Europe. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom uključuje sustavno, koordinirano i dugoročno održivo upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom. U skladu sa Strategijom upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025., a s ciljem postizanja značajnijih pozitivnih fiskalnih učinaka i poticanja investicijske aktivnosti privatnog sektora, provodi se identifikacija i razgraničavanje strateške od nestrategijske nefinancijske imovine.

Stoga je u 2021., nastavljena provedba započetih reformskih mjera, definiranih s ciljem poboljšanja korporativnog upravljanja u pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, smanjenja portfelja dionica i poslovnih udjela trgovačkih društava koja nisu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, brže aktivacije i smanjenja portfelja nekretnina. Također je, u skladu s prioritetnim područjem javne politike, u okviru provedbe NPOO-a pripremljena provedba pet reformskih mjera. Predložene reforme u okviru podkomponente C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom, ukupne vrijednosti od 14,5 milijuna kuna, uključuju preciziranje vlasničke politike države u pogledu definiranja razloga za zadržavanje državnog vlasništva, daljnje unaprjeđenje korporativnog upravljanja u poduzećima od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i poduzećima u većinskom vlasništvu središnje države, jačanje ljudskih kapaciteta za praćenje korporativnog upravljanja državnim poduzećima, nastavak privatizacije poduzeća u državnom vlasništvu (a koja nisu od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku) te optimizaciju upravljanja nekretninama u državnom vlasništvu.

4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

U okviru jačanja globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu, ostvaren je cilj jačanja bilateralne suradnje s drugim europskim državama te afirmacije Hrvatske kao relevantnog bilateralnog sugovornika što je doprinijelo jačanju položaja Hrvata izvan Hrvatske.

Kroz zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije ostvaruju se i hrvatski vanjskopolitički interesi i prioriteti, pruža se pomoć i podrška europskim integracijama zemalja jugoistočne Europe, jačaju bilateralni odnosi i osnažuje utjecaj Hrvatske u međunarodnim organizacijama.

Isto tako, kontinuirano se radi na očuvanju identiteta Hrvata izvan Hrvatske, skrbi za njihova prava i jačaju veze i suradnja s hrvatskim zajednicama, štiti hrvatske manjine i radi na unaprjeđenju položaja i kvalitete života Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Za jačanje položaja Hrvatske unutar Europske unije, u srednjoj Europi i na Sredozemlju te jačanje globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu i jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske osigurano je više od 750 milijuna kuna u okviru nacionalnih i europskih izvora financiranja.

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Indeks globalne konkurentnosti (GCI) ⁶	63. mjesto (2019.)	< 45. mjesta	nisu dostupni noviji podatci

4.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Akti strateškog planiranja u izradi ⁷	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	Nacionalni program međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu za razdoblje 2023.-2026.
Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	Nacionalni plan razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine

⁶ U 2020. godini World Economic Forum (WEF) nije izradio godišnje o globalnoj konkurentnosti „Global Competitiveness Report“. Za praćenje napretka kao zamjenski pokazatelj uzeto je izvješće International Institute for Management Development (IMD) koje je izdalo svoje izvješće „World Competitiveness Ranking 2021.“ gdje je Hrvatska zauzela 59. mjesto od 64 svjetske ekonomije što je napredan za jedno mjesto u odnosu na 2020. godinu.

⁷ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021..

4.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

4.3.1. Jačanje položaja Hrvatske unutar Europske unije

Nastavljen je rad na ispunjavanju glavnih vanjskopolitičkih prioriteta Hrvatske, ulasku u Schengenski prostor i europodručje. Intenzivnim aktivnostima na ispunjavanju svih tehničkih kriterija te kroz suradnju s drugim zemljama članicama postignut je značajan napredak u oba prioriteta. Ulazak Republike Hrvatske u eurozonu i Schengensko područje očekuje se početkom siječnja 2023. godine.

Koordinacijom preuzimanja i provedbe pravne stečevine EU te promicanjem poštivanja međunarodnog prava u međunarodnim odnosima, aktivno se sudjelovalo u provedbi ključnih točaka koje obuhvaćaju sudjelovanje u postupcima sklapanja i potvrđivanja te objave i stupanja na snagu međunarodnih ugovora Republike Hrvatske i provođenja aktivnosti usmjerenih na promicanje i poštivanje međunarodnog prava u međunarodnim odnosima.

Posebni naglasak stavljen je i na projekte koji imaju za cilj jačanje informiranosti građana o članstvu EU, napose sudjelovanje građana na Konferenciji o budućnosti Europe.

4.3.2. Jačanje položaja Hrvatske u srednjoj Europi i na Sredozemlju

Hrvatska je nastavila provođenje jačanja i produbljivanja suradnje sa zemljama jugoistočne Europe, srednje Europe i Sredozemlja te uređivanje otvorenih bilateralnih pitanja sa susjednim zemljama i aktivno radi na širenju prostora europskih vrijednosti i praksi u jugoistočnoj Europi s ciljem stabilnije i prosperitetnije jugoistočne Europe, uključujući nastavak politike proširenja EU i NATO. Također, u kontinuitetu se radi na suradnji sa zemljama jugoistočne Europe i razvoju dobrosusjedskih odnosa s posebnim naglaskom na rješavanju otvorenih pitanja sa susjednim zemljama kako bi se ista riješila prije njihova učlanjenja u EU. Hrvatska nastavlja predlagati rješavanje otvorenih bilateralnih pitanja/sporova, uključujući i ona o granici, kroz bilateralne pregovore, ustrajući na primjeni međunarodnog prava pri rješavanju otvorenih graničnih pitanja/sporova. Hrvatska se krajem 2021. godine pridružila neformalnoj skupini EUROMED, koja okuplja devet europskih država na Sredozemlju.

Hrvatska aktivno sudjeluje u svim formatima regionalne suradnje, pružajući na taj način snažnu potporu europskoj perspektivi država zapadnog Balkana i radeći na jačanju pozicije Hrvatske kao njihovog stabilnog i pouzdanog partnera.

4.3.3. Jačanje globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu

U okviru jačanja globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu, ostvaren je cilj jačanja bilateralne suradnje s drugim europskim državama te afirmacije Hrvatske kao relevantnog bilateralnog sugovornika.

Kao jedan od vanjskopolitičkih prioriteta Hrvatske definirano je i pristupanje Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD). Hrvatska je podnijela zahtjev za članstvo u siječnju 2017. godine. U 2021. intenzivirani su razgovori s članicama u cilju početka pregovora te se očekuje uspješan završetak procesa početkom 2022. dobivanjem suglasnosti Vijeća OECD-a za početak postupka pregovora o pristupanju.

Sudjelovanjem u međunarodnim organizacijama i međunarodnim misijama i operacijama te u okviru EU Zajedničke vanjske i sigurnosne politike i rada međunarodnih organizacija, kao i sudjelovanjem u regionalnim inicijativama, Hrvatska je pojačala globalnu prepoznatljivost na bilateralnom i multilateralnom planu. Isto tako, kroz članstvo u međunarodnim gospodarskim i financijskim organizacijama, podupire se jačanje gospodarske suradnje i vanjske trgovine.

U okviru gospodarske suradnje i vanjske trgovine te osnaživanja sustava pružanja razvojne i humanitarne pomoći, interesi Hrvatske kontinuirano su zastupani u tijelima Vijeća EU, u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO), u plurilateralnim pregovorima koje EU vodi s trećim zemljama i u vezi pregovora, sklapanja i provedbe sporazuma o slobodnoj trgovini EU s trećim zemljama. Provedbu međunarodne razvojne suradnje u 2021. u bitnome obilježava globalna kriza izazvana pandemijom COVID-19, koja dodatno skreće pozornost na značaj međunarodne pomoći i solidarnosti na razvojnom i humanitarnom planu.

4.3.4. Jačanje položaja Hrvata Bosne i Hercegovine i hrvatskih manjina te zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske

Zalaganjem za ustavnu ravnopravnost Hrvata u BiH, kao i unaprjeđenje njihovog položaja i kvalitete života Hrvatska se nastavlja zauzimati za ustavnu ravnopravnost Hrvata u BiH, kao i za unaprjeđenje njihova položaja i kvalitete života. Snažnim podupiranjem projekata hrvatskih institucija, kao i jačanjem svih oblika suradnje s Hrvatima u BiH (kultura, znanost, obrazovanje, gospodarstvo, zdravstvo, branitelji - pravo pripadnika HVO-a), doprinosi se očuvanju konstitutivnosti statusa Hrvata u BiH. Također, podupire se i jača programska i projektna suradnja s predstavnicima lokalne izvršne vlasti u BiH, na područjima gdje Hrvati nemaju svoje predstavnike. Na taj način, kroz punu političku participaciju i očuvanje identiteta Hrvata u BiH, stvara se čvrst temelj za njihov ostanak, razvoj i prosperitet. Vlada Republike Hrvatske nastavlja osvješćivati cjelokupnu hrvatsku i međunarodnu javnost s poteškoćama s kojima se Hrvati suočavaju u ostvarivanju svojih, ustavno i zakonski, zajamčenih prava.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske je s ciljem unaprjeđenja položaja, statusa i promicanja interesa Hrvata izvan Hrvatske, tijekom 2021. održao više od 60 susreta i sastanaka s članovima i predstavnicima hrvatskih zajednica te predstavnicima tijela javne vlasti na svim razinama u državama njihovih prebivališta.

Posebnu vrijednost u području jačanja položaja Hrvata izvan Hrvatske imaju institucije i krovne organizacije Hrvata čije djelovanje predstavlja jedan od temelja za detektiranje, artikuliranje i promicanje interesa Hrvata u državama njihova nastanjenja. Stoga je i u 2021. nastavljena potpora projektima tih organizacija koji su od strateškog interesa za Hrvate. Putem Središnjeg državnog ureda, nastavljena je financijska potpora institucijama od strateškog značaja za Hrvatski narod u Bosni i Hercegovini - Sveučilištu u Mostaru i Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru s ukupno 6 milijuna kuna. Vlada Republike Hrvatske je u 2021. donijela Odluku o raspodjeli sredstava kojom je dodijeljen iznos od 25 milijuna kuna za ukupno 79 programa i projekata, od čega 23 programa i projekata iz područja kulture u iznosu 5,8 milijuna kuna. S ciljem poticanja Hrvata izvan Hrvatske na uključivanje u društveni život u svojim lokalnim sredinama, ali i u Hrvatskoj, čime će se stvoriti bolji preduvjeti za ostvarivanje njihovih prava i interesa, dodijeljeno je ukupno 500 stipendija za studij u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, a putem projekta posebnih upisnih kvota, osiguran je upis 29 studenta izvan Hrvatske na visoka

učilišta u Hrvatskoj. Također, u 2021. je usvojen i Zaključak o financijskom podupiranju pet strateških projekata hrvatske nacionalne manjine u iznosu od 2,5 milijuna kuna (za projekte: Izgradnja Hrvatske kuće u Subotici i Kadrovsko osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji; Potpora radu Hrvatskoga kazališta u Pečuhu; Potpora Radiju hrvatske nacionalne manjine - Radio Duxu te projektu Hrvatskog štamparskog društva iz Gradišća, Hrvatske novine, 111 godina izlaženja).

U okviru aktivnosti na području informiranja i obavješćivanja Hrvata izvan Hrvatske sa svrhom povećanja njihovog znanja i promicanja njihovih interesa u javnosti, financira se proizvodnja programskog sadržaja Hrvatske radiotelevizije za Hrvate izvan Hrvatske. Tijekom 2021. putem radijskog kanala Glas Hrvatske, emitirano je više od 2.700 emisija na hrvatskom i stranim jezicima. Istovremeno, Samostalni odjel Programa za Hrvate izvan Hrvatske emitirao je 120 televizijskih emisija.

5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

Izbijanje pandemije COVID-19 bio je težak ispit za gospodarsku i socijalnu otpornost, ali i naše zdravstvene sustave i sustave socijalne skrbi. Očekivano, pandemija COVID-19 je negativno utjecala i na očekivani broj zdravog života u Hrvatskoj, Europi i svijetu. Prema podacima Eurostata, broj godina zdravog života pri rođenju u 2020. za Hrvatsku iznosio je 59,6 godina za žene i 57,5 godina za muškarce, što je povećanje u odnosu na 2018. za jednu godinu života, no i dalje je znatno ispod prosjeka EU (64,5 godina za žene i 63,5 godina za muškarce).

U 2021. udio osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, u Hrvatskoj, smanjen je na 20,9%, a činjenica da broj nije značajno porastao u 2020., rekordnoj godini pada BDP-a, ukazuje na kvalitetu provedbe socijalnih mjera. Radi osiguravanja kontinuiteta provedbe politika u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj, izrađen je i donesen Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje do 2027. godine.

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Očekivani broj godina zdravog života	58,5 godina žene 56,5 godina muškarci (2018.)	> 64 godine žene > 64 godine muškarci	59.6 godina - žene 57.5 godine - muškarci (2020.)
Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	23,3% (2019.)	< 15%	20,9% (2021.)

5.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo zdravstva	Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021.-2027.	5,09 milijardi kuna
Ministarstvo turizma i sporta	Nacionalni program športa 2019.-2026.	200 milijuna kuna
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine	3,74 milijuna kuna
	Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027.godine	12,33 milijardi kuna

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021.-2027. godine	20,89 milijardi kuna
	Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine	13,21 milijardi kuna
Ministarstvo hrvatskih branitelja	Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. (su-nositelj)	1,42 milijardi kuna
	Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. (su-nositelj)	301 milijuna kuna
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021.-2027. godine	13,01 milijuna kuna
Akti strateškog planiranja u izradi⁸		
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja	
Ministarstvo zdravstva	Nacionalna strategija djelovanja na području ovisnosti za razdoblje 2022.-2030.	
Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027.	
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine	

5.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

5.3.1. Kvalitetna i dostupna zdravstvena zaštita i zdravstvena skrb

2021. bila je u znaku sprječavanja i suzbijanja pandemije COVID-19 te su se, u skladu s epidemiološkom situacijom i potrebama pacijenata, poduzimale različite mjere. Kako bi se nesmetano pružala bolnička zdravstvena skrb, bolničke ustanove su se prilagođavale epidemiološkoj situaciji organizirajući rad u skladu s potrebama za zbrinjavanje COVID

⁸ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

pacijenata ali i drugih hitnih, prioriternih i onkoloških pacijenata. S ciljem osiguravanja kontinuiteta u pružanju zdravstvene zaštite, zdravstveni radnici i medicinsko-tehnološka oprema su bili raspoređivani u skladu s epidemiološkom situacijom i zdravstvenim potrebama pacijenata. Kada je to epidemiološka situacija dopuštala, bolnice su organizirale rad na način koji je omogućivao pružanje zdravstvenih usluga u što većem opsegu. Kako bi se osigurala dostupnost onkološkog liječenja u bolničkim ustanovama tijekom pandemije, uspostavljen je i Pozivni centar za osiguranje zdravstvene zaštite onkološkim pacijentima. Uloga pozivnog centra je bila osiguravanje pravovremenih termina za specijalističko-konzilijarne i dijagnostičke usluge onkološkim pacijentima. Nastavljena je nabavka lijekova za liječenje bolesti COVID-19 u zajedničkom postupku Europske komisije, a u skladu s epidemiološkom situacijom i procjenom stručnih službi. Kako bi posljedice na mentalno zdravlje u post-COVID razdoblju bile što manje, poduzete su brojne aktivnosti za praćenje, prevenciju, dijagnostiku i liječenje na području mentalnog zdravlja u sustavu zdravstva.

Radi olakšavanja slobodnog kretanja građana tijekom epidemije, učinkovitijeg doprinosa postupnom ukidanju ograničenja kretanja, uz istodobno ostvarivanje visoke razine zaštite javnog zdravlja, uspostavljen je nacionalni sustav za izdavanje digitalnih COVID potvrda, koji je počeo s radom 1. lipnja 2021. godine. Do 31. prosinca 2021., izdano je ukupno 4.829.236 digitalnih COVID potvrda te je s ciljem osiguravanja što boljeg korisničkog iskustva izrađena mobilna aplikacija CovidGO, za provjeru valjanosti izdanih EU digitalnih COVID potvrda, koja je do 31. prosinca 2021. preuzeta više od 500.000 puta.

NPOO-om je predviđena provedba komponente „Zdravstvo“ koja obuhvaća pet reformi i 24 ulaganja, procijenjene vrijednosti ulaganja od 2,56 milijarde kuna. Provedbom planiranih reformi i ulaganja osigurat će se dostupan, funkcionalan i učinkovit javnozdravstveni sustav koji pruža kvalitetnu zdravstvenu skrb na svim razinama zdravstvene zaštite i u svim dijelovima Republike Hrvatske.

S ciljem unaprjeđenja zdravstvenog sustava i zdravstvenih ishoda populacije, izrađen je i donesen Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Nacionalni plan podupire provedbu NRS-a 2030 planiranim unaprjeđenjem sustava zdravstvene zaštite te ishoda zdravstvene skrbi kao ključnog prioriteta razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine.

S ciljem otklanjanja šteta na javnim zdravstvenim objektima, uzrokovanih razornim potresom od 22. ožujka 2020., proveden je Poziv na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava „Vraćanje u uporabljivo stanje infrastrukture u području zdravstva na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije“, ukupne vrijednosti 1,07 milijarde kuna. Temeljem provedenog Poziva, sklopljeno je 37 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 1,95 milijardi kuna od kojih se 750 milijuna kuna financira sredstvima Fonda solidarnosti Europske unije, a 1,2 milijarde kuna sredstvima NPOO-a.

Tijekom 2021. nastavljene su aktivnosti na projektu pripreme projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju Nacionalne dječje bolnice na prostoru nedovršene Sveučilišne bolnice u Zagrebu vrijednosti 42,3 milijuna kuna. Također, nastavljene su aktivnosti u okviru projekta „Uspostava hitne pomorske medicinske službe brzim brodicama“. Proveden je postupak javne nabave te je s odabranim ponuditeljem potpisan Ugovor o nabavi materijala za gradnju šest brzih brodica, ukupne vrijednosti veće od 76 milijuna kuna.

S ciljem ponovne uspostave djelatnosti proizvodnje cjepiva i drugih imunoloških pripravaka u Republici Hrvatskoj, pripremljen je Okvir i smjernice Plana provedbe revitalizacije proizvodnje Imunološkog zavoda.

5.3.2. Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport

Hrvatska se nalazi među zemljama koje posljednjih godina bilježe značajan pad tjelesne aktivnosti stanovništva, koje se dodatno pogoršalo negativnim posljedicama ograničavanja rada i pristupa sportskim sadržajima te smanjenja slobodnog kretanja građana zbog pandemije COVID-19.

Kroz aktivnosti Nacionalnog programa Živjeti zdravo radi se na stvaranju poticajnih okruženja, informiranju, educiranju i senzibilizaciji građana svih dobnih skupina o pozitivnim aspektima zdravih stilova života: pravilnoj prehrani i tjelesnoj aktivnosti u cilju prevencije debljine. U 2021. dostavljeni su Poligoni za tjelesnu aktivnost školske djece, vrijedni 7 milijuna kuna, u 1.000 područnih škola u Hrvatskoj koje nemaju sportsku dvoranu te je uređena po jedna ogledna hodaća staza i po jedan ogledni park u svim županijama gdje su uspostavljene redovite aktivnosti koje potiču na kretanje i socijalizaciju i djeluju kao poticajni okolišni čimbenik za rano usvajanje zdravih stilova života. U 2021. interes proizvođača je značajno narastao, te je broj proizvoda označenih jamstvenim žigom Živjeti zdravo porastao za više od 100%. Nastavljena je i provedba aktivnosti pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti putem edukativnih aktivnosti u tvrtkama koje su uključene u program „Tvrtka prijatelj zdravlja“.

S ciljem odgovora na posljedice pandemije COVID-19 te uključivanja što većeg broja djece u organizirani oblik tjelesne aktivnosti, u suradnji s Hrvatskim školskim sportskim savezom, tijekom ljeta 2021. je proveden pilot projekt „Sportski praznici“. Sadržaj programa namijenjen je učenicima osnovnih škola, a provodio se na otvorenom prostoru, uz poštivanje epidemioloških mjera te pod stručnim vodstvom kineziologa. Kroz četiri tjedna, na 71 lokaciji u svim županijama, različitim programima tjelesne aktivnosti se besplatno bavilo 11.000 školske djece, uz stručni nadzor kineziologa i osiguran zdravi obrok. Za provedbu Projekta je izdvojeno 3 milijuna kuna.

U 2021. provedeni su javni natječaji i javni pozivi u području sporta u iznosu većem od 50 milijuna kuna. U okviru navedenih natječaja i poziva, sufinancirana je provedba 41 projekta izgradnje i opremanja sportskih građevina, organizacija 161 programa lokalnog sporta te provedba 36 programa obuke neplivača, u iznosu od 34 milijuna kuna, čime su se stvorili uvjeti za poticanje građana na aktivan život kroz sport, odnosno zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje.

Usprkos otežanim uvjetima za funkcioniranje gospodarstva i značajnim negativnim posljedicama pandemije na stanje javnih financija, u 2021. zadržana je odgovarajuća razina financiranja za svih pet krovnih sportskih udruženja (Hrvatski olimpijski odbor, Hrvatski paraolimpijski odbor, Hrvatski sportski savez gluhih, Hrvatski akademski sportski savez i Hrvatski školski sportski savez) u ukupnom iznosu od 224 milijuna kuna. Putem krovnih sportskih udruženja se financiraju svi nacionalni sportski savezi, olimpijski i paraolimpijski programi, stipendije za sportaše, plaće za trenere te provedba programa školskog i akademskog sporta.

Za uspjehe koje su hrvatski sportaši, sportaši s invaliditetom i gluhi sportaši postigli u 2021., isplaćene su državne nagrade za vrhunska sportska postignuća u ukupnoj vrijednosti od 12,8 milijuna kuna. Osim državnih nagrada za vrhunska sportska postignuća, osigurane su i trajne novčane naknade za sportaše u vrijednosti od 17,8 milijuna kuna.

Za sufinanciranje organizacije međunarodnih priredbi poput Europskog odbojkaškog prvenstva za žene i Europskog prvenstva u vaterpolu osigurano je 24 milijuna kuna.

5.3.3. Dostojanstveno starenje

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mjesec prosinac 2021., nastavljeni su pozitivni trendovi u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti u odnosu na prethodnu godinu. Na dan 31. prosinca 2021., broj osiguranika iznosio je 1.571.672 u odnosu na 1.232.601 korisnika mirovine uz omjer 1:1,28, dok je omjer broja osiguranika u odnosu na broj korisnika mirovine u 2020. iznosio 1:1,24. Prosječna mirovina isplaćena za mjesec prosinac 2021. iznosila je 2.647,34 kuna, a prosječna starosna mirovina 2.849,66 kuna. Nadalje, prosječna obiteljska mirovina za mjesec prosinac 2021. iznosila je 2.142,57 kuna za ukupno 213.910 korisnika.

S ciljem poboljšanja mogućnosti sudjelovanja umirovljenika na tržištu rada, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju, kojim je korisnicima obiteljske mirovine omogućen rad do polovice punog radnog vremena uz istovremeno korištenje mirovine. Izmjenama zakona, korisnicima obiteljske mirovine je omogućeno ostvarivanje dodatnog prihoda, kao i veća participacija osoba starije životne dobi na tržištu rada. Također, izmjenama je umirovljenicima omogućeno pravo na najnižu mirovinu u slučaju zaposlenja do polovice punog radnog vremena, umjesto mirovine na temelju ostvarenih plaća tijekom radnog vijeka, čime se značajno doprinosi smanjenju rizika od siromaštva i većoj socijalnoj uključenosti ranjivih kategorija umirovljenika.

Pokrenute su aktivnosti u okviru reformske mjere C4.2 „Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina“, utvrđene NPOO-om. Reformom je planirano redefiniranje modela obiteljske mirovine s ciljem povećanja adekvatnosti mirovina za oko 215 tisuća korisnika. Korisnici obiteljske mirovine su većinom starije osobe koje istu koriste nakon smrti bračnog/izvanbračnog druga, a u više od 27% slučajeva preživjeli bračni/izvanbračni drug je potencijalno izložen riziku od siromaštva. Uvođenjem novog modela obiteljske mirovine povećat će se socijalna sigurnost ove ranjive kategorije korisnika mirovine. Također, dodatno će se povećati najniže mirovine za oko 287 tisuća korisnika s ciljem podizanja donje razine prava iz mirovinskoga osiguranja.

5.3.4. Socijalna solidarnost i odgovornost

S ciljem razvoja sustava socijalne skrbi, nastavka deinstitucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga te osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga socijalne skrbi radi unaprjeđenja kvalitete života korisnika, izrađen je i donesen Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Nacionalnim planom su utvrđeni prioriteti razvoja socijalnih usluga te su iskazane potrebe za različitim oblicima skrbi, institucijskim i izvaninstitucijskim, s ciljem postizanja sustavnog i cjelovitog plana skrbi usklađenog s potrebama korisnika. Procijenjena vrijednost ulaganja u provedbu prioriteta

razvoja, utvrđenih Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga, za razdoblje do 2027., iznosi 13,2 milijarde kuna.

Radi osiguravanja kontinuiteta provedbe politika u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Hrvatskoj izrađen je i donesen Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Nacionalnim planom su utvrđeni razvojni prioriteti za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti te su iskazane potrebe ranjivih skupina u sustavima od značenja za područje borbe protiv siromaštva. Procijenjeni troškovi provedbe Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, za razdoblje do 2027. iznose 22 milijarde kuna.

Tijekom 2021. započete su aktivnosti na izradi novog Zakona o socijalnoj skrbi, s ciljem boljeg adresiranja zajamčene minimalne naknade za obitelji s djecom i radno nesposobne samce i objedinjavanja troškova stanovanja i troškova ogrjeva.

S ciljem unaprjeđenja, odnosno standardizacije usluge osobne asistencije, nastavljen je rad na izradi Nacrta prijedloga Zakona o osobnoj asistenciji te izrada Nacrta prijedloga Zakona o inkluzivnom dodatku, radi osiguravanja bolje socijalne zaštite te izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za uključivanje u svakodnevni život zajednice na ravnopravnoj osnovi.

Također, u 2021. započete su aktivnosti vezane uz sveobuhvatnu dijagnozu siromaštva, te je izrađen projektni prijedlog „Sveobuhvatna dijagnostika siromaštva i socijalne isključenosti i pregled sustava za praćenje socijalnih politika“, koji je dostavljen Europskoj komisiji u sklopu poziva za prijavu projekata u okviru Instrumenta za tehničku pomoć provedbi reformi (TSD). Provedbom projekta će se osigurati učinkovit sustav praćenja napretka socijalnih programa i pomoći nositeljima javnih politika u postizanju optimalnih rezultata u smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti.

S ciljem pružanja podrške procesu deinstitutionalizacije socijalne skrbi razvojem, širenjem i unaprjeđenjem kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga, provedena su 2 ograničena poziva: „Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom” i „Podrška procesu deinstitutionalizacije i prevencije institucionalizacije djece i mladih”, te 3 otvorena poziva: „Širenje mreže socijalnih usluga u zajednici-faza I”, „Unaprjeđenje postojećih i širenje usluga izvaninstitucionalne skrbi na području odabranih urbanih aglomeracija/ područja Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Split, Zadar i Zagreb” te „Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitutionalizacije”, financirana sredstvima Europskog socijalnog fonda.

Temeljem provedenih poziva, s odabranim korisnicima sklopljeno je 195 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 497,38 milijuna kuna. Podržane aktivnosti su usmjerene na financiranje daljnjeg procesa deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi te širenje dostupnosti i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga izvaninstitucionalne skrbi.

Radi osiguravanja ravnomjerno dostupnih usluga potpore i osiguravanja sigurnog smještaja i proaktivne pomoći ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji, proveden je Poziv „Osiguravanje sustava podrške za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji“. U okviru poziva

financiranog sredstvima Europskog socijalnog fonda, ugovoreno je 6 projekata u ukupnoj vrijednosti od 54,7 milijuna kuna. Provedbom projekata osigurana je usluga potpore i sigurnog smještaja žrtvama nasilja na području 6 preostalih hrvatskih županija u kojima se te usluge skrbi do sada nisu pružale. Pripremljena je i provedena nacionalna medijska kampanja koja je imala za cilj senzibilizaciju javnosti na problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kao i osvješćivanje javnosti na važnost prijavljivanja nasilja.

Proveden je Poziv „Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (školska godina 2021./2022.)“, usmjeren na ublažavanje najgorih oblika dječjeg siromaštva pružanjem pomoći djeci u siromaštvu ili u riziku od siromaštva, podjelom obroka u osnovnim školama. Ukupna vrijednost Poziva za školsku godinu 2021./2022. je 25 milijuna kuna, a ciljna skupina Poziva su djeca polaznici obveznog osnovnoškolskog programa koja su definirana kao najpotrebitija prema kriterijima partnerskih organizacija. U okviru Poziva, financiranog iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), ugovorena su 32 projekta za 26.896 djece u 387 škola.

Programom organiziranog stanovanja u 2021. godini bilo je obuhvaćeno ukupno 1.190 korisnika.

Sredstvima iz Europskog socijalnog fonda za širenje i razvoj usluga podrške u zajednici zaposleno je oko 400 radnika, čime je pružateljima socijalnih usluga omogućeno da obuhvate veći broj korisnika i razviju nove izvaninstitucijske usluge te prošire mrežu usluga podrške u zajednici na područja manjih gradova i općina. Tijekom 2021. godine, kroz projekte i programe udruga koje pružaju uslugu osobne asistencije, a financiranih iz Europskog socijalnog fonda, državnog proračuna i dijela prihoda od igara na sreću, usluga osobnog asistenta omogućena je za 2.365 osoba s invaliditetom, u udrugama gluhih i nagluhih, u udrugama gluhoslijepih osoba zaposleno je 106 tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika, a u udrugama slijepih osoba bilo je zaposleno 77 vodećih pratitelja.

5.3.5. Zaštita dostojanstva hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te civilnih stradalnika Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

S ciljem unaprjeđenja sveobuhvatnog sustava za pružanje psihosocijalne i zdravstvene skrbi hrvatskih branitelja, tijekom 2021. sklopljeni su ugovori o suradnji sa Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske toplice, Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Lipik te Lječilištem Topusko. Nastavljena je provedba bolničke medicinske rehabilitacije hrvatskih branitelja te su tijekom 2021. pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju ostvarila ukupno 934 korisnika. U okviru „Programa preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2021. godinu“, ugovorene zdravstvene ustanove su osigurale 9.020 preventivnih sistematskih pregleda za hrvatske branitelje. Cilj je preventivnim mjerama usmjerenim na zaštitu zdravlja, smanjiti stopu pobola i smrtnosti u nižim dobnim skupinama, a povećati očekivano trajanje i kvalitetu života hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.

Od 2014. godine kontinuirano se provodi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata i mirovnih misija, s ciljem podizanja opće kvalitete življenja i podupiranja potpune psihosocijalne reintegracije svih sudionika i stradalnika rata na području cijele Hrvatske. U okviru provedbe

Nacionalnog programa, u 2021. godini provedeno je ukupno 83.771 intervencija za 71.663 korisnika. Od ukupnog broja intervencija, tijekom 2021. godine provedeno je 1.029 mobilnih intervencija za ukupno 1.007 korisnika.

S ciljem psihosocijalnog osnaživanja, podizanja kvalitete življenja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji i stradalnika iz Domovinskog rata te promicanja vrijednosti Domovinskog rata, tijekom 2021. je proveden Javni poziv za financiranje/sufinanciranje aktivnosti udruga hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, u okviru kojeg su sufinancirane 282 aktivnosti udruga, sufinancirana nabavka 172 ortopedska i ostala medicinska pomagala za 144 korisnika i osigurana izvanredna jednokratna novčana pomoć za 14.428 korisnika.

Proveden je Javni poziv za sufinanciranje projekata rješavanja pristupačnosti objektima osoba s invaliditetom, financiran sredstvima Državnog proračuna. U okviru Poziva sklopljeni su ugovori s 19 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za sufinanciranje 21 projekta prilagodbe objekata javne namjene osobama s invaliditetom.

Izrađen je i na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, čime je učinjen značajan korak u ubrzanju postupaka za ostvarivanje prava hrvatskih branitelja, a prava su dodatno prilagođena potrebama hrvatskih branitelja. Također, na snagu je stupio i Zakon o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata, kao jedinstveni propis kojim su na jednom mjestu regulirana sva prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

S ciljem unapređenja sveobuhvatnog sustava skrbi za braniteljsko-stradalničku populaciju iz Domovinskog rata, nastavljena je provedba strateškog projekta „Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj“. Tijekom 2021., iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj, sufinancirana je izgradnja i opremanje veteranskih centara u Daruvaru, Sinju, Petrinji i Šibeniku. Uspostavom veteranskih centara značajno je unaprijeđena dostupnost socijalnih usluga i skrbi za braniteljsko-stradalničku populaciju. Vezano za stambeno zbrinjavanje hrvatskih branitelja, tijekom 2021. dodijeljeno je ukupno 150 stanova, isplaćeno je 120 stambenih kredita i odobreno korištenje financijskih potpora za 250 korisnika.

Radi poboljšanja pristupa tržištu rada i zapošljivosti te promicanja aktivnog uključivanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji u gospodarske aktivnosti, usvojen je novi Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2021. do 2023. godine. Temeljem Programa, tijekom 2021. je raspisano 6 Javnih poziva za zaprimanje zahtjeva za korištenje mjera potpore, a ugovori o korištenju mjera su sklopljeni za 118 potpora.

S ciljem pronalaska odgovora na najznačajnije neriješeno pitanje oružane veliko-srpske agresije na Hrvatsku, kontinuirano se ulažu naporu vezani za traženje osoba nestalih u Domovinskom ratu i posmrtnih ostataka smrtno stradalih osoba za koje nije poznato mjesto ukopa. Tijekom 2021., prikupljena su saznanja o 62 moguća mjesta neregistriranih grobnica iz Domovinskog rata te su provedena cjelovita terenska istraživanja na 34 lokacije pri čemu su pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci 18 osoba. Provedeno je 8 završnih identifikacija temeljem kojih su završno identificirani posmrtni ostaci 21 osobe te je organizirana njihova pogrebna skrb.

S ciljem promocije vrijednosti nacionalnog identiteta i zaštite digniteta Domovinskog rata i

hrvatskih branitelja, tijekom 2021. provedena su 4 Javna poziva za sufinanciranje umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu. Temeljem provedenih poziva sufinancirano je postavljanje i uređenje 24 spomen-obilježja, izrada 13 audiovizualnih djela o Domovinskom ratu, izdavanje 14 književnih i publicističkih djela o Domovinskom ratu te je dodijeljeno sedam nagrada i 10 pohvala učenicima srednjih škola za kratke priče o Domovinskom ratu.

6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

Hrvatska je suočena s dugotrajnim procesom negativnih demografskih kretanja. Prvi rezultati Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Hrvatskoj 2021., pokazuju da se u razdoblju od 2011. do 2021. broj stanovnika smanjio za 9,25%, a na dan 31. kolovoza 2021. ukupan broj stanovnika u Hrvatskoj iznosio je 3.888.529 osoba.

Međutim, ukupan broj rođenih u odnosu na prethodnu godinu porastao je za 1,8%, odnosno rođeno je 663 djece više nego u 2020. a zabilježen je i blagi porast stope fertiliteta na 1,48 djece.

Stoga Hrvatska nastavlja razvijati i provoditi javnu politiku usmjerenu na ublažavanje negativnih demografskih trendova, izgradnju poticajnog okruženja za mlade i obitelj te poboljšanje kvalitete života građana čiji se puni učinci mogu očekivati tek u sinergiji s drugim politikama čija će provedba stvoriti uvjete za brži i dugoročno održiv rast.

6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Stopa totalnog fertiliteta	1,47 djece (2018.)	1,8 djece	1,48 djece (2020.)

6.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Akti strateškog planiranja u izradi ⁹	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Središnji državni ured za demografiju i mlade	Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske
Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske	Nacionalni plan razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine

6.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

6.3.1. Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelj

Demografska situacija u Hrvatskoj je kompleksan i jedan od dugovječnijih problema s kojim se suočavamo. Prema podacima Eurostata iz 2020., hrvatsko stanovništvo je među starijima u usporedbi s ostalim članicama EU, a prema rezultatima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2021., kojeg je proveo Državni zavod za statistiku, broj stanovnika spustio se ispod 4 milijuna. U 2021. zabilježen je blagi porast stope fertiliteta, a Hrvatska nastavlja razvijati i provoditi javnu politiku usmjerenu na ublažavanje negativnih demografskih trendova, izgradnju

⁹ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

poticajnog okruženja za mlade i obitelj te poboljšanje kvalitete života građana čiji se puni učinci mogu očekivati tek u sinergiji s drugim politikama čija će provedba stvoriti uvjete za brži i dugoročno održiv rast.

S ciljem oblikovanja i provedbe javnih politika usmjerenih na rješavanje demografskih problema radi se na izradi Strategije demografske revitalizacije Republike Hrvatske do 2031. godine. Strategija će obuhvatiti javne politike sektora koji izravno podupiru provedbu strateških ciljeva u području demografske revitalizacije, definirati provedbene mehanizme te okvir za izradu nacionalnih planova i razradu mjera usmjerenih na demografski razvitak i provedbu populacijske politike.

Za provođenje poticajne demografske i obiteljske politike, u 2021., a s ciljem promoviranja i osiguranja institucijskog zbrinjavanja sve djece predškolske dobi, proveden je „Program podrške poboljšanju materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima“. Na Poziv za prijavu projekata usmjerenih na poboljšanje materijalnih uvjeta u dječjim vrtićima ukupno se prijavila 171 jedinica lokalne samouprave i Grad Zagreb. Za 98 jedinica lokalne samouprave, koje su ostvarile pravo na sufinanciranje projekata poboljšanja materijalnih uvjeta u vrtićima, osigurana je potpora u iznosu od 32 milijuna kuna. Za održavanje i razvoj predškolske djelatnosti manjih gradova i ruralnih područja Hrvatske, osigurana je financijska potpora za 94 općine i 15 gradova u ukupnom iznosu od 20 milijuna kuna, kojom je obuhvaćeno 3.831 dijete. Izgradnji poticajnog okruženja za mlade i obitelj doprinosi i provedba projekata usmjerenih na poboljšanje obiteljskog standarda obitelji s djecom. U 2021. je, samo projektom e-Dječja kartica Mudrica, u okviru sustava popusta i pogodnosti osiguran povoljniji pristup robama i uslugama za više od 15.000 korisnika.

Vlada Republike Hrvatske pruža potporu i lokalnoj i regionalnoj (područnoj) samoupravi te organizacijama civilnog društva u provedbi i razradbi programa usmjerenih na porast nataliteta, uravnoteženje dobne strukture, održanje prostorne ravnoteže stanovništva; motiviranja mladih za ostanak u Hrvatskoj, podrške roditeljstvu te usklađivanje obiteljskog i profesionalnog života.

S ciljem poticanja usklađivanja obiteljskog i poslovnog života, osnaživanja roditelja i odgovora na njihove potrebe, proveden je Poziv za prijavu projekata udruga usmjerenih podršci roditeljstvu. Ukupan iznos dodijeljenih sredstava u okviru ovoga Poziva za 2021. iznosio je 6 milijuna kuna, a potpora je osigurana za provedbu 82 projekta organizacija civilnog društva. Kako bi se osigurala provedba politika koje odgovaraju na potrebe i probleme mladih te utječu na povećanje kvalitete njihova života i sprječavanje socijalnog isključivanja, u 2021. proveden je Poziv u okviru kojeg je dodijeljeno ukupno gotovo 10 milijuna kuna za 105 projekata udruga za mlade. Tijekom provedbe postupka dodjele, poseban naglasak je stavljen na potporu mladima u ruralnim sredinama, za koje je osigurano 20% ukupnog iznosa. Kao rezultat porezne reforme, oko 140 tisuća mladih do 25, odnosno do 30 godina, tijekom ljeta dobilo je povrat poreza s obzirom da su mladi koji su zaposleni na ugovor o radu oslobođeni poreza na dohodak, dok je mladima od 26 do 30 godina ta obveza prepolovljena.

6.3.2. Jačanje povezanosti s Hrvatima izvan Hrvatske i povratak hrvatskog iseljeničtva

S ciljem jačanja povezanosti i odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, putem više programa, pružena je financijska potpora projektima organizacija, institucija, udruga i pojedinaca izvan Hrvatske u području kulture, očuvanja i razvijanja hrvatskog kulturnog i nacionalnog identiteta.

Na području jačanja povezanosti s organizacijama hrvatskih nacionalnih manjina podupirane su aktivnosti hrvatske zajednice u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava, očuvanju hrvatskoga identiteta, jezika, kulture i kulturne baštine, obrazovanja, znanosti, sporta i sl. Putem Javnog natječaja za prijavu programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2021. potporu je ostvarilo 126 programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine iz 12 europskih država (Austriji, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji) u ukupnom iznosu gotovo 5 milijuna kuna.

U području jačanja zajedništva i povezanosti domovinske i iseljene Hrvatske, putem Javnog natječaja za prijavu programa/projekata organizacija hrvatskog iseljeničtva u prekomorskim i europskim državama radi ostvarenja financijske potpore u 2021., uspostavljena je projektna suradnja i osigurano financiranje 73 programa i projekata organizacija hrvatskih iseljenika iz 19 različitih država u ukupnom iznosu od 3,5 milijuna kuna.

Dodatno, uz tri navedena programa, putem Javnog poziva za financiranje posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2021., koji za cilj ima promicati veze i jačati suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, podržano je 225 projekata hrvatskih organizacija u ukupnom iznosu od 2,5 milijuna kuna.

Uz doprinos jačanju povezanosti, zajedništva i očuvanja hrvatskog jezičnog identiteta, komplementarnom cilju poticanja povratka hrvatskih iseljenika pridonosili su i programi učenja hrvatskog jezika. Tijekom godine dodijeljeno je više od 250 stipendija za učenje hrvatskog jezika, a osiguranim besplatnim internetskim tečajevima je do 31. prosinca 2021., pristupilo 10.554 korisnika, većinom Hrvata izvan Hrvatske. Pored navedenog, u cilju privlačenja mladih naraštaja Hrvata izvan Hrvatske na dolazak i studij u Hrvatsku, u 2021. na sedam visokih učilišta u Hrvatskoj otvorena su posebna upisna mjesta za Hrvate izvan Hrvatske.

U okvirima aktivnosti na području stvaranja poticajnog okruženja za povratak i useljavanje, unapređenja integracije i senzibiliziranja javnosti, potpisan je Sporazum s Hrvatskom udrugom poslodavaca te intenzivirana suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u svrhu lakšeg i bržeg pristupa tržištu rada povratnika i useljenika; redizajniran je portal e-građani s posebnom kategorijom Hrvati izvan Republike Hrvatske, koji pruža najvažnije informacije za povratnike i useljenike; a na Hrvatskoj radioteleviziji emitira se emisija Hrvatska moj izbor.

Preostale aktivnosti u prioritetnom području koje se odnose na povratak hrvatskog iseljeničtva provodi samostalna organizacijska jedinica Ured dobrodošlice. Primarne integracijske aktivnosti Ureda dobrodošlice odnose se na pružanje potpore u postupcima rješavanja brojnih statusnih pitanja povratnika i useljenika pri drugim tijelima javne vlasti (i JLRPS), a na godišnjoj razini riječ je o više od 10.000 upita. Stalnu potporu u integraciji u vidu usluge mentor-savjetnik, godišnje je koristilo 200 obitelji potomaka hrvatskih iseljenika, uglavnom iz Južne Amerike.

7. Sigurnost za stabilan razvoj

Tijekom 2020. postotak prijava pojava kriminala, nasilja ili vandalizma u Hrvatskoj smanjen je s 2,7% na 2,4%. Istodobno, BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći povećan je sa 65% na 70% prosjeka EU-a, što ukazuje na uspješan nastavak provedbe sigurnosne politike u funkciji sveobuhvatnog razvoja i prosperiteta države i društva u čijem su središtu dobrobit građana i očuvanje uobičajenog načina života u Hrvatskoj.

7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % prosjeka EU-a	65% (2019.)	75%	70% (2021.)
Pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava	2,7% (2019.)	Ostati najbolji u EU	2,4% (2020.)

7.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo obrane / Ministarstvo unutarnjih poslova	Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske	n/p
Ministarstvo unutarnjih poslova	Strategija integriranog upravljanja granicom 2021.-2027.	n/p
	Nacionalni plan sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.	n/p
Akti strateškog planiranja u izradi ¹⁰		
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja	
Ministarstvo unutarnjih poslova	Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030.	
Hrvatska vatrogasna zajednica	Nacionalna strategija razvoja vatrogastva za razdoblje 2021.-2030.	

¹⁰ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

7.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

7.3.1. Jačanje obrambene sposobnosti Hrvatske vojske

U 2021. ostvaren je napredak u jačanju obrambene sposobnosti Hrvatske vojske kroz opremanje i modernizaciju Hrvatske vojske, doprinos izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i povjerenja te kroz misije pružanja potpore civilnim institucijama.

Najvažniji projekt opremanja i modernizacije je sklapanje ugovora o nabavi 12 višenamjenskih borbenih aviona (VBA) *Rafale*. Riječ je o projektu kojim se značajno unaprjeđuju nacionalne obrambene sposobnosti, zadržava tradicija lovačkoga borbenog zrakoplovstva te jača položaj Hrvatske u okviru NATO-a i Europske unije. Daljnje jačanje Hrvatskog ratnog zrakoplovstva provest će se nabavom četiri helikoptera *Black Hawk*, u sklopu donacije Sjedinjenih Američkih Država.

Uspješno je započet projekt opremanja borbenim vozilima pješništva *Bradley*, gdje je prihvaćena ponuda Sjedinjenih Američkih Država o donaciji 89 borbenih vozila te obnovi i dovođenju u operativno stanje 62 borbenih vozila. Riječ je o projektu koji će značajno unaprijediti obrambene sposobnosti Hrvatske vojske te ujedno pružiti potporu hrvatskoj industriji u kontekstu modernizacije i održavanja nabavljenih vozila.

Na području pomorskih sposobnosti, nastavljen je projekt gradnje četiri obalna ophodna broda, kao i niz drugih aktivnosti usmjerenih na jačanje Hrvatske ratne mornarice.

U 2021. godini Republika Hrvatska nastavila je aktivno sudjelovati u operacijama potpore miru, misijama i aktivnostima u okviru NATO-a, EU-a i Ujedinjenih naroda (UN).

Visoka dinamika aktivnosti u okviru međunarodne obrambene suradnje nastavljena je kroz predsjedanje Američko-jadranskom poveljom, Srednjoeuropskom obrambenom suradnjom te Forumom europskih obalnih straža.

Donošenjem Zakona o osnivanju Sveučilišta obrane i sigurnosti u ožujku 2021. postavljeni su trajni okviri za obrazovanje budućih časnika Oružanih snaga, ali i zaposlenika u drugim tijelima čiji su poslovi i nadležnosti povezani sa sustavom domovinske sigurnosti, kao i okviri razvoja znanosti u tom području.

Hrvatska vojska, kao jedna od ključnih sastavnica sustava domovinske sigurnosti, nastavila je unaprjeđivati svoje sposobnosti za pružanje potpore stanovništvu i civilnim institucijama u slučaju katastrofa i velikih nesreća (protupožarne aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini, potpora zdravstvenom sustavu u okviru borbe protiv pandemije COVID-19, pružanje pomoći stanovništvu i lokalnoj zajednici u otklanjanju posljedica na potresom pogođenim područjima).

Važan doprinos ostvarenju strateškog cilja “Sigurnost za stabilan razvoj“ dan je i kroz pružanje potpore hrvatskoj obrambenoj industriji. Za potrebe opremanja Hrvatske vojske u 2021. potpisano je s hrvatskim proizvođačima 38 ugovora i okvirnih sporazuma, ukupne vrijednosti 284 milijuna kuna, čime se izravno doprinosi jačanju hrvatskog gospodarstva. Također je potpisan Sporazum o međusobnoj suradnji Ministarstva obrane i Hrvatskog klastera konkurentnosti obrambene industrije radi poticanja međusobne suradnje na pripremi zajedničkih projekata istraživanja, razvoja i obrazovanja te jačanja konkurentnosti hrvatskoga

gospodarstva, a posebno sektora obrambene industrije. Vlada Republike Hrvatske snažno potiče sudjelovanje i odabir hrvatskih tvrtki obrambene industrije kroz Europski fond za obranu (EDF) te je u 2021., Ministarstvo obrane potpisivanjem Pisma namjere ili Pisma podrške, podržalo sedam projekata u kojima namjeravaju sudjelovati hrvatske tvrtke.

7.3.2. Jačanje unutarnje sigurnosti

Provedbom Nacionalnog programa Fonda za unutarnju sigurnost, Instrumenta za policijsku suradnju, sprječavanje i suzbijanje kriminala i upravljanja krizama i Instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza, jačaju se ljudski, tehnički i operativni kapaciteti hrvatske policije čime se doprinosi ostvarenju cilja iz Programa Vlade 2020.-2024. - Jačanje hrvatske policije. Tijekom 2021. ukupna vrijednost projekata ugovorenih u okviru Instrumenta za policijsku suradnju, sprječavanje i suzbijanje kriminala i upravljanje krizama iznosila je 15 milijuna kuna, dok je u okviru Instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza ugovorena provedba projekata u iznosu od 22 milijuna kuna. Provedbom projekata u okviru navedenih instrumenata osigurava se kontinuitet u provedbi ciljeva Nacionalnih programa AMIF-a, ISF-a i BMVI-a novog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Korištenjem sredstava EU fondova, uz tehničko opremanje i ulaganje u održavanje, poboljšavaju se i IT kapaciteti granične policije, u smislu nadogradnje aplikativnih rješenja informacijskih sustava, a u rad se uvode i nova rješenja - Sustav ulaska/izlaska (EES) i Europski sustav za informacije o putovanjima i njihovu odobrenju (ETIAS). Time se osigurava kvalitetnija komunikacijska infrastruktura i postiže optimalna protočnost podataka potrebnih u nadzoru državne granice. Također, osigurava se veća interoperabilnost koja se odnosi na razvoj europskog portala za pretraživanje, zajedničke usluge uspoređivanja biometrijskih uzoraka, zajedničke baze podataka identiteta i detektora višestrukih identiteta.

U 2021. u prometu su poginule 292 osobe, što je povećanje za više od 20% u odnosu na 2020. godinu. U razdoblju od 2022. do 2024. poduzimat će se niz preventivnih i represivnih mjera s ciljem smanjenja broja poginulih i teško ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama.

U povodu početka nove školske godine, već niz godina poduzimaju se razne preventivno-represivne mjere i provode se aktivnosti u cilju zaštite najugroženije skupine sudionika u prometu - djece, ali i odraslih, prvenstveno vozača raznih prometala. Svakako, najpoznatija od aktivnosti je akcija „Poštujte naše znakove“ koja se provodi kontinuirano od 1995. godine.

7.3.3. Borba protiv radikalizma, ekstremizma i terorizma

Automatiziranom razmjenom DNK i DTK podataka s državama članicama EU, jača se prekogranična suradnja, posebno u suzbijanju terorizma i prekograničnog kriminala što doprinosi bržoj i učinkovitoj međunarodnoj suradnji.

Europska unija radi na izgradnji nove arhitekture informacijskih sustava EU-a u području sloboda, sigurnosti i pravosuđa. To podrazumijeva izgradnju nekoliko zajedničkih komponenti - baza s biografskim i biometrijskim podacima, alatom za pretragu podataka iz baza svih sustava, alata za otkrivanje višestrukih identiteta te alata za analitiku. Ovime se omogućuje brza i sveobuhvatna kontrola svih relevantnih baza podataka EU-a o osobama čiji se podaci u tim

bazama vode (najvećim dijelom državljana trećih zemalja). Sustav će biti ključni alat za otkrivanje pokušaja korištenja lažnih i ukradenih identiteta. Kako bi Hrvatska izvršila svoje obaveze, nužno je do kraja 2023. nadograditi nacionalne informacijske sustave iz navedenih područja, što zahtijeva ulaganje u programsku podršku, opremu i obuku korisnika ovih sustava.

7.3.4. Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite

Provedbom projekta uspostave Sustava za rano upozoravanje i upravljanje krizama (SRUUK) u razdoblju od 2020. do 2022., vrijednog ukupno 63 milijuna kuna, planira se razvoj, integracija i testiranje jedinstvenog rješenja kojim bi se obuhvatili zahtjevi javne sigurnosti u upravljanju kriznim situacijama. Unutar projekta će se razviti tehnološki napredan sustav za rješavanje specifičnih rizika vezanih za prilagodbe na klimatske promjene, prevenciju i upravljanje rizicima, osiguravanje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava upravljanja u slučaju katastrofa. Osim upravljanja, sustav će omogućavati i izvješćivanje te prikaz podataka o grupnom kretanju građana u realnom vremenu, u skladu sa zakonskim propisima koji se odnose na očuvanje privatnosti građana i podataka (GDPR regulative).

Implementacija jedinstvenog sustava za prijem žurnih poziva za sve hitne službe u Hrvatskoj, omogućit će svim hitnim službama raspolaganje informacijama o izvanrednom događaju u realnom vremenu.

Ustrojavanjem operativnih snaga civilne zaštite po modularnom načelu za odgovor na kemijske, biološke, radiološke i nuklearne (KBRN) rizike osigurava se sposobnost reagiranja na izvanredne događaje, velike nesreće i katastrofe, kao i mogućnost za učinkovito i usklađeno djelovanje nacionalnog sustava sa sustavima EU-a i NATO-a.

7.3.5. Unaprjeđenje sustava vatrogastva

Vatrogastvo, uz policiju i oružane snage, predstavlja temeljni stup opće i nacionalne sigurnosti i ubraja se u temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite. Djelotvorno ustrojeno, motivirani, opremljeni i osposobljeni vatrogasci koji između ostaloga osiguravaju ujednačenu vatrozaštitu na cijelom području Hrvatske, doprinose uspješnoj provedbi strateškog cilja „Sigurnost za stabilan razvoj“.

Projektima financiranim sredstvima fondova Europske unije, Ministarstva poljoprivrede (sredstva općekorisnih funkcija šuma) i sredstvima Hrvatske vatrogasne zajednice vrijednima oko 284 milijuna kuna, u okviru modernizacije sustava vatrogastava na području Hrvatske, a u svrhu jačanja interventne sposobnosti vatrogasnih postrojbi, nabavljena je i modernizirana vatrogasna tehnika i oprema te su razvijena i integrirana informacijsko-komunikacijska rješenja u vatrogastvu.

U okviru EU projekta „Modernizacija vozila vatrogasnih postrojbi Republike Hrvatske“ vrijednog ukupno više od 256 milijuna kuna, sufinanciranoga sredstvima strukturnih i investicijskih fondova Europske unije, čija je provedba završila u 2021., nabavljeno je 91 interventno vatrogasno vozilo te tri zapovjedna vatrogasna vozila s robotom. Nabavljeno je i 58 pick-up vatrogasnih vozila te 75 vatrogasnih kombi vozila. Tako je u 2021. starost vatrogasnog voznog parka smanjena s 21 na 18 godina.

Uspostavljen je upravni i regulatorni okvir za nesmetano djelovanje vatrogasnih organizacija i integraciju u sustav Domovinske sigurnosti. Provedene su pripreme za ustrojavanje Državne vatrogasne škole, a u svrhu podizanja svijesti građana u zaštiti od požara provedena je i opsežna informativno-promidžbena kampanja. Hrvatska vatrogasna zajednica je sudjelovala u oporavku i normaliziranju stanja na Banovini kroz vođenje i koordinaciju preko deset tisuća vatrogasnih intervencija na sanaciji posljedica potresa.

U svrhu prevencije i suzbijanja ekstremnih šumskih požara integracijom i demonstracijom inovativnih rješenja, u 2021., u okviru natječaja Horizon 2020., započela je provedba projekta „Integrirana tehnološka i informacijska platforma za upravljanje požarima raslinja – Silvanus“. Ukupna vrijednost projekta iznosi 184 milijuna kuna.

8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

Hrvatska napreduje u učinkovitom iskorištavanju resursa i prelasku na čisto kružno gospodarstvo kojima se nastoji osigurati obnova biološke raznolikosti, smanjenje onečišćenja i održivi razvoj društva.

Iako znatan dio svojih energetske potrebe ostvaruje uvozom nafte i plina, prema podacima Eurostata za 2020., Hrvatska iz obnovljivih izvora energije zadovoljava 31% energetske potrebe, što nas smješta znatno iznad prosjeka EU-a od 22,1% .

Smanjuje se i emisija stakleničkih plinova, a prema izračunu Eurostata, emisija stakleničkih plinova Hrvatske u 2020. je bila na 71,8% vrijednosti emisija iz 1990. godine dok su emisije u 2019. godini bile na 76,6% vrijednosti emisija iz 1990. godine, što u odnosu na 2020. godinu predstavlja smanjenje od 4,8%. U 2021. usvojena je Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050., koja postavlja okvir za intenzivan razvoj obnovljivih izvora energije izravno povezanih s ciljevima Europskog zelenog plana. Zbog povećanja ambicioznosti ciljeva Europskog zelenog plana pokrenute su aktivnosti na revidiranju Integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana za razdoblje 2021.- 2030. godine.

U Hrvatskoj je tijekom 2021. zabilježen porast količina nastalog komunalnog otpada za 4%. Jedan od značajnih čimbenika koji su utjecali na povećanje ukupnih količina nastalog komunalnog otpada je veća aktivnost uslužnog sektora (ugostiteljskih objekata, povećan broj turističkih noćenja itd.), u odnosu na pad gospodarske aktivnosti u 2020., izazvan pandemijom COVID-19. Usprkos povećanju količine nastalog komunalnog otpada, Hrvatska napreduje u prelasku na kružno gospodarstvo. Stopa recikliranja otpada iz kućanstava u Hrvatskoj je u odnosu na stopu recikliranja iz 2020. povećana za 2 postotna boda, a u 2021. iznosila je 31%. Tijekom 2021. nastavljeno je podizanje svijesti građana o ulozi u stvaranju, sprječavanju nastanka i izdvajanju otpada te ulaganje u infrastrukturu za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada, a pokrenuta je i izrada Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028. godine.

8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	75,23% (2018.)	65%	71,8% (2020.)
Stopa recikliranja komunalnog otpada	25,30% (2018.)	55%	31% (2021.)
Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	28,02% (2018.)	36,4%	31,02% (2020.)

8.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine	4,56 milijardi kuna
	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine	4,76 milijardi kuna
	Program energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine	4,31 milijardi kuna
	Program energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine	9,13 milijardi kuna
	Program suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine	355 milijuna kuna
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine	52,8 milijardi kuna
	Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu	n/p
	Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine	237,43 milijuna kuna
	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine	5,08 milijardi kuna
	Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine	n/p
	Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu	27,6 milijardi kuna
	Strategija energetske razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu	31,85 milijardi kuna

Akti strateškog planiranja u izradi¹¹	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine	Program energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine
	Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje do 2030. godine
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028.
	Hrvatska strategija za vodik do 2050. godine

8.3. Doprinis ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

8.3.1. Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena

Klimatske promjene su rastuća prijetnja za sve hrvatske prirodne i društvene sustave, kao i za sigurnost države. U skladu s međunarodno preuzetim obvezama izrađena je i usvojena Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. te su započete aktivnosti na izradi Akcijskog plana za petogodišnje razdoblje za njenu operativnu provedbu. Akcijskim planom će se koordinirati provedba prioritetnih mjera prilagodbe klimatskim promjenama, a dostupna sredstva usmjeriti u poticanje održivog regionalnog i urbanog razvoja, osiguranje preduvjeta za gospodarski razvoj ruralnih područja, priobalja i otoka, održivi energetski razvitak, jačanje kapaciteta nacionalnog sustava praćenja i ranog upozoravanja te osiguravanje kontinuiteta u provedbi istraživačkih aktivnosti radi razvoja primjenljivih rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama.

Europsko vijeće je u prosincu 2020. usvojilo novi, povećani klimatski cilj EU-a do 2030. koji se odnosi na smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 55% u odnosu na razine iz 1990. i postizanje klimatske neutralnosti najkasnije do 2050. godine. Kako bi se ispunio postavljeni cilj, do 2030. je planirano smanjenje emisija stakleničkih plinova u Hrvatskoj od najmanje 2,2% godišnje. Usvojena je Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Strategijom su opisani scenariji smanjenja emisije stakleničkih plinova koji će zajedno s pokrenutim aktivnostima na unaprjeđenju zakonodavnog okvira za područje niskougličnog razvoja osigurati drastično smanjenje emisija stakleničkih plinova u Hrvatskoj.

Radi usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s izmijenjenim i dopunjenim EU direktivama o otpadu i EU direktivi o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš, donesen je Zakon o gospodarenju otpadom. Zbog usklađivanja sa zakonodavnim okvirom i uključivanja načela kružnog gospodarstva u gospodarenje otpadom, izmijenjen je Plan gospodarenja

¹¹ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. Planom gospodarenja otpadom je osigurano financiranje za provedbu projekata zatvaranja i sanacije odlagališta, izgradnje reciklažnih dvorišta, sortirnica, postrojenja za kompostiranje, postrojenja za recikliranje građevinskog i glomaznog otpada, nabave vozila i spremnika za odvajanje otpada. Tijekom izvještajnog razdoblja sklopljeno je ukupno 515 ugovora o financiranju izgradnje postrojenja za gospodarenje otpadom, za što je tijekom 2021. iskorišteno ukupno 740 milijuna kuna.

U skladu s reformskom mjerom „C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom” u okviru NPOO-a, a s ciljem osiguravanja dostupnosti vodnih usluga, zaštite vodnih resursa i održavanja njihovih prirodnih funkcija i značajki te smanjenja štetnih posljedica klimatskih promjena na ljudsko zdravlje i sigurnost, donesen je Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine i dopunjen Detaljnim provedbenim planom. Programom se utvrđuju način i razdoblje provedbe pojedinačnih projekata izgradnje komunalnih vodnih građevina, sudionici u provedbi, iznosi ulaganja i izvori sredstava, redoslijed u provedbi projekata te način praćenja provedbe.

S ciljem osiguravanja integralnog pristupa razvoju zelene infrastrukture, kružnom gospodarenju prostorom i zgradama te iskorištavanju njihovog međusobnog sinergijskog učinka u razvoju održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja, izrađeni su i doneseni Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Program razvoja ZI), Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: Program razvoja KG).

Program razvoja ZI donesen je kako bi se, između ostalog, očuvao i unaprijedio zeleni karakter i identitet grada, osiguralo planiranje ravnomjerne raspodjele zelenih površina jednako dostupnih za sve stanovnike te uspostavili preduvjeti za održivost u urbanim prostorima. Program razvoja ZI odnosi se na građevinska područja naselja, određena prostornim planovima uređenja gradova i općina, unutar kojih se definira i prostorna kategorija zelene infrastrukture. Procijenjena vrijednost provedbe Programa iznosi ukupno 4,56 milijarde kuna.

Program razvoja KG donesen je kako bi se, između ostalog, osiguralo racionalno korištenje urbanog prostora i raspoloživih urbanih resursa, potaknulo iskorištavanje nekorištenih, napuštenih i/ili zapuštenih prostora i zgrada kao i prostora njihova neposrednog okoliša. Program razvoja KG stavlja u fokus revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada u javnom vlasništvu čija je namjena usklađena s prostornim planovima. Procijenjena vrijednost provedbe Programa iznosi ukupno 4,76 milijarde kuna.

8.3.2. Energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju

Nastavljena je provedba aktivnosti na dekarbonizaciji energetske sektora, s posebnim naglaskom na promicanje obnovljivih izvora energije i poboljšanju energetske učinkovitosti.

Strategija energetske razvoja Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. postavlja okvir za intenzivan razvoj obnovljivih izvora energije koji su direktno povezani s ciljevima Europskog zelenog plana. U skladu s Uredbom EU o upravljanju energetskom unijom i klimatskim politikama, izrađen je i donesen 2019. Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan za Hrvatsku 2021.-2030. (NEKP). NEKP utvrđuje nacionalne ciljeve, doprinose, politike i mjere za svaku od 5 dimenzija energetske unije. Zbog povećanja ambicioznosti ciljeva Europskog

zelenog plana pokrenute su aktivnosti na revidiranju NEKP-a, u skladu s prijedlozima i komentarima Europske komisije. Rok za izradu nacрта revizije NEKP-a je 30. lipnja 2023., odnosno 30. lipnja 2024. za konačnu reviziju.

Tijekom 2021. usvojeni su Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetskej učinkovitosti, Zakon o tržištu električne energije te Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji, Zakon o biogorivima za prijevoz, Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika te ažurirani drugi zakonski i podzakonski akti.

Radi ostvarenja ciljeva dekarbonizacije energetskeg sektora, NPOO-om je planirana provedba reformske mjere C1.2.R1: Dekarbonizacija energetskeg sektora, u okviru koje je izrađen i donesen Program energetske učinkovitosti za dekarbonizaciju energetskeg sektora. Programom su utvrđene potencijalne mjere povećanja energetske učinkovitosti i dekarbonizacije centralnih toplinskih sustava i energetske učinkovitosti i dekarbonizacije sektora industrije.

Početakom 2021. pušten je u rad terminal LNG Krk s otpremnim plinovodom Zlobin-Omišalj. Realizacijom ovoga strateškog projekta Hrvatska je dobila diverzificirani dobavni pravac plina kojim ojačava vlastitu energetske stabilnost i sigurnost opskrbe plinom. Izgradnjom kompresorske stanice te rekonstrukcijom plinovoda Rogatec-Zabok između Hrvatske i Slovenije zadovoljeni su svi uvjeti za otpremu plina s LNG terminala prema središnjoj i jugoistočnoj Europi, čime je hrvatski plinski transportni sustav u potpunosti integriran u europske tokove plina.

Radi ispunjavanja ciljeva utvrđenih „Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine“ i definiranja pravila energetske obnove zgrada za razdoblje do 2030., pokrenuta je izrada Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine, Programa energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine, Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine i Programa suzbijanja energetskeg siromaštva u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine. Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. je utvrđen srednjoročni cilj, prema kojem će se stopa energetske obnove fonda zgrada postupno povećavati s 0,7% godišnje (1.350.000 m²/god) na 3% 2030., odnosno predviđa se do 2030. provesti energetske obnovu na ukupno 30,84 milijuna m² zgrada.

Programom energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. je predviđena provedba energetske obnove višestambenih zgrada radi smanjenja potrošnje energije, unaprjeđenja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta te povećanja sigurnosti i otpornosti postojećih višestambenih zgrada na požar i potres. Uz navedene mjere prihvatljive mjere u Programu su i mjere za unaprjeđenje pristupačnosti osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, mjere zelene infrastrukture na zgradi (fasada/krov) i čestici zgrade, punionice za električna vozila, parkirališta za bicikle. Za razdoblje od 2022. do 2024. procjenjuje se da će za provedbu Programa biti potrebno oko 4,31 milijarde kuna, a do 2030. oko 17,24 milijarde kuna.

Programom energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. predviđena je sveobuhvatna energetske obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra uz

osiguravanje njihove zaštite i očuvanje kulturne baštine. Do sada, zgrade sa statusom kulturnog dobra, uglavnom nisu mogle ispuniti visoke kriterije uštede energije zbog svojih specifičnosti i konzervatorskih mjera zaštite, zbog čega su investicije u energetska obnova zgrade pod zaštitom uglavnom znatno veće od investicije u energetska obnova zgrade koja to nije. Aktom se utvrđuju ključne prepreke u provedbi prethodnih programa energetske obnove zgrada pod zaštitom, predlažu izmjene postojeće regulative te utvrđuju mogući načini financiranja. Procijenjena vrijednost provedbe Programa iznosi ukupno 9,13 milijarde kuna.

Programom energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030., predviđena je sveobuhvatna energetska obnova zgrada javnog sektora, koje čine 9,5% ukupnog nacionalnog fonda zgrada. Prema Programu, do 2030. bi se trebalo provesti energetska obnova na više od 2,9 milijuna m² zgrada javnog sektora, čime će se ostvariti kumulativne uštede u neposrednoj potrošnji energije od 1.671,4 GWh (4,8% ukupnog nacionalnog cilja ušteda u potrošnji energije) i uz očekivano smanjenje emisija CO₂ u promatranom razdoblju od 384,4 tona (1,2% ukupnog nacionalnog cilja). Za provedbu Programa do kraja 2024., u skladu s prvim akcijskim planom 2022.-2024., bit će potrebna ulaganja od gotovo 3 milijarde kuna. Program suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine obuhvaća 387 stambenih zgrada kojima raspolaže i upravlja tijelo državne uprave nadležno za poslove obnove i stambenog zbrinjavanja. Za provedbu Programa potrebna su sredstva u ukupnom iznosu od 355 milijuna kuna. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost putem NPOO-a predviđeno je financiranje provedbe ovoga Programa u iznosu od 150 milijuna kuna, a preostala sredstva u iznosu od 205 milijuna kuna osiguravaju se iz državnog proračuna i to iz preostalog raspoloživog iznosa sredstava prikupljenih na osnovu solidarne naknade za ugroženog kupca energenta.

9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

U 2021. u Hrvatskoj je produktivnost rada u poljoprivredi u odnosu na 2019. povećana za 32%. Rastući trend produktivnosti rada je osobito ohrabrujući imajući na umu da su protekle dvije godine bile iznimno teške zbog poteškoća u poslovanju uzrokovanim pandemijom COVID-19. Međutim, prema podacima EK, produktivnost rada hrvatske poljoprivrede iznosi približno 31% prosjeka EU-a, a BDP po stanovniku u ruralnim područjima Hrvatske je za trećinu niži od prosjeka EU-a.

Stoga je tijekom 2021. pripremljena Strategija poljoprivrede za razdoblje do 2030. godine. Učinkovitije korištenje javnih sredstava postići će se boljim upravljanjem poljoprivrednim potporama i sredstvima za ruralni razvoj usmjerenim na povećanje produktivnosti i otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, jačanje konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora, obnovu ruralnog gospodarstva i unaprjeđenje uvjeta života u ruralnim područjima te poticanje inovacija u poljoprivredno-prehrambenom sektoru. U tijeku je izrada nacionalnih planova koji će izravno poduprijeti ostvarenje strateških ciljeva Strategije poljoprivrede, za čiju je provedbu planiran iznos veći od 5,7 milijarde kuna.

Predviđenim ulaganjima u potpunosti će se razviti poljoprivredni potencijali zahvaljujući pojednostavljenju administrativnih postupaka, okrupnjavanju poljoprivrednih površina, ojačanim lancima opskrbe zdrave hrane i kvalitetnijim prehrambenim proizvodima, što je važno za ravnomjeran gospodarski razvoj svih krajeva zemlje ali i za demografsku revitalizaciju Hrvatske.

9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Produktivnost rada u poljoprivredi	6.107 eura/GJR*	10.000,00 eura/GJR*	8.514,71 eura/GJR* (2021.)

GJR* Godišnja jedinica rada (engl. Annual Work Unit – AWU), (U nomenklaturi Državnog zavoda za statistiku, referentna jedinica koja izražava opseg rada u godišnjim jedinicama rada. Jedna godišnja jedinica rada odgovara jednoj osobi koja radi puno radno vrijeme na gospodarstvu i iznosi 1. 800 sati.)

9.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Akti strateškog planiranja u izradi ¹²	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo poljoprivrede	Strategija poljoprivrede do 2030.
	Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine
	Nacionalni plan razvoja akvakulture za razdoblje od 2021. do 2027. godine
	Strateški plan provedbe Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2027.
	Strategija biogospodarstva

9.3. Doprinos ostvarenju prioritetnog područja javnih politika

9.3.1. Povećanje produktivnosti poljoprivrede i akvakulture i njihove otpornosti na klimatske promjene na ekološki prihvatljiv i održiv način

U 2021. objavljeno je više natječaja sufinanciranih sredstvima EU za ruralni razvoj, koji doprinose povećanju produktivnosti. Mogu se izdvojiti natječaji za podizanje novih vinograda i/ili restrukturiranje vinograda, ulaganje u alternativne načine držanja kokoši nesilica, ulaganja za proizvodnju povrća u plastenicima, ulaganja u reprocentre u sektoru svinjogojstva. Ukupna vrijednost navedenih natječaja dosegla je 770 milijuna kuna. Smanjenje rizika u poljoprivrednoj proizvodnji, uključujući one od klimatskih promjena, ostvaruje se poticanjem poljoprivrednika na osiguranje usjeva, životinja i biljaka putem mjere ruralnog razvoja za koju je u 2021. bilo izdvojeno 140 milijuna kuna. Doprinosom ovom prioritetnom području može se smatrati i ulaganje u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog potresom, kao i izvanredna mjera potpore poljoprivrednim gospodarstvima te mikro i malim poduzećima koja su bila u poteškoćama zbog posljedica pandemije COVID-19.

9.3.2. Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu s novim smjerovima EU-a u okvirima Zelenog plana te Strategije „od polja do stola“ i Strategije EU-a za bioraznolikosti

Veći broj mjera poljoprivredne politike doprinosi ekološkim i klimatskim ciljevima iz odgovarajućih strateških dokumenata EU-a. Potpora dohotku poljoprivrednika uvjetuje se ispunjavanjem propisanih dobrih poljoprivrednih i ekoloških praksi, a dodatne potpore na

¹² Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

raspolaganju su poljoprivrednicima koji dobrovoljno preuzmu obvezu provedbe strožih standarda zaštite okoliša od onih propisanih, ili primjenjuju prakse kojima se unaprjeđuje dobrobit životinja. Također, iz sredstava namijenjenih ruralnom razvoju u 2021. sufinancirana je dodjela potpora i za druge aktivnosti koje doprinose ostvarenju ovog prioritetnog područja javnih politika. Za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi proveden je javni natječaj u ukupnoj vrijednosti potpora od 10 milijuna kuna, za zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva proveden je natječaj za dodjelu potpora u iznosu od 50 milijuna kuna, a za neproduktivna ulaganja povezana s očuvanjem okoliša proveden je javni natječaj za dodjelu potpora u iznosu od ukupno 50 milijuna kuna.

9.3.3. Jačanje konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi

Ulaganja provedena s ciljem povećanja produktivnosti poljoprivrede doprinose i jačanju konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi i akvakulturi. S ciljem osiguravanja potpore razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava proveden je tijekom 2021. javni natječaj u ukupnoj vrijednosti od 112,5 milijuna kuna. Za poticanje ulaganja u kratke lance opskrbe proveden je javni natječaj za dodjelu potpora u vrijednosti od 15 milijuna kuna, dok je za poboljšanje poljoprivredne produktivnosti i održivosti, u okviru operativnih skupina Europskog partnerstva za inovacije, proveden javni natječaj u ukupnoj vrijednosti od 4,5 milijuna kuna. Također, za uspostavu proizvođačkih grupa i organizacija proveden je javni natječaj za dodjelu potpora u ukupnoj vrijednosti od 10 milijuna kuna. Kako bi se osigurao prijenos znanja poljoprivrednicima, osigurano je sufinanciranje aktivnosti Savjetodavne službe u poljoprivredi sredstvima EU fondova.

9.3.4. Oživljavanje ruralnih područja i unaprjeđenje kvalitete života na ruralnim i obalnim područjima

Provedbi prioritetnog područja doprinosila su ulaganja usmjerena na pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, u okviru kojega su bila osigurana sredstva za sufinanciranje izgradnje i obnove tržnica, vatrogasnih domova, društvenih domova, kulturnih centara, sportskih građevina i dječjih vrtića u ruralnim i obalnim područjima. Ukupna vrijednost provedenih javnih natječaja za unaprjeđenje kvalitete života ruralnih i obalnih područja u 2021. iznosila je 384 milijuna kuna.

10. Održiva mobilnost

Prometni sustav je poveznica svih gospodarskih aktivnosti u zemlji i pokretač ravnomjernog i održivog regionalnog razvoja koji donosi pozitivne promjene i prilike za povećanje konkurentnosti gospodarstva i zadovoljenje potreba stanovništva. Prometna je politika jedan od instrumenata teritorijalne kohezije koji omogućava razmjenu dobara a stanovništvu osigurava bolju pristupačnost institucionalnim, društvenim, gospodarskim, zdravstvenim, turističkim, kulturnim i drugim sadržajima.

Zbog pandemije COVID-19, Svjetski gospodarski forum nije u 2021. objavio podatke Indeksa globalne konkurentnosti (GCI), komponente „Infrastruktura”, a objava podataka za 2021. očekuje se krajem 2022. godine. Iako je prometni sektor teško pogođen krizom uzrokovanom pandemijom COVID-19, a zbog nedostupnosti podatka nije moguće navesti trend kretanja vrijednosti pokazatelja GCI, prema podacima Godišnjaka svjetske konkurentnosti za 2021.¹³, vidljivo je da je napretku Hrvatske na globalnoj ljestvici konkurentnosti doprinijela i pouzdanost, kvaliteta i dostupnost prometne infrastrukture.

Tijekom 2021., nastavljen je rad na razvoju konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava i provedba ulaganja u modernizaciju prometne infrastrukture te sigurnost, ekološku održivost, učinkovitost i konkurentnost svih oblika prometa te priprema sveobuhvatne reforme željezničkog, cestovnog i zračnog prometa, kao i reforma pomorstva i unutarnjih plovnih putova.

10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Indeks globalne konkurentnosti (GCI), komponenta „Infrastruktura“	32. mjesto (2019.)	<28. mjesta	nisu dostupni noviji podatci *

*Zbog pandemije COVID-19 Svjetski gospodarski forum nije izrađivao pregled zemalja prema GCI za 2020. i 2021. godinu

¹³ Izvješće International Institut for Management Development (IMD) „World Competitiveness Ranking 2021.“ gdje je Hrvatska zauzela 59. mjesto od 64 svjetske ekonomije što je napredak za jedno mjesto u odnosu na 2020. godinu.

10.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine	11,76 milijardi kuna
Akti strateškog planiranja u izradi ¹⁴		
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja	
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Strategija razvoja željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj do 2032. godine	
	Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture od 2022. do 2030. godine	
	Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza od 2022. do 2030. godine	
	Nacionalni plan razvoja biciklističkog prometa 2022.-2027.	
	Srednjoročni plan razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda Republike Hrvatske za razdoblje od deset godina	
	Nacionalni plan stvaranja infrastrukture i poticanja korištenja alternativnih izvora energije u pomorskom prometu Republike Hrvatske	
	Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske	
	Strategija razvitka riječnog prometa u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2032. godine	

¹⁴ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021..

10.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

10.3.1. Modernizacija i izgradnja željezničkih pruga, promicanje integriranog urbanog prijevoza i prijevoza tereta željeznicom

S ciljem unapređenja učinkovitosti, smanjenja utjecaja na okoliš i povećanja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava u Hrvatskoj, provode se aktivnosti modernizacije i izgradnje željezničkih pruga na Osnovnoj/Sveobuhvatnoj TEN-T mreži, kao i aktivnosti promicanja prijevoza tereta željeznicom i drugim oblicima prijevoza s manjom emisijom stakleničkih plinova te aktivnosti promicanja integriranog urbanog prijevoza i uvođenja sustava za automatsku kontrolu željezničkih vozila u prometu.

Vlada Republike Hrvatske je 1. srpnja 2021. donijela Pismo sektorske politike kojim su utvrđeni osnovni elementi reforme željezničkog sektora te provedbeni plan mjera i aktivnosti reforme željezničkog sektora. Pismo sektorske politike sadrži dugoročne ciljeve za razvoj željezničkog sektora, glavne elemente reforme željezničkog sektora i Provedbeni plan u kojem su sadržani svi elementi reforme, aktivnosti za njihovu provedbu i očekivano razdoblje provedbe. Pismom sektorske politike za željeznički sektor pruža se okvir za modernizaciju i restrukturiranje željezničkog sektora radi povećanja konkurentnosti i učinkovitosti željezničkog sektora i pružanja boljih usluga korisnicima u putničkom i teretnom prometu.

S ciljem povećanja konkurentnosti i učinkovitosti hrvatskog željezničkog sektora, NPOO-om je planirana provedba reformske mjere „C1.4. - R2 Reforma željezničkog sektora“. Reformom je, u skladu sa Zakonom o željeznici, predviđena izrada Strategije razvoja željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj do 2032. te Nacionalnog plana razvoja željezničke infrastrukture 2022.-2027. i Nacionalnog plana upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza 2022.-2027. Strategijom će se, radi dugoročnog planiranja razvoja željezničkog sustava, utvrditi strateški ciljevi i programi razvoja željezničkog sustava. Nacionalnim planovima će se, radi srednjoročnog planiranja, utvrditi posebni ciljevi, mjere, projekti od strateškog značaja s rokovima provedbe i indikativnim financijskim okvirom za učinkovitu provedbu mjera i postizanje ciljeva.

Radi provedbe reformske mjere „C1.4. R4 - Unaprjeđenje sustava javnog prijevoza“, NPOO-a, odnosno uspostave čišćeg, sigurnijeg i održivijeg javnog linijskog prijevoza putnika u Hrvatskoj započele su aktivnosti na razvoju održivog sustava javnog prijevoza i integriranog prijevoza putnika. Zbog svojih niskih emisija u okoliš te energetske i infrastrukturne prednosti, željeznički prijevoz je u integriranom prijevozu putnika osnovica na koju se nadograđuju ostali prometni sustavi. HŽ Putnički prijevoz je pokrenuo pripreme aktivnosti za razvoj integriranog prijevoza na području Grada Zagreba, Grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije, Grada Rijeke, Grada Osijeka i Osječko-baranjske županije, kao i aktivnosti na pripremi projekta sustava integriranog prijevoza Grada Zagreba, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije.

Završeni su radovi na Projektu „Unaprjeđenje infrastrukture u luci Rijeka - kontejnerski terminal Zagrebačko pristanište“. U skladu s planom, provedene su rekonstrukcija teretnog dijela željezničkog kolodvora Rijeka i izgradnja terminala za željeznički intermodalni prijevoz na kontejnerskom terminalu Zagrebačko pristanište. Dovođenjem radova i puštanjem novih

dijelova terminala u promet povećan je ukrcajni i iskrcajni kapacitet teretnog kolodvora za prijevoz željeznicom na 360.000 TEU godišnje. Ukupna vrijednost ugovora za provedene radove je bila 159,5 milijuna kuna.

Završeni su radovi na Projektu „Modernizacija i elektrifikacija željezničke pruge Zaprešić - Čakovec (R201) na dionici Zaprešić (isključivo) - Zabok (uključivo)“. Provedbu projekta je sufinancirala Europska unije sredstvima iz Kohezijskog fonda. Ukupna ugovorena vrijednost radova na ovom Projektu iznosila je 547,72 milijuna kuna. Radovi su uključivali modernizaciju i elektrifikaciju željezničke pruge na dionici u duljini od 23,85 km. Rekonstrukcijom je povećana razina sigurnosti i učinkovitosti putničkog i teretnog prijevoza te je omogućeno uključivanje ove dionice pruge u sustav prigradske željeznice Grada Zagreba.

Nastavljeni su radovi na projektima modernizacije i izgradnje željezničke infrastrukture na sljedećim prugama:

1. Projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici pruge Dugo Selo - Križevci“, sufinanciran je sredstvima iz OPKK 2014.-2020. Projekt obuhvaća radove na rekonstrukciji postojećeg kolosijeka te izgradnju drugog kolosijeka na pružnoj dionici dugoj 36,4 km (uz rekonstrukciju kolodvora u Dugom Selu 38,23 km), rekonstrukciju/izgradnju kolodvora i stajališta, rekonstrukciju/ izgradnju mostova, cestovnih nadvožnjaka i podvožnjaka umjesto željezničko - cestovnih prijelaza te pothodnika. Vrijednost ugovora za radove je 1,24 milijarde kuna.
2. Projekt „Nadogradnja i elektrifikacija željezničke pruge Vinkovci - Vukovar“ sufinanciran je iz Operativnog programa konkurentnost i kohezija. Projekt obuhvaća rekonstrukciju i obnovu jednokolosiječne željezničke pruge dužine 18,7 km, elektrifikaciju i ugradnju novih signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja, rekonstrukciju kolodvora i stajališta, obnovu mosta te osiguranje/uređenje željezničko cestovnih prijelaza. Ukupna vrijednost ugovora za radove je iznosila 376,3 milijuna kuna. Po završetku radova putnički vlakovi će prometovati brzinom do 120 km/h.
3. Projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici pruge Hrvatski Leskovac - Karlovac“. Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte financirane iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014.-2020. iznos ukupno prihvatljivih troškova projekta je 2,7 milijarde kuna. Projekt uključuje rekonstrukciju postojeće željezničke pruge i izgradnju drugog kolosijeka uz postojeći u dužini 44 km, rekonstrukciju kolodvora i stajališta, izgradnju podvožnjaka i nadvožnjaka s pripadajućim cestovnim prometnicama umjesto željezničko-cestovnih prijelaza. Po završetku projekta putnički vlakovi će dionicom prometovati brzinom do 160 km/h.
4. Projekt „Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka na dionici Križevci - Koprivnica - državna granica“ sufinanciran je sredstvima iz instrumenta za povezivanje Europe (CEF). Projekt obuhvaća radove na rekonstrukciji postojećeg kolosijeka te izgradnji drugog kolosijeka na cijeloj pružnoj dionici dugoj 42,6 km, izgradnju i rekonstrukciju kontaktne mreže, rekonstrukciju/izgradnju kolodvora i stajališta, izgradnju mostova, vijadukata, cestovnih nadvožnjaka i podvožnjaka umjesto željezničko-

cestovnih prijelaza te modernizaciju signalno-sigurnosnih i telekomunikacijskih uređaja. Po završetku projekta putnički vlakovi će prometovati ovom dionicom brzinom do 160 km/h. Ukupna vrijednost ugovora za radove je 2,4 milijarde kuna.

U tijeku su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za projekte modernizacije sljedećih pruga:

1. Projekt „Izrada projektne i ostale dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu na dionici željezničke pruge Škrljevo - Rijeka - Jurdani“ sufinanciran je sredstvima iz instrumenta za povezivanje Europe (CEF).
2. Projekt „Priprema projekata i druge projektne dokumentacije za dogradnju, obnovu i izgradnju drugog kolosijeka te izgradnju nove dvokolosiječne pruge Dugo Selo - Novska, faza 2 i 3“ obuhvaća dokumentaciju za radove na unapređenju i obnovi postojećeg kolosijeka, izgradnji drugog kolosijeka na dionicama Dugo Selo - Kutina i Lipovljani - Novska (ukupno 72 km) te izgradnju nove dvokolosiječne elektrificirane pruge na dionici Kutina - Lipovljani (ukupno 10 km).
3. Projekt „Izrada projektne dokumentacije za modernizaciju željezničke dionice Okučani - Vinkovci“ sufinanciran je iz instrumenta za povezivanje Europe (CEF). Projekt obuhvaća izradu studijske i projektne dokumentacije sa ishodom potrebnih dozvola za rekonstrukciju i modernizaciju pružne dionice Okučani - Vinkovci, dugačke 131 km.
4. Projekt „Izrada studijske i projektne dokumentacije za modernizaciju željezničke pruge M202 Zagreb GK-Rijeka, dionica Karlovac - Oštarije“ sufinanciran je iz OPKK 2014.-2020.
5. Projekt „Izrada tehničke dokumentacije za modernizaciju željezničke pruge M202 Zagreb GK - Rijeka, na dionici Oštarije - Škrljevo“ sufinanciran je iz instrumenta za povezivanje Europe (CEF). Projekt izrade daljnje studijske i projektne dokumentacije sagledava izgradnju nove dvokolosiječne pruge na dionici Skradnik - Krasica -Tijani u duljini 72 km.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske od 26. kolovoza 2021., nastavljeno je sufinanciranje troškova prijevoza redovitih učenika srednjih škola od mjesta stanovanja do mjesta školovanja, čime je poboljšana mobilnost mlađeg dijela populacije korištenjem ekološki najprihvatljivijeg oblika prijevoza. Također, planirana je provedba Projekta uvođenja besplatnog javnog prijevoza željeznicom djece, učenika i studenata na području Hrvatske, kojim će se omogućiti besplatan prijevoz na školske i izvanškolske aktivnosti za oko 1 milijun djece, učenika i studenata tijekom 12 mjeseci.

10.3.2. Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost

Hrvatska je pri dnu zemalja EU-a u pogledu sigurnosti na cestama te i dalje postoje uska grla koja se često dodatno pogoršavaju tijekom turističke sezone. Nužan je razvoj pametnih i modernih rješenja u cestovnom sektoru koje će pomoći boljem gospodarenju infrastrukturom te doprinijeti zelenoj tranziciji cestovnog prometa. Hrvatska je ulaskom u EU započela s značajnijim razvojem inteligentnih prometnih sustava i primjenom ITS direktive u cestovnom

prometu. Upravitelji autocesta i državnih cesta provode dva značajna EU projekta pod nazivom CROCODILE 2 i CROCODILE 3 u vrijednosti od 118,9 milijuna kuna. Provedbom CROCODILE projekata primijenjena je najbolja praksa iz 13 država članica EU koje su sudjelovale na projektu. U okviru projekata obnovljena je cjelokupna IKT oprema u centrima za upravljanje prometom te je uspostavljena Nacionalna pristupna točka u Karlovcu za razmjenu prometnih informacija u realnom vremenu. Temeljem rezultata provedbe projekata do kraja 2022. sve će prikupljene informacije s cesta biti dostupne vozačima u stvarnom vremenu putem HAK-ove aplikacije, navigacijskih uređaja u vozilu i ostalih servisa za informiranje vozača. Osiguravanjem prometnih informacija, posebice informacija vezanih za sigurnu vožnju, značajno će se unaprijediti sigurnost svih sudionika u prometu.

Uvođenjem novog sustava elektroničke naplate cestarine za autoceste, korisnicima će se omogućiti ugodnija i sigurnija vožnja bez potrebe za zaustavljanjem na naplatnim postajama, a državnom upravitelju autocestama će se omogućiti daljnje smanjenje operativnih troškova poslovanja od oko 13 milijuna kuna mjesečno u odnosu na postojeći sustav naplate. Predviđeno je uvođenje sustava elektroničke naplate cestarine (ENC) na temelju rješenja slobodnog protoka s više voznih trakova (MLFF) bez zaustavljanja vozila s beskontaktnim načinima plaćanja. Za uvođenje sustava beskontaktna naplate cestarine NPOO-om je osigurano financiranje u iznosu 493,9 milijuna kuna.

NPOO-om planirane su investicije u prometu povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom, koje bi trebale osigurati održivi razvoj prometnog sustava i doprinijeti razvoju napredne i prosperitetne države. Posebno se ističu dvije investicije koje će imati značajan utjecaj na daljnji razvoj niskougljičnog prometa u Hrvatskoj. Investicijom C1.4.R5 - I2 „Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture (automatizirani taxi bez vozača)“ bespovratnim sredstvima u ukupnoj vrijednosti od 1,5 milijarde kuna sufinancirat će se razvoj i implementacija novog sustava urbane mobilnosti zasnovanog na naprednoj tehnologiji autonomnih električnih vozila. Investicijom C1.4. R5 - I3 „Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu“ u vrijednosti od 278 milijuna kuna, sufinancirat će se postavljanje 1.300 punionica za vozila na električni pogon diljem Hrvatske, kao i kupnja 2.000 vozila na alternativni pogon.

Problemu neučinkovitog i zastarjelog voznog parka operatera javnog gradskog prijevoza pristupa se provođenjem postupaka dodjele bespovratnih sredstava. Sklopljeni su Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava s 8 javnih gradskih prijevozničkih poduzeća temeljem kojih su osigurana bespovratna sredstva u iznosu od 356,13 milijuna kuna za obnovu voznih parkova prijevoznika, nabavkom ukupno 214 novih vozila višeg ekološkog standarda, s niskom emisijom CO₂. Daljnji razvoj sustava javnog prijevoza putnika provodit će se u okviru projekta unaprjeđenja sustava javnog prijevoza za koji je NPOO-om osigurano 750 milijuna kuna.

S ciljem osiguravanja uvjeta za prijelaz na čiste, nisko-ugljične oblike prometovanja i ubrzanja tranzicije prema nisko-ugljičnom gospodarstvu i razvoju sustava individualne mobilnosti temeljene na biciklističkom prometu, pokrenute su aktivnosti na izradi Nacionalnog plana razvoja biciklističkog prometa 2022.-2027. Akt je izrađen u skladu sa smjernicama pripremljenima u okviru Projekta „Danube Cycle Plans“ kao i s odredbama nacionalnog zakonodavnog okvira za strateško planiranje i upravljanje razvojem.

Donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu. Izmjenama Zakona osiguravaju se sredstva za sufinanciranje javnog cestovnog prijevoza i sklapanje ugovora o javnoj usluzi u cestovnom prijevozu putnika između jedinica područne (regionalne) samouprave i operatera na prometnim linijama, kojima zbog manjeg broja putnika i neisplativosti obavljanja prijevoza prijeti ukidanje. Sufinanciranjem javnog cestovnog prijevoza putnika kao javne usluge u slabo naseljenim područjima, građanima se omogućuje normalan život i zadovoljenje osnovnih životnih potreba.

10.3.3. Razvoj pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putovima

Javni prijevoz u pomorskom linijskom prometu je iznimno važan čimbenik u sektoru pomorske plovidbe kojim se osigurava trajno i redovito povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno. Bez javnog prijevoza ne bi bilo održivog razvoja naseljenih otoka. Zastarjela, nedostatna te okolišno neprihvatljiva lučka infrastruktura na priobalju i otocima ne odgovara potrebama otočnog stanovništva. U 2020., prosječna starost brodova koji obavljaju javni obalni pomorski prijevoz za konvencionalne putničke brodove iznosila je 41 godinu, za ro-ro putničke brodove više od 21 godinu dok je za vrlo brze putničke brodove iznosila prosječno više od 25 godina.

Radi poboljšanja kvalitete i dostupnosti javnog pomorskog prijevoza i smanjenja negativnog utjecaja na okoliš, planirana su ulaganja u unaprjeđenje infrastrukture u lukama te nabava i gradnja putničkih brodova na električno-solarni pogon. U okviru NPOO-a, komponenta C1.4. R3 - I1 „Program modernizacije luka otvorenih za javni promet“ predviđena je provedba sljedećih projekata modernizacije lučke infrastrukture:

1. Projektom „Novi putnički terminal (bazen Gradska luka Split)“ predviđena je rekonstrukcija postojećih objekata u bazenu Gradska luka u luci Split u nekoliko faza. Osnovni cilj projekta je povećanje kapaciteta i unaprjeđenje sigurnosti i kvalitete domaćeg i međunarodnog putničkog prometa Luke Split a procijenjena vrijednost ulaganja u okviru projekta iznosi 51,2 milijuna kuna.
2. Projektom „Dogradnja luke Bol - Brač“, planirano je unaprjeđenje infrastrukture namijenjene javnom linijskom prometu u luci Bol u 2 faze. Osim povećanja kapaciteta luke, projektom će se osigurati dodatna zaštita i sigurnost putnicima u akvatoriju i poboljšati kvaliteta linijskog prijevoza na državnoj brzo-brodskoj liniji Jelsa - Bol - Split. Procijenjena vrijednost provedbe obje faze projekta iznosi 83,2 milijuna kuna.

NPOO-om je u okviru komponente C1.4. R3 - I2 „Nabava / izgradnja putničkih brodova za obalni linijski promet“ predviđena provedba investicije u nabavu / izgradnju 6 brodova na električno solarni pogon, od čega 3 putnička broda i 3 brza broda - katamarana. Nabava putničkih brodova financira se isključivo za obavljanje javne usluge pomorskog linijskog prijevoza putnika. Ukupni procijenjeni trošak ulaganja iznosi 307,5 milijuna kuna.

Važnost sektora unutarnje plovidbe proizlazi iz ekoloških prednosti i velikog potencijala koje pruža prijevoz unutarnjim vodama. Prijevoz unutarnjim vodama obilježava visoka razina pouzdanosti, efikasnosti i sigurnosti, a to je ujedno i vrsta prijevoza s najmanje negativnih utjecaja na prirodu i okoliš. Unatoč povoljnom geografskom položaju u europskoj prometnoj mreži te velikoj pokrivenosti mrežom unutarnjih vodnih putova, veliki potencijal unutarnje plovidbe u i Hrvatskoj još uvijek nije dovoljno iskorišten. Udio sektora unutarnje plovidbe u

prijevozu tereta je samo 5,6%, gotovo 70% flote brodova za unutarnju plovidbu je sagrađeno prije 1974., a prema odnosu broja zaposlenih u sektoru unutarnje plovidbe i ukupne duljine plovnih putova, s 0,05 zaposlenih / rkm unutarnjih plovnih putova, Hrvatska se nalazi na predzadnjem mjestu zemalja EU.

Razvoj unutarnje plovidbe, vodnih putova te luka i pristaništa unutarnjih voda, od gospodarskog su interesa za Hrvatsku te je potrebno provesti reformu unutarnjih plovnih putova i provesti ulaganja kojima će se poboljšati konkurentnost i povećati korištenje ovog najisplativijeg, najsigurnijeg i energetski najučinkovitijeg oblika prijevoza. U okviru reformskih aktivnosti, pokrenuta je izrada Strategije razvitka riječnog prometa u Republici Hrvatskoj do 2032. godine, kojom će se utvrditi ciljevi za uspostavu konkurentnog, visokoučinkovitog i moderniziranog sustava unutarnje plovidbe, integriranog u europsku prometnu mrežu. Akt je u završnoj fazi izrade te se donošenje istog očekuje do kraja 2022. godine.

Od redovnih aktivnosti, tijekom 2021. su provedene aktivnosti unaprjeđivanja luka na unutarnjim plovnim putovima (Osijek, Sisak, Vukovar, Slavonski Brod) te unaprjeđivanja prometa na unutarnjim plovnim putovima Drave, Dunava i Save. Također, provedeni su radovi tehničkog održavanja kinete plovnog puta radi održavanja plovnosti Dunava, Drave i Save te je provedeno održavanje i obilježavanje objekata sigurnosti plovidbe i obilježavanja plovnih putova.

Važniji projekti u unutarnjoj plovidbi, čija je realizacija u tijeku, su:

1. U okviru NPOO-a, investicija C1.4.R3-I4 „Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada“ u okviru koje će biti izgrađena tri komunalna pristaništa za prihvat otpada s plovila u Slavonskom Brodu, Osijeku i Vukovaru ukupne vrijednosti 11,4 milijuna kuna.
2. U okviru NPOO-a, investicija C1.4.R3-I3 „Izgradnja nove skele „Križnica“ u Općini Pitomača, u okviru koje će biti izgrađena nova skela za prijevoz putnika i vozila na rijeci Dravi, ukupne vrijednosti investicije 5,74 milijuna kuna.
3. Projekt „Eko revitalizacija rijeke Kupe za putničku i sportsku plovidbu s razvojem prateće infrastrukture-EKO REKUPA“, u tijeku je odabir izvođača i ugovaranje usluge izrade studijsko-projektne dokumentacije te ishoda lokacijske dozvole za uređenje plovnog puta i pristaništa na rijeci Kupi (I faza) za koji je procijenjena vrijednost 1,5 milijuna kuna. Projektom je predviđena uspostava tradicionalnog načina plovidbe rijekom Kupom, primjenom i ugradnjom ekološki prihvatljivih inženjerskih rješenja pri uređenju plovnog puta i izgradnji cjelokupne popratne infrastrukture. Provedbom projekta, osim što će se doprinijeti razvoju turizma, poboljšat će se uvjeti života stanovništvu uz rijeku Kupu te doprinijeti zaštiti okoliša i očuvanju kulturne baštine.
4. Projekt „Izrada studija i projektne dokumentacije za terminal za opasne terete u luci Slavonski Brod“ - postupak javne nabave za usluge izrade studijsko-projektne dokumentacije, je završen. Za provedbu Projekta su u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) osigurana bespovratna sredstva u iznosu od 6,58 milijuna kuna. Projektom će se izraditi studijsko-projektna i natječajna dokumentacija za izgradnju terminala za opasne terete u luci Slavonski Brod. Izgradnjom terminala svim

brodovima koji prometuju na rijeci Savi omogućit će se sigurno i kvalitetno zbrinjavanje otpada, kao i siguran način opskrbe brodova s pogonskim gorivom.

5. Projekt „Priprema projektne dokumentacije za izgradnju vertikalne obale u luci Vukovar“ - u tijeku je izrada cjelokupne projektne dokumentacije s ishodenjem potrebnih dozvola prije same izgradnje. Ukupna vrijednost ugovora je 12,6 milijuna kuna od čega udio bespovratnih sredstava, u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF), iznosi 10,7 milijuna kuna. Svrha projekta je izgradnja 300 metara nove vertikalne obale te nadogradnja obalne lučke infrastrukture u luci Vukovar te poboljšanje lučkih veza s osnovnom željezničkom i cestovnom mrežom. Izgradnjom vertikalne obale će se uvelike povećati kapaciteti i konkurentnost luke Vukovar.
6. Projekt „Izgradnja terminala za pretovar rasutih tereta u luci Osijek“. Za provedbu projekta su osigurana sredstva u ukupnom iznosu od 269 milijuna kuna. Projektom je planirana izgradnja 240 metara obalne građevine s potrebnom infrastrukturom. Izgradnjom terminala za rasute terete u luci Osijek povećat će se razina zaštite okoliša pri prekrcaju tereta i sigurnosti brodova u luci, poboljšati dostupnost lučke infrastrukture, razviti efikasniji intermodalni transport tereta, i uslijed korištenja nove opreme i tehnologije, smanjiti operativni troškovi pretovara rasutih tereta u luci Osijek.

10.3.4. Razvoj zračnog prometa

Unatoč posljedicama pojave pandemije COVID-19 te otežane uvjete rada u sektoru zračnog prometa, tijekom 2021. nastavljena je provedba ulaganja u infrastrukturu zračnih luka s ciljem unaprjeđenja razine i kvalitete usluga krajnjim korisnicima kao i poboljšanja razine sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u zračnim lukama. Osiguravanje primjene najnovijih međunarodnih i nacionalnih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa je nužna kako bi se učinkovito smanjila vjerojatnost i učestalost nesreća i ozbiljnih nezgoda te ograničile negativne posljedice takvih nesreća.

S ciljem poboljšanja održivosti poslovanja i osiguranja kontinuiteta u pružanju usluga zračnih luka, u uvjetima rada pogoršanim posljedicama pandemije, planirana je provedba investicija koje će poticati njihovu samoodrživost. NPOO-om je, u okviru reforme „C1.4. R5 Ekologizacija prometa“ planirana provedba investicije „C1.4. R5 - II Elektrifikacija i ekologizacija sustava prihvaća i otpreme zrakoplova u Zračnoj luci Zadar“. Provedbom ulaganja u zračnoj luci Zadar će se implementirati zelene tehnologije te ugraditi foto naponska elektrana čime će se zračnoj luci Zadar, omogućiti da do 2024. postane prva energetski neovisna zračna luka u Hrvatskoj.

11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Hrvatska je u 2021., zahvaljujući boljim rezultatima pojedinih kategorija, napredovala na 19. mjesto Indeksa gospodarske i društvene digitalizacije (DESI). Nastavljena je provedba mjera digitalizacije javne uprave, potpore modernizaciji digitalne infrastrukture i poboljšanja digitalnih javnih usluga za građane i poduzeća. Međutim, za uklanjanje postojećih nedostataka potrebni su kontinuiran rad i integrirani pristup provedbi javnih politika sa svrhom integracije naprednih tehnologija u javni i privatni sektor. U 2021. donesen je Nacionalni plan razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. i pokrenuta izrada više akata strateškog planiranja iz različitih upravnih područja, kojima će se oblikovati okvir za integriranu provedbu javnih politika sa svrhom osiguranja potpore digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva.

Usvojen je NPOO u kojem se iznosi ambiciozan plan djelovanja s reformama i ulaganjima povezanim sa svim dimenzijama indeksa gospodarske i društvene digitalizacije. Samo u okviru provedbe NPOO-a, za potrebe digitalne tranzicije predviđena su ulaganja ukupne vrijednosti veće od 9,7 milijardi kuna. Ulaganja su strukturirana oko pet prioriteta: gospodarstvo, javna uprava, pravosuđe i država, obrazovanje, znanost i istraživanje, tržište rada i socijalna sigurnost te zdravstvo. Ostala ulaganja u digitalizaciju planiraju se u području turizma, poljoprivrede, pametnog rada, državnih usluga i javne infrastrukture, a razrađuju se i planovi za dodjelu bespovratnih potpora i vaučera za digitalizaciju.

11.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	47,60 (20. mjesto u EU-u) (2020.)	Dostići prosjek EU-a	46,0 (19. mjesto u EU-u) (2021.)

11.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike	Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine	90 milijuna kuna
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	Nacionalni plan razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine	799 milijuna kuna

Akti strateškog planiranja u izradi ¹⁵	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva	Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2030.
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine
Ministarstvo znanosti i obrazovanja/ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	Strategija pametne specijalizacije do 2029. godine
Ministarstvo pravosuđa i uprave	Nacionalni plan za razvoj pravosudnog sustava za razdoblje 2022.-2027.
	Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2027. godine
	Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine

11.3. Doprinostvarenju prioritetnih područja javnih politika

11.3.1. Digitalna tranzicija gospodarstva

U kategoriji integracije digitalne tehnologije Hrvatska je na 13. mjestu među državama članicama EU-a. Među hrvatskim malim i srednjim poduzećima njih 62% ima barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta, što je neznatno iznad prosjeka EU-a od 60%. Kad je riječ o primjeni IKT-a u svrhu okolišne održivosti, 75% hrvatskih poduzeća bilježi srednji/visok intenzitet zelenih mjera primjenom IKT-a, što je znatno više od prosjeka EU-a (66%). Hrvatska poduzeća iskorištavaju mogućnosti koje pružaju digitalne tehnologije. Aktivno sudjeluju u internetskom trgovanju, pri čemu 30% malih i srednjih poduzeća prodaje na internetu, a 10% prodaje u druge države članice EU-a. Napredne tehnologije sve su popularnije među hrvatskim poduzećima, njih 29% primjenjuje rješenja u oblaku, a 21% rabi rješenja koja se temelje na umjetnoj inteligenciji. Svako peto poduzeće (22%) aktivno se koristi društvenim mrežama, a svako četvrto (26%) elektronički dijeli informacije. Vrlo je dobro prihvaćena primjena e-računa. Broj poduzeća koja ih upotrebljavaju rekordno je porastao, s 12% u 2018. na 43% u 2021. godini. Povećava se i korištenje velikih podataka, koje je doseglo prosjek EU-a od 14% poduzeća. Radi daljnjeg poticanja digitalne transformacije hrvatskog gospodarstva, važno je pomoći malim i srednjim poduzećima da povećaju korištenje naprednih tehnologija, pri čemu je potrebno obratiti posebnu pozornost na ekosustave start-up poduzeća, na poduzeća u

¹⁵ Tablica sadrži akte strateškog planiranja koji su bili u fazi izrade 31. prosinca 2021.

regijama u nepovoljnom položaju te na poduzetnice u digitalnom području. Za to će biti potreban koordiniran i sveobuhvatan pristup u okviru kojeg se kombiniraju poticaji i ulaganja u podršku za digitalnu transformaciju gospodarstva promicanjem cjeloživotnog učenja za razvoj digitalnih i poduzetničkih vještina i omogućavanjem pristupa najnovijim znanjima i resursima za testiranje naprednih tehnologija i eksperimentiranje s njima. U 2021. pokrenuta je izrada Strategija pametne specijalizacije do 2029. godine kojom će se, poduprijeti repositioniranje hrvatskih poduzeća u globalnim lancima vrijednosti i omogućiti pristup izvorima financiranja iz fondova EU-a.

11.3.2. Digitalizacija javne uprave i pravosuđa

Kad je riječ o digitalnim javnim uslugama, Hrvatska je na 24. mjestu među zemljama EU-a. Internetska interakcija između tijela javne vlasti i građana je ispod prosjeka, jer usluge e-uprave koristi 52% internetskih korisnika, a prosjek EU-a je 64%. Na pokazatelju količine podataka koji su unaprijed popunjeni u internetskim obrascima javnih usluga Hrvatska je ispod prosjeka EU-a (ima rezultat 43, a prosjek EU-a je 63). Hrvatska je ispod prosjeka EU-a i prema dostupnosti digitalnih internetskih usluga, bez obzira na to je li riječ o uslugama za građane (60%, a prosjek EU-a je 75) ili za poduzeća (73 u usporedbi s prosjekom EU-a od 84). S druge strane, kad je riječ o otvorenim podacima, Hrvatska ima dobre rezultate. Hrvatska napreduje s platformom START, koja građanima omogućuje pokretanje poslovanja na daljinu i bez posrednika jednim elektroničkim postupkom na jednoj digitalnoj lokaciji.

U 2021. pripremljeni su Nacionalni plan za razvoj pravosudnog sustava i Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje do 2027., koji za cilj imaju unaprijediti, optimizirati i digitalizirati procese u pravosuđu i javnoj upravi. Nastavljena je digitalizacija procesa javne uprave i pravosuđa, a proveden je značajan broj mjera usmjerenih na procese digitalne transformacije javne uprave, života građana, poslovnih subjekata i društva u cjelini. Javne e-usluge se kontinuirano unaprjeđuju, a uz to se radi na povezivanju postupaka koje provode različita državna i javna tijela u jednu uslugu u sklopu životnih situacija. Uspostavom „državnog oblaka“, postiže se sposobnost da različiti javni sustavi djeluju jedinstveno što istodobno doprinosi interoperabilnosti prekograničnih usluga u Europskoj uniji i unaprjeđuje jedinstveno digitalno tržište, koje omogućuje slobodno kretanje roba, usluga, osoba i kapitala.

U 2021. redizajniran je i upotrebi na mobilnim uređajima prilagođen sustav e-Građani. Redizajnirani sustav e-Građani s novim jedinstvenim sučeljem kojem se može pristupiti s mrežne stranice <https://gov.hr> postaje centralno mjesto u državi na kojem građani mogu dobiti sve relevantne informacije koje se tiču korištenja digitalnih javnih usluga, na kojem mogu pristupiti javnim digitalnim uslugama u državi te vidjeti sve obavijesti koje im država šalje. Tijekom 2021., u sustav e-Građani spojeno je novih 13 e-usluga, a na portalu je 31. prosinca 2021. bilo dostupno ukupno 100 e-usluga koje je koristilo više od 1,57 milijuna građana, čiji se broj u protekloj godini povećao za gotovo 25%.

Uporaba alata za vođenje predmeta i elektroničku komunikaciju u sudovima te između sudova i drugih sudionika postupaka postupno se povećava, a razvoj sustava e-Spis u velikoj je mjeri reformirao poslovne procese u sudovima, te će se i dalje nadograđivati. Dostupne e-usluge u okviru sustava e-Spis su tako e-Komunikacija, e-Oglasna ploča sudova, e-Predmet, e-Ovrhe, izdavanje uvjerenja da se ne vodi kazneni postupak, registar nesolventnosti i provjera

vjerodostojnosti elektroničkih sudskih dokumenata, a sustav je povezan i interoperabilan s drugim informacijskim sustavima.

Kako bi se omogućila transgranična elektronička identifikacija prilikom korištenja javnih usluga, Republika Hrvatska se do 31. prosinca 2021. u potpunosti povezala, sukladno eIDAS Uredbi, s Ciprom, Poljskom, Češkom, Litvom, Finskom, Grčkom i Danskom. Isto tako, testno se povezala s Mađarskom, Irskom i Bugarskom. Do danas, u potpunosti se povezala s 22 zemlje, a preostaje još povezivanje s Francuskom, Islandom, Lihtenštajnom i Rumunjskom.

S ciljem daljnje konsolidacije i nadogradnje Državne informacijske infrastrukture i servisa, smanjenja troškova i optimizacije javnih procesa te unaprjeđenja postojećih sustava, nastavljena je nadogradnja platforme Centra dijeljenih usluga, odnosno povezivanje tijela javnog sektora putem središnje osnovice za sigurnu razmjenu podataka, a novim aplikativnim rješenjem (Portal otvorenih podataka data.gov.hr) omogućen je pristup podacima koje objavljuju tijela javne vlasti za ponovno korištenje u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

11.3.3. Razvoj širokopojsnih elektroničkih komunikacijskih mreža

U kategoriji povezivosti Hrvatska je na 20. mjestu. Dobro je pokrivena brzom širokopojsnom mrežom (86% nacionalno i 39% ruralno), ali ukupno korištenje nepokretnog širokopojsnog pristupa neznatno je ispod prosjeka EU-a (iznosilo je 73 % u 2020). Pokrivenost nepokretnim mrežama vrlo velikog kapaciteta (47% nacionalno i 11% ruralno) ispod je prosjeka EU-a (59%), ali kontinuirano raste. Razlog za to dijelom su sve veća pokrivenost svjetlovodom do korisničkog prostora (FTTP), koja je 2020. bila 36% (7% ruralno) i nedavna djelomična nadogradnja kablskih mreža na standard DOCSIS 3.1 (34%). Unatoč dostupnosti vrlo velikih širokopojsnih brzina, korištenje širokopojsnog pristupa s brzinama od najmanje 100 Mbps je nisko (9%), a usluge s brzinama od najmanje 1 Gbps zasad se ne koriste. Kad je riječ o pokretnim mrežama, dobre su strane gotovo potpuna pokrivenost 4G mrežom i korištenje pokretnog širokopojsnog pristupa, koje je na razini EU-a (71%). Iako Hrvatska umjereno napreduje u ostvarenju ciljeva gigabitnog društva, još su potrebna znatna poboljšanja.

U idućim godinama očekuje se široko uvođenje i primjena novih koncepata i aplikacija u gospodarstvu i javnoj upravi, kao što su Industrija 4.0 (digitalizacija proizvodnog procesa), Velika količina podataka (engl. Big Data), umjetna inteligencija, internet stvari (IoT) i pametni gradovi (engl. Smart Cities). Kao posljedica toga, povećat će se količina podataka koja će se prenositi elektroničkim komunikacijskim mrežama. Krug potencijalnih korisnika širokopojsnog pristupa više neće biti ograničen samo na fizičke osobe i osobne korisničke uređaje, nego i na kućanske uređaje, industrijske uređaje i autonomna vozila. Dio navedenih uređaja bit će pokretni te će njihove zahtjeve za poveziivošću u potpunosti moći ispuniti napredne bežične mreže.

U 2021. donesen je Nacionalni plan razvoja širokopojsnog pristupa, čija će provedba do 2027. omogućiti dostupnost širokopojsnom pristupu s brzinama većim od 100 Mbit/s svim kućanstvima, gospodarskim subjektima i javnim korisnicima na području Hrvatske i ukloniti digitalni jaz u dostupnosti širokopojsnog pristupa između urbanih i ruralnih područja te razvijenih i manje razvijenih dijelova Republike Hrvatske. Jednolika dostupnost širokopojsnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s u cijeloj Hrvatskoj povećat će primjenu IKT-a u gospodarstvu te će omogućiti punu digitalizaciju sustava javne uprave.

Zahvaljujući tome Hrvatska će ostvarivati brži gospodarski rast i smanjiti zaostajanje u razvijenosti u odnosu na napredne države EU-a.

Također, u okviru NPOO-a predviđena je provedba mjera kojima je svrha unaprjeđenje povezivosti kao osnove digitalne tranzicije društva i gospodarstva. Mjerama i ulaganjima ukupne vrijednosti od gotovo 1 milijardu kuna, želi se ostvariti povezivost mrežama vrlo velikog kapaciteta za 100.000 hrvatskih kućanstava (700.000 stanovnika) i dostupnost usluga s brzinama od najmanje 1 Gbit za sve glavne socioekonomske pokretače kao što su škole, sveučilišta, istraživački centri, prometna čvorišta, bolnice, tijela državne uprave.

Oko 55% kućanstava obuhvaćenih tim mjerama nalazi se u ruralnim područjima, 26% u prigradskim područjima, a samo 19% u urbanim područjima. Ulaganja će se provoditi u 20 jedinica lokalne uprave kako bi se, u prvom redu, prevladao problem povezivosti za rad na daljinu i učenje na daljinu, posebice u ruralnim područjima i među ranjivim skupinama kao što su učenici iz obitelji u nepovoljnom položaju ili oni s invaliditetom.

Također, očekuje se da će Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa, koji sufinancira EU, omogućiti da do kraja 2023. svjetlovodnom mrežom bude pokriveno 240.000 kućanstava. Očekuje se i da će se javnim financiranjem nadopuniti privatna ulaganja kako bi se još 210.000 kućanstava i poduzeća pokrilo svjetlovodnom mrežom.

11.3.4. Razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta

U kategoriji ljudskog kapitala DESI indeksa, Hrvatska je na 16. mjestu među 27 država članica. U Hrvatskoj samo 53% osoba u dobi od 16 do 74 godine ima barem osnovne digitalne vještine. Međutim, u dobnoj skupini od 16 do 24 godine razina digitalnih vještina (osnovna i viša od osnovne) najveća je u Europi. Uz to, u kategoriji digitalnih vještina na razini višoj od osnovne Hrvatska je iznad prosjeka EU-a (35% u odnosu na prosjek EU-a od 31%). Kad je riječ o osnovnim softverskim vještinama, Hrvatska ima samo 2 postotna boda manje (56%) od prosjeka EU-a (58%). Udio stručnjaka za IKT u ukupnoj radnoj snazi u Hrvatskoj manji je od prosjeka EU-a (3,7%, prosjek EU-a je 4,3%), a postotak stručnjakinja za IKT neznatno je ispod prosjeka EU-a. S druge strane, hrvatska poduzeća ulažu u osposobljavanje u području IKT-a za zaposlenike, pri čemu je 23% poduzeća nudilo specijalizirano osposobljavanje u području IKT-a. Unatoč povećanju broja stručnjaka za IKT, 68% poduzeća koja zapošljavaju ili traže stručnjake za IKT i dalje navode da teško dolaze do odgovarajućih kandidata na tržištu rada što može izravno ograničiti sposobnost poduzeća za inovacije i uvođenje novih digitalnih usluga i proizvoda. Nedostatak radne snage prevladat će se daljnjim ulaganjima u povećanje broja stručnjaka s digitalnim vještinama, prekvalifikaciju i usavršavanje radnika i zaposlenika te promicanjem karijera u području IKT-a. U 2021., za provedbu prioritetnog područja utrošeno je više od 313 milijuna kuna iz europskih izvora financiranja.

U 2021. donesen je Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje do 2027., čija će provedba unaprijediti mjere aktivne politike zapošljavanja kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na buduća kretanja na tržištu rada, pojavu novih oblika zapošljavanja i rada te osigurala kompetencije radne snage u sektorima koji su ključni za zelenu i digitalnu tranziciju. Tijekom 2021. u okviru NPOO-a, predviđena je mjera uspostave i provedbe sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba. Predviđen je razvoj informatičke aplikacije za dodjelu vaučera zaposlenim i nezaposlenim osobama te izrada pravilnika o

kriterijima za odabir kompetencija potrebnih za rad, za odabir pružatelja usluga i za dodjelu vaučera polaznicima formalnog ili neformalnog obrazovanja odraslih. Planiran je početak primjene sustava vaučera od 1. travnja 2022. godine. Predviđeno je da se mjerom do lipnja 2026. ukupno obuhvati 30.000 korisnika, od čega 30% u području usavršavanja za digitalne vještine.

Nastavlja se s podizanjem digitalnih kompetencija svih dionika te se novim kurikulumima ostvaruje veća fleksibilnost i autonomija škola u uključivanju potreba lokalnog tržišta rada u školski kurikulum. U području razvoja digitalnih kompetencija, nastavljen je projekt „e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola (II. faza)”, koji doprinosi razvoju digitalnih kompetencija učitelja i nastavnika te posljedično njihovih učenika koji se pripremaju za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama ili za ulazak na tržište rada. Nadalje, u školama je uvedena međupredmetna tema Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj što doprinosi razvoju digitalnih kompetencija učenika, kao i nastavni predmet Informatike, dok se u strukovnim programima razvija poduzetničko digitalno poslovanje te se prate trendovi na tržištu rada prilikom kreiranja novih strukovnih programa odnosno razvoju kurikuluma. U 2021. započela je izrada Nacionalnog plana razvoja sustava i obrazovanja za razdoblje do 2027. godine, čijom se provedbom planira unaprijediti primjena digitalnih tehnologija u obrazovnom sustavu što će u konačnici doprinijeti boljoj zapošljivosti buduće radne snage i konkurentnosti Hrvatske.

12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

Zbog načina prikupljanja i obrade podataka o BDP-u na razini županija trenutno su dostupni podaci za 2018. tako da nije moguće iskazati pomak u učinku u ovom trenutku za razdoblje provedbe NRS-a 2030. Gledajući trend divergencije u odnosu razvoja najrazvijenije i najnerazvijenije županije (Grad Zagreb, Virovitičko-podravska županija) u razdoblju 2016.-2018.¹⁶ jasno se ukazuje potreba daljnjeg ulaganja u ravnomjerni regionalni razvoj. Želeći adresirati navedeni problem poduzimaju se ulaganja s ciljem smanjenja regionalnih razlika i povećanja ekonomske aktivnosti u slabije razvijenim dijelovima Hrvatske.

Kroz Program za sufinanciranja provedbe EU projekta na regionalnoj i lokalnoj razini, koji ima za cilj povećati financijske kapacitete jedinica lokalne i regionalne samouprave za provedbu EU projekata, do sada je provedeno šest javnih poziva za dodjelu sredstava. Na temelju zadnjeg, 6. javnog poziva tijekom 2021. sklopljeno je sveukupno 614 ugovora u vrijednosti većoj od milijardu kuna.

12.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Razlika u regionalnom BDP-u po stanovniku*	3,10 (2017.)	2,5	2,90 (2020.)

* Pokazatelj se odnosi na omjer BDP-a po stanovniku najrazvijenije županije (Grad Zagreb) u odnosu na najmanje razvijenu županiju (Virovitičko-podravska županija)

12.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Važeći akti strateškog planiranja		
Nositelj provedbe	Akt strateškog planiranja	Indikativna sredstva za provedbu strateškog cilja
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje 2021.-2027.	7,9 milijardi kuna

12.3. Doprinos ostvarenju prioritetnog područja javnih politika

12.3.1. Razvoj potpomognutih i brdsko planinskih područja

Trajno se provode programi kojima se potiče održivi razvoj lokalne zajednice ulaganjem u infrastrukturne projekte koje je lokalna zajednica prepoznala kao potrebu i razvojni prioritet, prvenstveno se to odnosi na projekte iz područja društvene, javne, komunalne, socijalne i gospodarske infrastrukture.

¹⁶ Izvješće HGK o razvojnim raznolikostima županija 2021./2022. (<https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2021-f-web61e92db81b50d.pdf>)

Ulaganja u potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima koja će pridonijeti njihovom ukupnom razvoju u skladu s njihovim posebnostima i načelima održivog razvoja, usmjerena su na stvaranje preduvjeta za razvoj gospodarstva, demografsku revitalizaciju i poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Tijekom 2021. u okviru provedbe Programa održivog razvoja lokalne zajednice i Program podrške brdsko-planinskim područjima i Programa za poboljšanja infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina provedena su 494 projekta, čija ukupna vrijednost premašuje 140 milijuna kuna.

U svrhu ravnomyernog regionalnog razvoja svih područja Hrvatske, tijekom 2021. pripremljen je i Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja za razdoblje 2022.-2025. te Program razvoja brdsko-planinskih područja za razdoblje 2022.-2025. Za provedbu navedenih programa planirano je 1,9 milijardi kuna.

12.3.2. Razvoj pametnih i održivih otoka

Pružna se trajna potpora stvaranju povoljnih uvjeta za održiv otočni gospodarski i društveni razvoj, otvaranjem prilika i mogućnosti za jačanje gospodarstva, povećanjem kvalitete života na otocima kroz financijsku podršku te poticanjem razvoja i održivim korištenjem otočnih specifičnosti.

S ciljem poticanja proizvodnje i plasmana te promocije izvornih i inovativnih otočnih proizvoda, u 2021. pravo korištenja oznake Hrvatski otočni proizvod (HOP) dobio je 21 otočni proizvođač za 78 proizvoda.

U okviru provedbe Programa razvoja otoka, sklopljeno je 55 ugovora ukupne vrijednosti 17,52 milijuna kuna, čijom operacionalizacijom će se doprinijeti lokalnoj zajednici na otocima kroz realizaciju prioritarnih malih kapitalnih infrastrukturnih projekata koji se odnose na izgradnju, rekonstrukciju, obnovu i adaptaciju komunalne, društvene, javne, poduzetničke ili turističke infrastrukture, na području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

Sufinancirani su troškovi prijevoza vode brodom vodonoscem i autocisternom za 28 otoka, na kojima otočna naselja ili dijelovi naselja nisu priključena na sustav javne vodoopskrbe.

U prosincu 2021. objavljen je Javni poziv za dodjelu potpora male vrijednosti gospodarstvenicima koji djelatnost obavljaju na otocima, na koji se prijavilo više od 500 gospodarskih subjekata, a potpore u ukupnoj vrijednosti od 8 milijuna kuna će se, po obradi zaprimljenih zahtjeva, dodijeliti u 2022. godini.

U 2021. uspostavljen je i jedinstveni javno dostupni Registar otoka u kojem je evidentirano svih 1.244 otoka, otočića i hridi koji čine sastavni dio teritorija Hrvatske. Cilj uspostave Registra otoka je podatkovno i kartografski evidentirati svih 78 otoka, 524 otočića i 642 hridi koji su sastavni dio teritorija Hrvatske i stvoriti baze podataka za područje otoka koje će služiti kao podloge za izradu analitičkih izvješća neophodnih za daljnja usmjerenja i učinkovitu provedbu politike razvoja otoka.

U 2021. pripremljen je i Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje od 2021.-2027. (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan), sadržava posebne ciljeve u 17 otočnih programskih područja od posebne važnosti za održivi razvoj otoka u okviru kojih će se provoditi mjere, s posebnim naglaskom na uvažavanje odrednica Pametnog otoka. Uz Nacionalni plan izrađen je i Akcijski plan 2021.-2023. za provedbu Nacionalnog plana, kao provedbeni akt s jasno definiranim institucionalnim nadležnostima za provedbu sektorskih tema od važnosti za održivi razvoj otoka, čime je stvorena podloga za sustavan pristup ulaganjima na području otoka u srednjoročnoj perspektivi iz svih izvora financiranja, između ostalog i kroz korištenje bespovratnih sredstava EU. Za provedbu Nacionalnog plana planirano je ulaganje u iznosu od 1,3 milijarde kuna.

U svrhu pripreme za korištenje sredstava EU u financijskoj perspektivi 2021.-2027. kao jedan od operativnih programa izrađuje se Integrirani teritorijalni program. Jedan dio Integriranog teritorijalnog programa se odnosi isključivo na hrvatske otoke te su predviđena bespovratna sredstva u iznosu od 1,14 milijarde kuna za financiranje ciljanih intervencija na otocima u područjima zaštite okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama, jačanja poduzetništva, unaprjeđenja socijalne infrastrukture, valorizacije kulturne baštine te poticanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Integrirani teritorijalni program za razdoblje 2021.-2027. bit će usvojen u 2022., a prvi sklopljeni ugovori za otočne projekte se očekuju u 2023. godini.

13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Cilj je politike regionalnoga razvoja pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju, u skladu s načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala. S obzirom da se podjela Hrvatske na dvije NUTS 2 statističke regije, izvršena 2012., tijekom primjene pokazala neadekvatnom za vođenje regionalne politike, Vlada je početkom 2019. inicirala postupak izmjene podjele Hrvatske na četiri NUTS 2 regije.

U 2021. usvojena je nova Nacionalna klasifikacija statističkih regija, u skladu s kojom je Hrvatska podijeljena na četiri NUTS2 regije: Panonsku Hrvatsku, Sjevernu Hrvatsku, Jadransku Hrvatsku i Grad Zagreb. Nova NUTS 2 podjela omogućit će najveći mogući stupanj povoljnosti u pogledu pravila dodjele regionalnih potpora, bolje uvjete za korištenje sredstava Kohezijske politike za veće područje Hrvatske te formiranje homogenijih regija u pogledu stupnja razvijenosti i drugih važnih obilježja.

13.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja uspješnosti

Pokazatelj uspješnosti	Početa vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost
Regionalni indeks konkurentnosti (EU)	32 (2019.)	38	nisu dostupni noviji podatci

13.2. Podaci o aktima strateškog planiranja kojima se izravno podupire provedba strateškog cilja

Akt strateškog planiranja u izradi ¹⁷	
Nositelj izrade	Akt strateškog planiranja
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja/ Ministarstvo znanosti i obrazovanja	Strategija pametne specijalizacije do 2029. godine

13.3. Doprinos ostvarenju prioritetnih područja javnih politika

13.3.1. Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti

S ciljem jačanja atraktivnosti i pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti, započelo se s aktivnostima na procesu industrijske tranzicije NUTS 2 regija, u koji su uključene Panonska Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Sjeverna Hrvatska. Kako bi se osigurala učinkovita provedba procesa industrijske tranzicije, uz potporu Međunarodne banke za obnovu i razvoj, izrađeni su i u studenome 2021. doneseni, planovi za industrijsku tranziciju Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske. Planovi za industrijsku tranziciju se temelje na identifikaciji

¹⁷ Tablica sadrži akt strateškog planiranja koji je bio u fazi izrade 31. prosinca 2021.

konkurentskih prednosti hrvatskih regija i korištenju dostupnih razvojnih resursa i potencijala te pametnoj specijalizaciji regionalnog gospodarstva u nišama više dodane vrijednosti. Planovima za industrijsku tranziciju potaknut će se strukturne promjene regionalnog gospodarstva, vidljive u obliku modernizacije, diverzifikacije, tranzicije i uvođenja radikalnih promjena kod dionika uključenih u regionalne lance vrijednosti. Za provedbu planova za industrijsku tranziciju je u okviru novog Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027. (ITP) predviđena alokacija od ukupno 536 milijuna eura.

Provedbenim okvirom planova za industrijsku tranziciju, za sve tri regije je predviđena provedba ciljanih javnih poziva za poslovni sektor koji će dionike podržati u jačanju konkurentnosti i tranziciji prema tržišnim nišama više dodane vrijednosti u okviru regionalnih lanaca vrijednosti. Horizontalnim transformacijskim projektom uspostaviti će se i ojačati regionalni ekosustavi i inovacijski sustavi za „start-up“ tvrtke i MSP-ove na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima te omogućiti podrška teritorijalnom brendiranju i internacionalizaciji regionalnog gospodarstva, uz poticanje rasta i razvoja MSP-ova u tržišnim nišama više dodane vrijednosti, u okviru regionalnih lanaca vrijednosti. Ciljani pozivi bit će usmjereni na podršku strateškim partnerstvima za inovacije, inovacijskim klasterima, razvoju pametnih vještina te rasti i razvoju inovativnih start-up tvrtki i MSP-ova kroz unaprjeđenje regionalne infrastrukture te digitalnu i zelenu tranziciju.

13.3.2. Razvoj pametnih i održivih gradova

Za razvoj pametnih i održivih gradova s naglaskom na boljem upravljanju, čistom okolišu i prometu, visokotehnološkom gospodarstvu te kvaliteti življenja, provode se mjere održivog urbanog razvoja u 8 velikih gradova (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Slavonski Brod, Pula i Karlovac). Mjere se provode korištenjem mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU mehanizam), a usmjerene su na razvoj poduzetništva, unaprjeđenje kulturne baštine u svrhu razvoja turizma, revitalizaciju zapuštenih brownfield područja, poboljšanje usluga javnog prijevoza, obnovu sustava toplinarstva, borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama. Tijekom izvještajnog razdoblja u okviru Operativnog programa Konkurentnost i Kohezija 2014.-2020. sklopljena su 42 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ukupne vrijednost preko 687 milijuna kuna, od čega je isplaćeno više od 300 milijuna kuna. U okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., tijekom izvještajnog razdoblja je sklopljeno 89 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ukupne vrijednosti 164.636.887,45 kuna, a isplaćeno je ukupno 38.145.083,04 kuna.

U skladu s nacrtom višegodišnjeg financijskog okvira EU za financijsko razdoblje 2021.-2027. predviđeno je širenje provedbe mjera za održivi urbani razvoj (ITU mehanizma) na ukupno 22 grada (Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb). U skladu s planom, donesene su „Smjernice za uspostavu urbanih područja i izradu strategije razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027.“, temeljem kojih su uspostavljena 22 urbana područja te je započeta izrada Strategija razvoja urbanih područja kojima će pojedina urbana područja definirati svoje prioritete ulaganja.

Napredak u provedbi horizontalnih prioriteta Nacionalne razvojne strategije

Hrvatska je prema svom ustavnom određenju socijalna država u kojoj su slobode čovjeka i univerzalne vrijednosti u središtu zaštite ljudskih prava. U Hrvatskoj svatko ima prava i slobode neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.

Kao i u drugim europskim državama u Hrvatskoj se jamče i osiguravaju ravnopravnost, slobode i prava čovjeka. U tom smislu, provedba svih javnih politika i akata strateškog planiranja usmjerena je i na uspostavljanje ravnopravnosti i promicanja jednakih mogućnosti. Stoga je i u 2021. nastavljen rad na provedbi javnih politika usmjerenih na unaprjeđenje cjelokupnog sustava zaštite i promicanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina u Hrvatskoj.

Tako je u 2021., u svrhu provedbe akata strateškog planiranja iz nadležnosti Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina osiguravanjem financijskih sredstava za provedbu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, iz državnog proračuna izdvojeno 162 milijuna kuna. U svrhu postizanja više razine društvene uključenosti i socijalne solidarnosti, kvalitete života i vladavine prava, u 2021. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina pripremio je Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine. Također, donesen je Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. s pripadajućim Akcijskim planom za 2021. i 2022. godinu. Nacionalnim planom za uključivanje Roma koji je cijelosti je usklađen s Prijedlogom Preporuka Vijeća EU o jednakosti, uključivanju i sudjelovanju Roma do 2030., Vlada nastavlja provedbu javnih politika s ciljem poboljšanja položaja i uključivanja Roma u hrvatsko društvo.

U 2021., Ured za ravnopravnost spolova pokrenuo je izradu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2022. do 2027., kojim će se nastaviti oblikovanje javnih politika usmjerenih na stvaranje uvjeta za ravnopravnije društvo putem uspostave jednakih mogućnosti za sve građane i građanke. Nacionalni plan će sadržavati posebne ciljeve čija će provedba doprinijeti uklanjanju postojeće nejednakosti između žena i muškaraca i integraciji politike ravnopravnosti spolova tijekom provedbe javnih politika, programa i projektnih aktivnosti. U provedbu Nacionalnog plana bit će uključeno 15 tijela državne uprave.

Situacija uzrokovana pandemijom COVID-19 te potresi koji su pogodili područja Grada Zagreba, Sisačko-moslavačke županije i Zagrebačke županije utjecali su i na rad organizacija civilnoga društva, koje su se dodatno angažirale u pomaganju lokalnom stanovništvu, a neke od njih su također pretrpjele značajnu štetu te je njihov rad otežan ili onemogućen. Iz tog razloga je Ured za udruge, u 2021., u okviru javnog poziva objavljenog 2020. „Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice“, s ciljem osiguranja razvoja civilnoga društva u Hrvatskoj koji osigurava ujednačen regionalni društveno-ekonomski rast i demokratski razvoj Hrvatske, ugovorio projekte ukupne vrijednosti 120 milijuna kuna. Tijekom 2021. potpisana su 93 ugovora ukupne vrijednosti 42.267.122,04 kuna a ugovaranje će se nastaviti i u 2022. godini. Provedba projekata omogućit će jačanje lokalnih zajednica u svim područjima Hrvatske te osnažiti organizacije civilnoga društva za usluge utemeljene na potrebama zajednice i stvaranje inovativnih rješenja za oporavak društva za vrijeme i nakon pandemije COVID-19, kao i za druge potencijalne krize ovakvoga profila.

Predstavnici Savjeta za razvoj civilnog društva, sudjelovali su u oblikovanju institucionalnog okvira za korištenje EU fondova za razdoblje 2021.-2027. te izradi strateškog okvira za razvoj civilnog društva. Imajući u vidu da je jedan od prioriteta politike na području javne uprave i otvorenost prema savjetovanju i sudjelovanju građana i organizacija civilnoga društva u oblikovanju i provedbi javnih politika, u studenome 2021. izrađena je Procjena potreba organizacija civilnoga društva za jačanje kapaciteta u okviru EU fondova za razdoblje 2021.-2027. Navedene aktivnosti pridonijet će jačanju institucionalnog okvira za podršku razvoju civilnoga društva, poticanju volonterstva i unaprjeđenju međusektorske suradnje tijekom oblikovanja i provedbe javnih politika za stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva u Hrvatskoj.

S ciljem osiguranja kontinuiteta razvoja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva, u 2021. pokrenuta je izrada Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva za razdoblje od 2021. do 2027. Nacionalni plan obuhvatit će područja normativnog, financijskog i institucionalnog okruženja za razvoj civilnoga društva te potpore djelovanju organizacija civilnoga društva kao važnih čimbenika društveno-ekonomskog razvoja Hrvatske, ali i oblikovanja i provedbe politika EU i međunarodnih politika.

Izbjeglički valovi, posljedice krize izazvane pandemijom COVID-19, razorni potresi koji su pogodili Grad Zagreb, Zagrebačku, Sisačko-moslavačku, Karlovačku i Krapinsko-zagorsku županiju, pred hrvatsko društvo postavljaju dodatne izazove u zaštiti najranjivijih društvenih skupina i poštivanju ljudskih prava. Stoga je u prosincu 2021. osnovan Savjet za ljudska prava, međuresorno savjetodavno tijelo sačinjeno od predstavnika tijela državne uprave te predstavnika udruga i drugih organizacija civilnoga društva koje su posvećene razvoju i promicanju ljudskih prava u Hrvatskoj. Osnivanje Savjeta za ljudska prava važan je doprinos nastojanjima da se što učinkovitije odgovori na nove izazove u području ljudskih prava, kako na nacionalnoj tako i na globalnoj razini.

Zaključak o ostvarenom napretku u prvoj godini provedbe Nacionalne razvojne strategije

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 123/17) (u daljnjem tekstu: Zakon) ostvarenje razvojnih smjerova i strateških ciljeva NRS-a 2030 izravno podupiru ciljevi definirani dugoročnim aktima (sektorskim i višesektorskim strategijama), srednjoročnim aktima (nacionalnim planovima i planovima razvoja jedinica lokalne i regionalne samouprave) te aktima strateškog planiranja povezanim s korištenjem fondova Europske unije. Stoga, iznimno, Izvješće o prvoj godini provedbe NRS-a 2030 sadrži i podatke o aktima strateškog planiranja kojima će se osigurati koherentnost ciljeva te omogućiti učinkovito usmjeravanje investicija i dostupnost izvora financiranja za provedbu javnih politika u Hrvatskoj.

U 2021., iznimni su naponi usmjereni na izradu akata kojima se izravno podupire provedba NRS-a 2030. Tijekom 2021. doneseno je ukupno 19, a izrađivano 36 dugoročnih i srednjoročnih akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja koji će izravno poduprijeti provedbu razvojnih politika i postizanje strateških ciljeva NRS-a 2030. Svi akti provode se i izrađuju u skladu s načelima točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti na kojima se temelji sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

U 2021. Hrvatska je izradila i NPOO koji u cijelosti podupire provedbu NRS-a 2030. Nakon ishoda pozitivnih ocjena Europske komisije i Vijeća, u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost za razdoblje 2021.–2026., potpisan je Sporazum o bespovratnom financiranju ukupne vrijednosti 47,5 milijarde kuna. Kako bi se ublažile ekonomske i društvene posljedice pandemije, ulaganja će biti usmjerena na ubrzanje gospodarskog oporavka, digitalnu i zelenu transformaciju te veću otpornost hrvatskog društva i gospodarstva na buduće krize.

U 2021. izrađeni su, i Europskoj komisiji dostavljeni, prvi Nacrti prijedloga Programa Konkurentnost i kohezija 2021.-2027. i Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027., kao i Sporazum o partnerstvu. Nacrti programskih dokumenata rezultat su rada radnih skupina osnovanih za potrebe izrade programskih dokumenata u financijskom razdoblju Europske unije od 2021.-2027., a izrađeni su u skladu s razvojnim potrebama, strateškim ciljevima i prioritetima javnih politika utvrđenih NRS-om 2030 te načelima partnerstva širokih skupina dionika.

U skladu s odredbama Zakona, napredak provedbe dugoročnih akata strateškog planiranja prati se odabranim pokazateljima učinka, mjerljivim podacima koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenih strateških ciljeva. Pokazateljima učinka prati se dugoročna promjena stanja određenog upravnog područja, društvene skupine ili okoline i najvažnija su vrsta podataka za praćenje dugoročne uspješnosti i posljedica provedbe javnih politika. Potrebno je imati na umu da postizanje željenih učinaka zahtijeva dulje vremensko razdoblje te da namjerno ili nenamjerno izazvana promjena može biti pozitivna i negativna, jer na krajnji cilj utječe veliki broj čimbenika.

Za potrebe pripreme Izvješća, koordinatori za strateško planiranje 24 tijela državne uprave i Ureda Vlade Republike Hrvatske, u skladu s nadležnostima za provedbu, prikupljali su i provjeravali podatke o ostvarenim vrijednostima za ukupno 26 pokazatelja kojima se prati

uspješnost provedbe 13 strateških ciljeva NRS-a 2030. Zaključno s 1. kolovozom 2022., podatci o ostvarenim vrijednostima za 2021. bili su dostupni za 13 pokazatelja. Za 8 pokazatelja uspješnosti posljednje dostupne vrijednosti se odnose na podatke iz 2020., kojima je moguće pratiti napredak uspješnosti u odnosu na početne vrijednosti utvrđene NRS-om 2030. Uslijed kašnjenja u prikupljanju i obradi podataka uzrokovanih pandemijom COVID-19, za 5 pokazatelja uspješnosti nisu bili dostupni noviji podatci o ostvarenim vrijednostima, u odnosu na početne vrijednosti pokazatelja utvrđene NRS-om 2030. Kako nedostupnost ili kašnjenje u obradi podataka ne bi otežalo praćenje i upravljanje provedbom NRS-om 2030, ovo Izvješće, uz opise napretka u provedbi strateških ciljeva, sažeto je opisalo i napredak u provedbi pripadajućih prioritetnih područja javnih politika s većom granulacijom podataka.

U vrijeme pisanja ovoga zaključka, krajem kolovoza 2022., ishodi pandemije COVID-19 i rata u Ukrajini i dalje su vrlo neizvjesni, a klimatske promjene globalno narušavaju stabilnost dobavnih lanaca, opskrbe hranom, sirovinom i energentima. Trenutno nije moguće sa sigurnošću procijeniti utjecaj postojećih kriza na provedbu pojedinih strateških ciljeva NRS-a 2030, jer se određeni podaci još prikupljaju na međunarodnoj razini. Međutim, s obzirom na dostupne podatke o ostvarenim vrijednostima pokazatelja učinka, podatke o provedbi prioritetnih područja javnih politika te podatke o aktima strateškog planiranja, može se zaključiti da je u 2021. ostvaren pozitivan pomak u ostvarenju svih strateških ciljeva te značajan napredak u osiguravanju mehanizama i izvora financiranja za održivu provedbu NRS-a 2030.

Hrvatska je u proteklom razdoblju dokazala da može postići makroekonomsku i financijsku stabilnost, a pristup europskim fondovima, uključujući Mehanizmu za oporavak i otpornost, uz jasnu perspektivu pridruživanja europodručju i Schengenskom području, u bliskoj budućnosti Hrvatskoj otvaraju nove mogućnosti za ostvarenje željenog napretka tijekom narednog desetljeća. Kroz instrumente razvojne politike na Europskoj razini, Hrvatskoj će sveukupno u idućim godinama biti na raspolaganju najmanje 24,5 milijarde eura europskih sredstava. Riječ je o iznosu koji je jedinstvena prilika za planirana ulaganja u provedbu javnih politika usmjerenih na ostvarenje konkurentne, inovativne i sigurne Hrvatske, zemlje prepoznatljivog identiteta i kulture, očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.

Prilog 1 Zakonodavni okvir Izvješća i primjena načela transparentnosti

Obveza izrade te način podnošenja izvješća o provedbi NRS-a 2030. propisani su odredbama zakonodavnog okvira kojeg čine Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 123/17, 151/22), Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 89/18) i Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 6/19), (u daljnjem tekstu: zakonodavni okvir).

U skladu s odredbama zakonodavnog okvira:

- izvješće o napretku u provedbi NRS-a 2030. , sadrži podatke o provedbi strateških ciljeva i ostvarivanju pokazatelja uspješnosti
- Koordinacijsko tijelo u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem (u daljnjem tekstu: Koordinacijsko tijelo), Izvješće priprema na temelju podataka o provedbi u prethodnoj godini koje mu dostavljaju koordinatori za strateško planiranje tijela državne uprave te prema potrebi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (regionalni i lokalni koordinatori)
- Koordinacijsko tijelo o napretku u provedbi strateških ciljeva i ostvarivanju pokazatelja uspješnosti iz NRS-a 2030. Vladu Republike Hrvatske , izvješćuje jednom godišnje
- Vlada Republike Hrvatske o napretku u provedbi strateških ciljeva i ostvarivanju pokazatelja uspješnosti iz NRS-a 2030. izvješćuje Hrvatski sabor jednom godišnje.

U skladu s načelom transparentnosti sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem, Izvješće se objavljuje na mrežnoj stranici www.hrvatska2030.hr, putem koje Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske osigurava stalnu javnu dostupnost podataka vezanih za provedbu, praćenje i izvješćivanje o Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine.

Prilog 2 Pregled pokazatelja uspješnosti NRS-a 2030.

Pokazatelji uspješnosti NRS-a 2030.		Početna vrijednost (godina)	Ostvarena vrijednost (godina)	Strateški cilj NRS -a 2030.
1.	BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći, u % EU prosjeka	65% (2019.)	70% (2021.) 	
2.	Indeks globalne konkurentnosti (GCI)*	63. mjesto (2019.)	nisu dostupni noviji podatci 	
3.	Europska ljestvica uspjeha u inoviranju	25. mjesto u EU-u (2020.)	21. mjesto u EU-u (2021.) 	
4.	Udio ukupnih izdataka za istraživanje i razvoj (GERD) u BDP-u	0,97% (2018.)	1,25% (2020.) 	
5.	Vrijednost izvoza roba i usluga, u % BDP -a	52,3% (2019.)	52,5% (2021.) 	
6.	PISA - Program međunarodne procjene znanja i vještina učenika	479 bodova (čitalačka pismenost) (2018.)	nisu dostupni noviji podatci 	
7.	Obuhvat djece od 4 godine do početka obveznog obrazovanja	83% (2019.)	83,2% (2020.) 	
8.	Duljina vremena kojeg učenici provode u nastavnom procesu (primarno i sekundarno obrazovanje)	Primarno obrazovanje: 1890 sati Niže sekundarno obrazovanje: 2651 sat (2019.)	Primarno obrazovanje: 1890 sati Niže sekundarno obrazovanje: 2651 sat (2021.) 	
9.	Postotak visokoobrazovanih (dobna skupina 30 -34)	33,1% (2019.)	33,7% (2021.) 	
10.	Stopa sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom obrazovanju (dobna skupina 25 -64)	3,15% (2019.)	5,1% (2021.) 	
11.	Stopa zaposlenosti (dobna skupina 20 -64)	66,70% (2019.)	68,2% (2021.) 	
12.	Udio privremeno zaposlenih u ukupno zaposlenima (ugovori na određeno vrijeme)	18,1% (2019.)	15,5% (2021.) 	
13.	Pokazatelj vremena rješavanja prvostupanjskih parničnih i trgovačkih predmeta	374 dana (2018.)	559 (2021.) 	

	Pozitivan trend vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Negativan trend vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Nepromijenjeno stanje vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Nisu dostupni noviji podatci o ostvarenim vrijednostima pokazatelja

*Zbog pandemije COVID-19, World Economic Forum (WEF) nije izradio godišnje izvješće o globalnoj konkurentnosti „Global Competitiveness Report“ za 2020. i 2021.

Pokazatelji uspješnosti NRS-a 2030.	Početna vrijednost (godina)	Ostvarena vrijednost (godina)		Strateški cilj NRS-a 2030.
14. Indeks globalne konkurentnosti (GCI) - Stup 1. „Institucije” *	77. mjesto (2019.)	nisu dostupni noviji podatci		
15. Očekivani broj godina zdravog života	58,5 godina-žene 56,5 godina-muškarci (2018.)	59,6 godina-žene 57,5 godina-muškarci (2020.)		
16. Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	23,3% (2019.)	20,9% (2021.)		
17. Stopa totalnog fertiliteta	1,47 djece (2018.)	1,48 djece (2020.)		
18. Pojava kriminala, nasilja ili vandalizma po postotku prijava	2,7% (2019.)	2,4% (2020.)		
19. Emisije stakleničkih plinova (bazna godina – 1990.)	75,23% (2018.)	71,8% (2020.)		
20. Stopa recikliranja komunalnog otpada	25,30% (2018.)	31% (2021.)		
21. Udio obnovljivih izvora energije u bruto ukupnoj potrošnji energije	28,02% (2018.)	31,02% (2020.)		
22. Produktivnost rada u poljoprivredi (GJR)**	6.107 €/GJR (2019.)	8.514,71 €/GJR (2021.)		
23. Indeks globalne konkurentnosti (GCI), Stup 2 „Infrastruktura” *	32. mjesto (2019.)	nisu dostupni noviji podatci		
24. DESI indeks gospodarske i društvene digitalizacije	47,60 (20. mjesto u EU-u) (2020.)	46,0 (19. mjesto u EU-u) (2021.)		
25. Razlika u regionalnom BDP-u po stanovniku***	3,10 (2017.)	2,90 (2020.)		
26. Regionalni indeks konkurentnosti (EU)	32 (2019.)	nisu dostupni noviji podatci		

	Pozitivan trend vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Negativan trend vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Nepromijenjeno stanje vrijednosti pokazatelja uspješnosti
	Nisu dostupni noviji podatci o ostvarenim vrijednostima pokazatelja

*Zbog pandemije COVID-19, World Economic Forum (WEF) nije izradio godišnje izvješće o globalnoj konkurentnosti „Global Competitiveness Report“ za 2020. i 2021.
 **GJR-Godišnja jedinica rada (engl. Annual Work Unit -AWU), prema Državnom zavodu za statistiku, referentna jedinica koja izražava opseg rada u godišnjim jedinicama rada (jedna godišnja jedinica rada odgovara jednoj osobi koja radi puno radno vrijeme na gospodarstvu i iznosi 1.800 sati
 ***Vrijednost pokazatelja se odnosi na omjer BDP -a po stanovniku najrazvijenije županije (Grad Zagreb) u odnosu na BDP po stanovniku najmanje razvijene županije (Virovitičko -podravska županija)

Prilog 3 – Popis važećih akata strateškog planiranja koji izravno podupiru provedbu strateškog okvira NRS-a 2030.

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj provedbe
2. Obrazovani i zaposleni ljudi	(1) Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	(2) Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine	Ministarstvo pravosuđa i uprave
	(3) Strategija upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	(4) Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021.-2027.	Ministarstvo zdravstva
	(5) Nacionalni program športa 2019.-2026.	Ministarstvo turizma i sporta
	(6) Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
	(7) Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
	(8) Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine	i Ministarstvo hrvatskih branitelja (sunositelj provedbe)
	(9) Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021.-2027. godine	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
7. Sigurnost za stabilan razvoj	(10) Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske	Ministarstvo obrane/ Ministarstvo unutarnjih poslova
	(11) Nacionalni plan sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2030.	Ministarstvo unutarnjih poslova
	(12) Strategija integriranog upravljanja granicom 2021.-2027.	

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj provedbe
	(13) Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
	(14) Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine	
	(15) Program energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine	
	(16) Program energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje do 2030. godine	
	(17) Program suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje do 2025. godine	
8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	(18) Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
	(19) Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu	
	(20) Strategija energetske razvoja Republike Hrvatske do 2030. godine s pogledom na 2050. godinu	
	(21) Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine	
	(22) Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine	
	(23) Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine	
	(24) Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu	

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj provedbe
10. Održiva mobilnost	(25) Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	(26) Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima	(27) Nacionalni plan razvoja otoka 2021.-2027.	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Prilog 4 – Popis akata strateškog planiranja u izradi, koji izravno podupiru provedbu strateškog okvira NRS-a 2030.

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj izrade akta
1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	(1) Strategija razvoja održivog turizma do 2030.	Ministarstvo turizma i sporta
	(2) Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine	
	(3) Strategija pametne specijalizacije do 2029. godine	Ministarstvo znanosti i obrazovanja/ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
	(4) Nacionalni plan industrijskog razvoja i poduzetništva za razdoblje 2021.-2027.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
	(5) Nacionalni plan razvoja kulture i medija od 2022. do 2027. godine	Ministarstvo kulture i medija
2. Obrazovani i zaposleni ljudi	(6) Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	(7) Nacionalni plan za razvoj pravosudnog sustava za razdoblje 2022.-2027.	Ministarstvo pravosuđa i uprave
	(8) Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje 2022.-2027.	
	(9) Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine	
	(10) Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021.-2027.	Državni zavod za statistiku
	(11) Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2021.-2030.	

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj izrade akta
4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske	(12) Nacionalni program međunarodne razvojne suradnje i humanitarne pomoći inozemstvu za razdoblje 2023.-2026.	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
	(13) Nacionalni plan razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske do 2027. godine	Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	(14) Nacionalna strategija djelovanja na području ovisnosti za razdoblje 2022.-2030.	Ministarstvo zdravstva
	(15) Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027.	Ministarstvo hrvatskih branitelja
	(16) Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine	Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji socijalne politike
6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	(17) Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske	Središnji državni ured za demografiju i mlade
7. Sigurnost za stabilan razvoj	(18) Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030.	Ministarstvo unutarnjih poslova
	(19) Nacionalna strategija razvoja vatrogastva za razdoblje 2021.-2030.	Hrvatska vatrogasna zajednica
8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	(20) Program energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
	(21) Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje do 2030. godine	
	(22) Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
	(23) Hrvatska strategija za vodik do 2050. godine	

Strateški cilj NRS-a 2030	Naziv akta strateškog planiranja	Nositelj izrade akta
9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva	(24) Nacionalni plan razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za razdoblje od 2022. do 2030. godine	Ministarstvo poljoprivrede
	(25) Nacionalni plan razvoja akvakulture za razdoblje od 2021. do 2027. godine	
	(26) Strategija biogospodarstva	
	(27) Strategija poljoprivrede do 2030.	
10. Održiva mobilnost	(28) Strategija razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske od 2022. do 2032. godine	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
	(290) Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture od 2022. do 2030. godine	
	(30) Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza od 2022. do 2030. godine	
	(31) Nacionalni plan razvoja biciklističkog prometa od 2022. do 2027. godine	
	(32) Srednjoročni plan razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda Republike Hrvatske za razdoblje od deset godina	
	(33) Nacionalni plan stvaranja infrastrukture i poticanja korištenja alternativnih izvora energije u pomorskom prometu Republike Hrvatske	
	(34) Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske	
11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	(36) Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2030.	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva

Prilog 5 – Doprinos provedbi ciljeva održivog razvoja Programa UN-a za održiv razvoj 2030 (UN Agenda 2030)

Koncept održivog razvoja podrazumijeva proces postizanja ravnoteže između gospodarskih, socijalnih i okolišnih zahtjeva, kako bi se osiguralo zadovoljavanje potreba sadašnje generacije bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe. Okvir politike na temelju UN-ova Programa održivog razvoja do 2030. obuhvaća 17 ciljeva održivog razvoja i s njima povezane pokazatelje. Cilj je iskorijeniti sve oblike siromaštva, boriti se protiv nejednakosti i riješiti pitanje klimatskih promjena te istodobno osigurati da nitko ne bude zapostavljen.

Kako bi se osigurala usklađenost politika održivog razvoja, potrebno je uzeti u obzir učinke svih javnih politika na održivi razvoj, kako na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini tako i na nadnacionalnoj, globalnoj razini. U tom je smislu i Hrvatska, uz odgovornost za nacionalnu provedbu ciljeva održivog razvoja, preuzela i snažnu političku obvezu sveobuhvatne provedbe Programa za održivi razvoj 2030., kako u okviru djelovanja Ujedinjenih naroda tako i u okviru djelovanja Europske unije.

Iako je pandemija COVID-19 snažno i negativno utjecala na provedbu ciljeva održivog razvoja, a globalni se prosjek Indeksa održivog razvoja snizio prvi put od 2015., Hrvatska ostvaruje vrlo dobre rezultate i poboljšava većinu pokazatelja ciljeva održivog razvoja u području održivosti okoliša, pravednosti gospodarstva i društva, produktivnosti i makroekonomske stabilnosti¹⁸.

Hrvatska je, u 2021. u odnosu na 2019., s 22. mjesta napredovala na 14. mjesto poretka Indeksa ciljeva održivog razvoja, među ukupno 165 zemalja koje su obuhvaćene Izvješćem o provedbi ciljeva održivog razvoja za 2021.¹⁹. Ovim značajnim napretkom postali smo jedina zemlja koja nije članica Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD), a nalazi se među prvih dvadeset zemalja predvodnica održivog razvoja, što jasno ukazuje da Republika Hrvatske poštuje i primjenjuje najviše globalne standarde tijekom oblikovanja i provedbe javnih politika te ostvarivanja društvenih i gospodarskih koristi. Međutim, i dalje ima prostora za napredak u određenim područjima kao što su primjerice promicanje zdravlja blagostanja ljudi svih starosnih skupina (cilj održivog razvoja br. 3) i ravnopravnost spolova (cilj održivog razvoja br. 5).

Imajući u vidu integrirani pristup održivom razvoju Hrvatska je izradu NRS-a 2030 temeljila i na ciljevima održivog razvoja UN-ova Programa za održivi razvoj 2030. Stoga je tijekom 2021. usvojeno pet te pokrenuta izrada četiri nacionalna plana sa svrhom definiranja srednjoročnih ciljeva za provedbu prioritetnih područja javnih politika strateškog cilja br. 5 „Zdrav, aktivan i kvalitetan život“ koji će izravno podupirati ostvarivanje sveobuhvatne zdravstvene zaštite i osiguranja blagostanja svih građana i građanki Republike Hrvatske.

---

¹⁸ (1) Eurostatovo godišnje izvješće „Održivi razvoj u Europskoj uniji“, Statistički podaci o kratkoročnom napretku u provedbi ciljeva održivog razvoja Republike Hrvatske, Izvor: Eurostat, zadnji put ažurirano 28. travnja 2022.

¹⁹ Sachs, J., Kroll, C., Lafortune, G., Fuller, G., Woelm, F. (2021). The Decade of Action for the Sustainable Development Goals: Sustainable Development Report 2021. Cambridge: Cambridge University Press.

Prilog 6 Sažetak godišnjeg izvješća o provedbi Nacionalne razvojne strategije za 2021. godinu

Napredak provedbe strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije za 2021. godinu:

1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

Snažan oporavak i dobri gospodarski rezultati ostvareni u 2021. godini, doprinijeli su porastu vrijednosti BDP-a po stanovniku prema paritetu kupovne moći na 14.718 €, odnosno na razinu od 70% prosjeka EU-a. Robni izvoz je snažno porastao za 32 milijarde kuna, na ukupno 144 milijarde kuna, te je iznosio 52,5% BDP-a.

Prema podacima Instituta za razvoj poslovnog upravljanja (*Institute for Management Development (IMD)*) iz Lausanne, Hrvatska je u 2021. godini napredovala za jedno mjesto i nalazi se na 59. mjestu ljestvice Svjetskog godišnjaka konkurentnosti.

Nastavljen je pozitivan trend kontinuiranog rasta izdvajanja za istraživanje i razvoj od 2017. godine te su ukupna izdvajanja za istraživanje i razvoj u Republici Hrvatskoj u 2020. godini povećana na 1,25% BDP-a, uz udio državnih proračunskih sredstava za istraživanje i razvoj od 0,80% BDP-a. Ostvaren je napredak na Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju (eng. *European Innovation Scoreboard 2021, EIS*), na kojoj je Hrvatska dostigla 21. mjesto, te se nalazi u skupini inovatora u nastajanju (eng. *emerging innovators*). Nastavak ulaganja u istraživanje i razvoj će osigurati pozitivne učinke na gospodarski rast i poboljšanje konkurentnosti gospodarstva Republike Hrvatske u narednom razdoblju.

2. Obrazovani i zaposleni ljudi

Prema podacima za 2020. godinu, stopa sudjelovanja u predškolskom obrazovanju iznosila je 83,20%, što je porast u odnosu na 2019. godinu ali je i dalje ispod prosjeka EU-a od 95% i cilja od najmanje 97% do 2030. godine. Hrvatska ima najkraće trajanje obveznog obrazovanja među svim europskim obrazovnim sustavima i nizak broj nastavnih sati promatrano po razinama i godinama obrazovanja, što utječe na ishode učenja, a vidljivo je iz rezultata periodičkih istraživanja PISA, kao i iz rezultata državne mature.

Nacionalnim planom razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine i Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. su za prelazak u rad u jednoj smjeni osigurana sredstva u iznosu od 3,9 milijardi kuna. Hrvatska je ostvarila napredak u stopi stjecanja terciarnog obrazovanja, a udio visokoobrazovanih u dobnoj skupini 30-34 godine je povećan na 33,7%. Stopa sudjelovanja u obrazovanju odraslih povećana je sa 3,5% na 5,1%.

Pokazatelji na tržištu rada su dobri, stopa zaposlenosti dobne skupine 20 – 64 godine povećana je na 68,2%, udio privremeno zaposlenih u broju ukupno zaposlenih smanjen je na 13,5%. U mjere aktivne politike zapošljavanja uključeno je 31.401 osoba za što je izdvojeno više od 1,2 milijarde kuna. Prosječan broj nezaposlenih se smanjio za 14.008 osoba, a zaposleno je i ukupno 2.740 osoba s invaliditetom, što je za 10,7% više u odnosu na 2020. godinu.

3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

NPOO-om je u području pravosuđa i javne uprave predviđena provedba reformi i ulaganja u vrijednosti većoj od 4,8 milijardi kuna za potporu oporavku i ublažavanju posljedica pandemije.

Donesena je Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine, a pripremljeni su za donošenje i Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava te Nacionalni plan razvoja javne uprave, s pripadajućim akcijskim planovima za razdoblje od 2022. do 2024. godine, čime je u području pravosuđa i javne uprave stvoren strateški, normativni i organizacijski okvir za ostvarenje ciljeva javnih politika.

Poduzeća u državnom vlasništvu stvaraju oko 5% dodane vrijednosti cjelokupnog gospodarstva i čine oko 4% ukupne zaposlenosti. Ako se tome pridodaju i poduzeća u vlasništvu jedinica lokalne uprave područne (regionalne) samouprave, onda je to 7% cjelokupnog gospodarstva, što je više nego u većini drugih zemalja zapadne Europe.

Nastavljena je provedba reformskih mjera s ciljem poboljšanja korporativnog upravljanja u pravnim osobama od posebnog interesa, te brže aktivacije i smanjenja portfelja nekretnina, portfelja dionica i poslovnih udjela trgovačkih društava koja nisu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Reforme planirane u okviru NPOO-a uključuju preciziranje vlasničke politike države u pogledu zadržavanja vlasništva te daljnje unaprjeđenje korporativnog upravljanja u poduzećima od posebnog interesa za Hrvatsku i poduzećima u većinskom vlasništvu središnje države.

Zabilježeno je povećanje procijenjenog trajanja rješavanja predmeta u 2021. godini na 559 dana u odnosu na početnih 374 dana. Navedeni pokazatelj se izračunava temeljem broja riješenih i broja neriješenih sudskih predmeta, te kao takav izrazito ovisi o povećanju i smanjenju priljeva predmeta. Tijekom 2020. i 2021. godine zabilježen je povećani priljev prvostupanjskih građanskih i trgovačkih predmeta odnosno značajan priljev predmeta povodom tužbi protiv banaka zbog kredita u švicarskoj valuti (CHF) te kolektivnih tužbi u radnim sporovima radi isplate. U odnosu na druge države članice EU-a i Vijeća Europe kojima se tijekom istog razdoblja također smanjio broj riješenih predmeta i kao posljedica pandemije COVID-19 i u Republici Hrvatskoj je zabilježen isti trend, odnosno pandemija je negativno utjecala na smanjenje broja riješenih predmeta.

4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske

U okviru jačanja globalnog položaja Hrvatske na bilateralnom i multilateralnom planu, ostvaren je cilj jačanja bilateralne suradnje s drugim europskim državama te afirmacije Republike Hrvatske kao relevantnog bilateralnog sugovornika što je doprinijelo jačanju položaja Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Sudjelovanjem u međunarodnim organizacijama, međunarodnim misijama i operacijama te u okviru EU Zajedničke vanjske i sigurnosne politike i rada međunarodnih organizacija, kao i sudjelovanjem u regionalnim inicijativama, Republika Hrvatska je radi ostvarivanja utvrđenih vanjskopolitičkih ciljeva pojačala globalnu prepoznatljivost na bilateralnom i multilateralnom planu te kroz članstvo u međunarodnim gospodarskim i financijskim organizacijama podupire jačanje gospodarske suradnje i vanjske trgovine.

Snažnim podupiranjem projekata hrvatskih institucija, kao i jačanjem svih oblika suradnje s Hrvatima u BiH (kultura, znanost, obrazovanje, gospodarstvo, zdravstvo, branitelji - pravo pripadnika HVO-a), doprinosi se očuvanju konstitutivnosti statusa Hrvata u BiH. Također, nastavljena je potpora i jačanje programske i projektne suradnje s predstavnicima lokalne izvršne vlasti u BiH, na područjima gdje Hrvati nemaju svoje predstavnike. Na taj način, kroz punu političku participaciju i očuvanje identiteta Hrvata u BiH, stvara se čvrst temelj za njihov ostanak, razvoj i prosperitet.

5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

2021. godina je protekla u znaku sprječavanja i suzbijanja pandemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS CoV-2, te su se u skladu s epidemiološkom situacijom i potrebama građana provodile odgovarajuće mjere za zaštitu javnog zdravlja i sigurnosti građana.

Prema podacima Eurostata za 2020. godinu, broj godina zdravog života pri rođenju u Republici Hrvatskoj je iznosio 59,6 godina za žene i 57,5 godina za muškarce što je poboljšanje u odnosu na 2018. ali je i dalje ispod prosjeka u zemljama članicama EU (64,5 godina za žene i 63,5 godina za muškarce).

Smanjen je postotak osoba u riziku od siromaštva sa početnih 23,3% na 20,9%, što je bolje od prosjeka EU koji je 21,7%. Nastavljeni su pozitivni trendovi u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Udio osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti smanjen je sa početnih 23,3% na 20,9%, što je bolje od prosjeka EU koji je 21,7%. Navedeno ukazuje na kvalitetnu provedbu mjera socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj. Pripremljena je cjelovita reforma sustava socijalne skrbi te su doneseni Nacionalni planovi kojima je utvrđen srednjoročni strateški okvir za izgradnju transparentnijeg, učinkovitijeg i pravednijeg sustava socijalne skrbi, usmjerenog na korisnike, ukupne procijenjene vrijednosti ulaganja od 51,3 milijarde kuna.

Donesen je Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje do 2027. godine, kojim je predviđena provedba reformi i ulaganja većih od 5 milijardi kuna u dostupan, funkcionalan i učinkovit javnozdravstveni sustav koji pruža kvalitetnu zdravstvenu skrb u svim dijelovima Republike Hrvatske.

Sufinancirana je provedba 41 projekta izgradnje i opremanja sportskih građevina te organizacija 161 programa lokalnog sporta, s ciljem poticanja građana na aktivan život i očuvanje zdravlja.

U okviru strateškog projekta „Uspostava veteranskih centara u Republici Hrvatskoj“, radi unaprjeđenja sveobuhvatnog sustava skrbi za braniteljsko-stradalničku populaciju iz Domovinskog rata, sufinancirane su izgradnja i opremanje veteranskih centara u Daruvaru, Sinju, Petrinji i Šibeniku. S ciljem unaprjeđenja opće kvalitete življenja i podupiranja potpune psihosocijalne reintegracije svih sudionika i stradalnika rata, nastavljena je provedba Nacionalnog programa psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata i mirovnih misija.

6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

Republika Hrvatska je suočena s dugotrajnim procesom negativnih demografskih kretanja. Prvi rezultati Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021., pokazuju da se u razdoblju od 2011. do 2021. broj stanovnika Hrvatske smanjio za 9,25%, a na dan 31. kolovoza 2021. ukupan broj stanovnika u Hrvatskoj iznosio je 3.888.529 osoba.

Ukupan broj rođenih, u odnosu na 2020. godinu, je porastao za 1,8%, tj. rođeno je 663 djece više uz blagi porast stope fertiliteta na 1,48 djece.

Republika Hrvatska nastavlja razvijati i provoditi javnu politiku usmjerenu na ublažavanje negativnih demografskih trendova, izgradnju poticajnog okruženja za mlade i obitelji te poboljšanje kvalitete života građana čiji se puni učinci mogu očekivati tek u sinergiji s drugim politikama čija će provedba stvoriti uvjete za brži i dugoročno održiv rast.

Osnovni preduvjet u provođenju mjera populacijske politike jest suradnja i aktivna uključenost svih resora s obzirom na nadležnosti institucija i ministarstava, te područja djelovanja kojima se želi potaknuti demografska revitalizacija .

U izradi je Strategija demografske revitalizacije kojom će se obuhvatiti javne politike svih sektora, te će tijekom izrade sektorskih nacionalnih planova Strategija predstavljati temelj za daljnju razradu ciljeva i mjera koje su u uskoj interakciji i međuovisnosti s demografskom revitalizacijom Republike Hrvatske.

S ciljem jačanja povezanosti i odnosa s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, putem više programa, pružena je financijska potpora projektima organizacija, institucija, udruga i pojedinaca izvan Hrvatske u području kulture, očuvanja i razvijanja hrvatskog kulturnog i nacionalnog identiteta.

U okviru Javnog natječaja za prijavu programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2021. godinu, osigurana je potpora za 126 programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine iz 12 europskih država (Austriji, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji) u ukupnom iznosu gotovo 5 milijuna kuna.

U okviru Javnog poziva za financiranje posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2021. godini, s ciljem promicanja veza i jačanja suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, osigurana je potpora za 225 projekata hrvatskih organizacija.

7. Sigurnost za stabilan razvoj

Uspješno je nastavljena provedba sigurnosne politike u funkciji sveobuhvatnog razvoja i prosperiteta države i društva u čijem su središtu dobrobit građana i očuvanje uobičajenog načina života u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2021. godine postotak prijava pojava kriminala, nasilja ili vandalizma u Republici Hrvatskoj smanjen je sa 2,7% na 2,4% uz porast BDP-a po stanovniku sa 65% na 70% prosjeka EU-a.

Republika Hrvatska nastavila je aktivno sudjelovati u operacijama potpore miru, misijama i aktivnostima u okviru NATO-a, EU-a i Ujedinjenih naroda (UN), uz provedbu projekata unaprjeđenja nacionalne obrambene sposobnosti, ali i sposobnosti za pružanje potpore stanovništvu i civilnim institucijama u slučaju katastrofa i velikih nesreća.

Sklopljen je ugovor o nabavi 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale te je pripremljena nabava 4 helikoptera *Black Hawk* i započet je projekt opremanja borbenim vozilima pješništva Bradley. U području jačanja pomorskih sposobnosti, nastavljena je gradnja 4 obalna ophodna broda i jačanje sposobnosti Hrvatske ratne mornarice.

Za potrebe opremanja Hrvatske vojske u 2021. godini s hrvatskim je proizvođačima sklopljeno 38 ugovora i okvirnih sporazuma, ukupne vrijednosti 284 milijuna kuna, a potpisan je i Sporazum o međusobnoj suradnji s Hrvatskim klasterom konkurentnosti obrambene industrije.

U okviru Nacionalnog programa Fonda za unutarnju sigurnost nastavljeno je jačanje ljudskih, tehničkih i operativnih kapaciteta hrvatske policije. Provedeno je tehničko opremanje i ulaganje u održavanje postojeće opreme, kao i jačanje kapaciteta granične policije u području IKT-a, za automatiziranu razmjenu podataka potrebnih za kvalitetan nadzor državne granice.

Nastavljeno je sufinanciranje djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava, u svrhu jačanja interventne sposobnosti vatrogasnih postrojbi. Provedena je nabava i modernizacija vatrogasne tehnike i opreme za vatrogastvo u ukupnoj vrijednosti od 284 milijuna kuna.

U okviru aktivnosti usmjerenih na oporavak i normaliziranje stanja na Banovini koordinirano je provedeno preko 10 tisuća vatrogasnih intervencija na sanaciji posljedica potresa.

8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

Prema podacima Eurostata za 2020. godinu, Hrvatska iz obnovljivih izvora energije zadovoljava 31% svojih energetske potrebe, što nas smješta znatno iznad prosjeka EU- a od 22,1%.

Radi osiguravanja energetske samodostatnosti i tranzicije na čistu energiju te održive mobilnosti, pokrenuta je izrada Hrvatske strategije za vodik od 2021. do 2050. godine. Strategijom će se utvrditi strateški okvir za proizvodnju i uporabu vodika, s naglaskom na obnovljivi vodik kao zamjenu za fosilna goriva i povećanje stabilnosti elektroenergetskog sustava zasnovanog na obnovljivim izvorima energije.

Nastavljen je pozitivan trend smanjenja emisija stakleničkih plinova, a prema podacima za 2020. godinu, emisije stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj iznosile su 71,8%, uz smanjenje od 4,8% u odnosu na 2019. godinu.

Usvojena je Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu, koja postavlja okvir za intenzivan razvoj obnovljivih izvora energije izravno povezanih s ciljevima Europskog zelenog plana i drastično smanjenje emisija stakleničkih plinova u Republici Hrvatskoj, od najmanje 2,2% godišnje.

Izrađena je i usvojena Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu te je započeta izrada petogodišnjeg Akcijskog plana kojim će se definirati provedba prioritarnih mjera za prilagodbu klimatskim promjenama.

Hrvatska dobro napreduje u prelasku na kružno gospodarstvo. Stopa recikliranja otpada iz kućanstava je, u odnosu na stopu recikliranja iz 2020. godine, povećana za 2 postotna boda, te je u 2021. godini iznosila 31%. Pokrenuta je izrada Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023.-2028. godine.

U svrhu provedbe ciljeva utvrđenih „Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine“, doneseni su srednjoročni Programi kojima su definirana pravila provedbe energetske obnove zgrada za razdoblje do 2030. godine, ukupne procijenjene vrijednosti ulaganja od 50 milijardi kuna.

9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva

U 2021. godini, u Hrvatskoj je produktivnost rada u poljoprivredi u odnosu na 2019. godinu povećana za 16,2%. Rastući trend produktivnosti rada je osobito ohrabrujući imajući na umu da su protekle dvije godine bile iznimno teške zbog poteškoća u poslovanju uzrokovanim pandemijom COVID-19.

Prema podacima Europske komisije za 2021. u Hrvatskoj je produktivnost rada u poljoprivredi u odnosu na 2019. povećana za 32,3%. te je iznosila 8.514,71 €/GJR, dok je prosjek EU-a iznosio 24.079,70 €/GJR.

Pripremljena je i donesena Strategija poljoprivrede za razdoblje do 2030. godine, za čiju su provedbu predviđena sredstva ukupne vrijednosti veće od 5,7 milijardi kuna. Provedbom Strategije će se osigurati učinkovitije korištenje javnih sredstava i omogućiti bolje upravljanje poljoprivrednim potporama te sredstvima za poticanje ruralnog razvoja usmjerenima na povećanje produktivnosti i otpornosti poljoprivredne proizvodnje na klimatske promjene, ojačati konkurentnost poljoprivrednog i prehrambenog sektora, obnoviti ruralno gospodarstvo i unaprijediti uvjete života u ruralnim područjima.

Započeta je izrada Nacionalnih planova kojima će se izravno poduprijeti ostvarenje strateških ciljeva Strategije poljoprivrede.

Nacionalnim planovima će se razraditi provedba ulaganjima kojima će se unaprijediti poljoprivredni potencijali, pojednostavniti administrativni postupci, poticati okrupnjavanje poljoprivrednih površina, ojačati lance opskrbe zdravom hranom i poboljšati kvaliteta prehrambenih proizvoda u Republici Hrvatskoj.

10. Održiva mobilnost

U 2021. godini Hrvatska je nastavila razvijati konkurentan, energetske održiv i učinkovit prometni sustav kroz provedbu ulaganja u modernizaciju prometne infrastrukture te unaprjeđenje sigurnosti i ekološke održivosti. Također, nastavljen je rad na pripremi sveobuhvatne reforme željezničkog, cestovnog i zračnog prometa, kao i reforma pomorstva i unutarnjih plovnih putova.

NPOO-om je planirana provedba investicija u promet ukupne vrijednosti 1,8 milijardi kuna, koje bi trebale poduprijeti održivi razvoj prometnog sustava.

Izrađen je i donesen Nacionalni plan sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine, koji je osnova za korištenje europskih sredstava za područje prometa, raspoloživih u Višegodišnjem financijskom okviru od 2021. do 2027.

Pokrenuta je izrada strateškog okvira za učinkovitu provedbu ciljeva prometne politike, kojim će se usmjeravati ulaganja u razvoj prometne povezanosti, zelenu i digitalnu tranziciju u prometnom sektoru, unaprjeđenje i dovršetak TEN-T mreže, razvoj pomorstva i održivog sektora brodarstva, uspostavu novih prometnih procesa uz dekarbonizaciju prometa te prelazak na mobilnost s niskom emisijom ugljika.

S ciljem modernizacije voznog parka 8 gradskih prijevozničkih poduzeća, osigurana je potpora bespovratnim sredstvima u ukupnoj vrijednosti od 356,13 milijuna kuna, za nabavu ukupno 214 novih vozila višeg ekološkog standarda.

Pokrenute su pripremne aktivnosti na izradi projektne i natječajne dokumentacije za uvođenje sustava beskontaktna naplate cestarine, čije je financiranje u iznosu 493,9 milijuna kuna osigurano u okviru NPOO-a.

U skladu s planom, provedene su rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka i izgradnja terminala za željeznički intermodalni prijevoz na kontejnerskom terminalu Zagrebačko pristanište kojima je ukrcajni i iskrcajni kapacitet teretnog kolodvora za prijevoz željeznicom povećan na 360.000 TEU godišnje.

Radi poboljšanja kvalitete i dostupnosti javnog pomorskog prijevoza i smanjenja negativnog utjecaja na okoliš, u okviru NPOO-a su planirana ulaganja u unaprjeđenje infrastrukture u lukama te nabava i gradnja putničkih brodova na električno-solarni pogon, u iznosu većem od 340 milijuna kuna.

Provedeni su projekti ukupne vrijednosti veće od 35 milijuna kuna za unaprjeđenje luka na unutarnjim plovnim putovima (Osijek, Sisak, Vukovar, Slavonski Brod), s ciljem unaprjeđenja vodnog prometa na unutarnjim plovnim putovima Drave, Dunava i Save.

11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Hrvatska je 2021. zahvaljujući boljim rezultatima pojedinih kategorija napredovala na 19. mjesto Indeksa gospodarske i društvene digitalizacije (DESI).

Nastavljena je provedba mjera digitalizacije javne uprave, potpore modernizaciji digitalne infrastrukture i poboljšanja digitalnih javnih usluga za građane i poduzeća. Za uklanjanje postojećih nedostataka

potrebni su kontinuiran rad i integrirani pristup provedbi javnih politika sa svrhom integracije naprednih tehnologija u javni i privatni sektor.

Donesen je Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine i pokrenuta izrada više akata strateškog planiranja iz različitih upravnih područja, kojima će se oblikovati okvir za integriranu provedbu javnih politika sa svrhom osiguranja potpore digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva.

Usvojen je NPOO u kojem se iznosi ambiciozan plan djelovanja s reformama i ulaganjima povezanima sa svim dimenzijama indeksa gospodarske i društvene digitalizacije. Nacionalnim planom oporavka i otpornosti, za potrebe digitalne tranzicije su predviđena su ulaganja ukupne vrijednosti veće od 9,7 milijardi kuna. Ulaganja su strukturirana oko pet prioriteta: gospodarstvo, javna uprava, pravosuđe i država, obrazovanje, znanost i istraživanje, tržište rada i socijalna sigurnost te zdravstvo.

12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima

Zabilježeno je smanjenje razlike u regionalnom BDP-u po stanovniku 2020. godine uz trend rasta BDP-a po stanovniku županija.

Trajna ulaganja u potpomognuta područja i područja s razvojnim posebnostima usmjerena su na stvaranje preduvjeta smanjenje regionalnih razlika te za razvoj gospodarstva, demografsku revitalizaciju i poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Nastavljeno je poticanje održivog razvoja lokalnih zajednica i osiguravanje sredstava za provedbu projekata iz područja društvene, javne, komunalne, socijalne i gospodarske infrastrukture.

U okviru provedbe Programa održivog razvoja lokalne zajednice, Programa podrške brdsko-planinskim područjima i Programa za poboljšanja infrastrukture na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina provedena su sveukupno 494 projekta, čija vrijednost premašuje 140 milijuna kuna.

S ciljem povećanja ekonomskih, socijalnih, fiskalnih i demografskih kapaciteta brdsko-planinskih područja, te smanjenju regionalne neravnoteže u odnosu na ostala specifična područja Republike Hrvatske, pripremljeni su Program održivog društvenog i gospodarskog razvoja potpomognutih područja za razdoblje te Program razvoja brdsko-planinskih područja za razdoblje 2022.-2025.

Programima su predviđena ulaganja od gotovo 4 milijarde kuna, usmjerena na ublažavanje specifičnih geomorfoloških, klimatskih i prometnih ograničenja te zaustavljanje nepovoljnih demografskih trendova koji su jedan od ključnih ograničavajućih čimbenika budućeg razvoja te osiguravanja društvenog i gospodarskog prosperiteta.

Provedbi strateškog cilja doprinosi se i trajnom potporom stvaranju povoljnih uvjeta za održiv otočni gospodarski i društveni razvoj, otvaranjem prilika i mogućnosti za jačanje gospodarstva, povećanjem kvalitete života na otocima kroz financijsku podršku te poticanjem razvoja i održivim korištenjem otočnih specifičnosti.

Kako bi se potaknuo održivi gospodarski razvoj otoka i poboljšala kvaliteta života otočana, u 2021. unaprjeđen je zakonodavni okvir, a donesen je i Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje od 2027. godine s pripadajućim Akcijskim planom za razdoblje do 2023. godine, čime je stvoren temelj za sustavan pristup ulaganjima u 17 otočnih programskih područja ukupne vrijednosti od 1,3 milijardi kuna.

13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Cilj je politike regionalnoga razvoja pridonijeti društveno-gospodarskom razvoju, u skladu s načelima održivog razvoja, stvaranjem uvjeta koji će svim dijelovima zemlje omogućavati jačanje konkurentnosti i realizaciju vlastitih razvojnih potencijala.

S obzirom da se podjela RH na dvije NUTS 2 statističke regije, tijekom primjene pokazala neadekvatnom za vođenje regionalne politike, u 2021. godini je usvojena nova Nacionalna klasifikacija statističkih regija, u skladu s kojom je Republika Hrvatska podijeljena na četiri NUTS2 regije: Panonsku Hrvatsku, Sjevernu Hrvatsku, Jadransku Hrvatsku i Grad Zagreb.

Nova NUTS 2 podjela omogućit će najveći mogući stupanj povoljnosti u pogledu pravila dodjele regionalnih potpora, bolje uvjete za korištenje sredstava Kohezijske politike za veće područje Republike Hrvatske te formiranje homogenijih regija u pogledu stupnja razvijenosti i drugih važnih obilježja.

S ciljem jačanja atraktivnosti i pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti, započet je proces industrijske tranzicije NUTS 2 regija, u koji se uključene Panonska Hrvatska, Jadranska Hrvatska i Sjeverna Hrvatska. Kako bi se osigurala učinkovita provedba procesa industrijske tranzicije, tijekom 2021. godine izrađeni su i doneseni, planovi za industrijsku tranziciju Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske. Za provedbu planova za industrijsku tranziciju je u okviru novog Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027. (ITP) predviđena alokacija od ukupno gotovo 4 milijarde kuna.

Za razvoj pametnih i održivih gradova s naglaskom na boljem upravljanju, čistom okolišu i prometu, visokotehnološkom gospodarstvu te kvaliteti življenja, nastavljena je provedba mjera održivog urbanog razvoja u 8 velikih gradova (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, Zadar, Slavonski Brod, Pula i Karlovac).

U okviru OPKK 2014.-2020., su sklopljena 42 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ukupne vrijednosti veće od 687 milijuna kuna, od čega je tijekom izvještajnog razdoblja isplaćeno više od 300 milijuna kuna.

U okviru Operativnog programa učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020., je sklopljeno 89 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ukupne vrijednosti 140 milijuna kuna, od čega je tijekom izvještajnog razdoblja isplaćeno više od 28,8 milijuna kuna.

U skladu s nacrtom višegodišnjeg financijskog okvira EU za financijsko razdoblje 2021.-2027. predviđeno je širenje provedbe mjera za održivi urbani razvoj na ukupno 22 urbana područja te je započet rad na izradi strategija razvoja kojima će se definirati prioriteti i usmjeriti ulaganja u provedbu urbane politike.